

Liber

reidebat in terra regis iuda: et hoc duravit usque per tempus iosephat. sed tunc toram filii sui rebellauit eodem et constituit sibi regem. ut hunc sit. iiii. li. ca. viij. et quod hoc de illo sit hic mentio. Rex vero iosephat fecerat classes in mari. sed eorum fratre fuerunt diuino iudicio. eo quod habebat familiaritatem et societatem cum ochozia rege israel.

Sicut et huius. iiij. cap. xxv. et propter hoc no-

luit secundo associari cum eo in nauigio: ut hic in lira. a. Ochozias autem. b. ultimo agit de regno ochozie regis israel ut continetur finis istius libri ad principium quarti. et p. lira ex predictis hoc excepto.

b **A** anno. xvij. Iosephat enim. quod sicut dictum est in hoc capitulo Achab regnauit. xxij. annis. et hic dicitur est quod iosephat cepit regnare anno quarto ipsius Achab et sic videlicet quod Achab regnauerit usque ad completos anni. xxij. ipsius iosephat. et per dominum filium Achabcepit regnare. xix. anno iosephat. hoc per soli regulas superius datas. s. cap. xv. quod primus annus et ultimus in quo Achab regnauit cum iosephat fuerunt imperfecti. et ideo hic non copiatur. et si aliqua occurrit decetero solvantur quod regulas superius datas.

Contra ca. xxij. ubi dicitur post illud audire populi oes. adhuc n. volebat loqui prophetarum. sicut fuit amotus.

A **E**ccl. vba Michaeel. s. Audite populi oes. **P**ropositio. magis proprie punit referri ad posterita. hoc est dicere illud quod dico regi. Si reuersus fueris in pace: non est dominus locutus in me. Audite populi oes. quod satis omnes testes quod ego dico de rege: quod non reuertitur in pace. et istum modum tenet prophete. provocando testes ad sua dicta. sicut Isa. i. audiens celi tecum. et sic non est necessarium dicere quod propheta volebat alia loqui.

Postilla fratri Nicolai de lyra super Regum. iij. finit.

Postilla eiusdem super. iij. Reg. incipit.

A **R**euaricatus est. Postquam acutus est. iij. li. de regno bipartito tunc quo floruit. hic pars agitur de ipso tunc quo cadere cepit. et quod regnum israel prout fuit infectum idolatria quam regnum iuda. id est cunctus defecit et captiuatum fuit. et quod regnum israel describitur sub regno iuda. sicut dominus fuit. s. iij. li. ca. xij. 10 sub regibus iuda per describitur delectio regni israel sicut usque ad regnum israel captiuatum est. scilicet delectio regni iuda per se usque ad transmigratorem. xvij. ca. Circa primum scientium quod licet regnum iuda usque ad captiuatum regni israel curreat sub. viij.

regibus tunc regina. quod tunc sub aliquibus nesciuntur tunc. id est quartus liber usque ad. xvij. ca. exclusus dividitur in sex partes. quod per agit quod factum sit sub torah. scilicet quod sub Athalia: ca. xij. tertio quod sub torah. ca. xij. quarto quod sub amazia: ca. xij. quanto quod sub ozia vel azaria. et additum quod sub torah

than ca. xv. sexto quod sub achaz. cap. vij. Circa primum describitur per mortem ochozie et toram fratris eius substitutio. secundo regni iuda pseccatio iij. ca. tertio totius domini achab exterminatio. ca. viij. Circa primus scientiam quod in detectio virtus regni. s. isrl et iuda sic curreat puericatio regum. et eos excommunicatio prophetarum ipsius suis extenuum. et ideo per describitur hic descendens ochozie ad inferos per suam malitiam. scilicet ascensus helye ad celos per virtutis constantiam. y. ca. Circa primus sic ostenditur malitia ochozie et constantia helye. et ideo primo describitur pueritas Ochozie idola consulentis. secundo veritas helye ex hoc morte eius predicti centris ibi: Angelus autem tercilio indignatio Ochozie per tres principes cum capite cunctis ibi: Ego dicit dominus. Nunquid quia non erat deus in israel: mittis ut consulat beelzebub deus accaron. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris. Et abiit helyas. Reuersus sunt nuncij ad ochoziensem. Qui dixit eis. Quare reuersi estis. At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis: et dixit ad nos. Ite reuertimini ad regem qui misit vos et dicetis ei. Hec dicit dominus. Nunquid quia non erat deus in israel: mittis ut consulat beelzebub deus accaron. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figura et habitus est vir quod

Circa primum dicitur. Preuaricatus est autem moab in israel. quod rex moab per iuramentum se obligauerat et regnum suum ad seruendum regi israel sub tributo. sed rebellauit et iuramentum fregit. quod fractio dicitur preuaricatio. **b** Postquam autem moritur Achab. Achab non fuit bellicosus. ut per predictum. iij. li. et habuit plures victorias notabiles. et ideo tunc eius non rebellauit sed tunc filius suus qui erat pusillanimus. **c** Eccl. iij. ochozias per cancellos. et deambulatoria. **d** Et egrotauit. quod ex causa coquassatus fuit. **e** Misericordiosus de consilio matris sue iezabel qui erat idolatria pessima. et ideo fecit eum recurrere ad ydolum et non ad deum. aliqui n. in idolis demones dabant rissa deo permittente per malitiam recurrentium ad idola quod quia demerebant ut in suo errore detinerent. **f** Angelus autem per describitur helye post mortem eius predictis cunctis dicitur. **g** Nunquid non est deus in israel. quod dominus vos offendit facto quod creditis ibi non esse deum qui possit vindicare vobis. **i** Hobrem. et propter infidelitatem. **k** More morieris. per diuinam sententiam. **l** Reuersus sunt nuncij per verbum helie eis dominus ex parte dicit. **m** Qui dixit eis. per describitur obstinatio regis volentes punire prophetam. propter dei sententiam. primo tamen inquirit de giona. **n** Cuius figura et habitus sequitur.

Regum

III

Per pilosus. I. h̄is habitū h̄isutū. sicut de sancto Jo
hāne bap. dī mat. iij. q̄ h̄ebarvestimētū de pills cameloz
et in h̄ p̄medat eū scriptura de vilitate et aspitate habitus.

Ecq̄ etiā sequit̄ q̄ nimia mollices et curiositas ē viciosa
vñ Mat. xj. c. dic̄ saluator ad laudē ioh̄is baptiste. qd exi
stis in desertū vide-

re hominē mollib⁹
vestitū. qd negative

de lohe dī. sō s̄dit.

Ecce q̄ molibus ve
stib⁹ induūt i domi
b⁹ regū sunt.

O Et zona pellicea
accinct⁹ renib⁹.

In hebr. h̄. zona de co
rīo. vīp̄ at illō corīū

ēt pilosū vel nō de
scriptura non babet

P M̄s̄t̄q̄ ad eūz
z̄. volebat ei q̄ vio
lē adducere si re
cularet venire et pu
nire. q̄

Qui as
cēdit ad eū. erat em̄
in mōte vacans vīc
contēplatiue.

Hō dei rex prece
p̄t̄ z̄. coguit aut̄ he
lyas p̄ reuelationes

q̄ irrisorie vocabat
eu hoiez dei. et q̄ cō
sentane⁹ erat regi in

peccato ydolatrie et
punitione helye: et si
milit illi q̄ cū eo erāt

et ex h̄ ex dei senten
tia erāt p̄nniēdi. p̄t̄
qd̄ d̄lūnā sniam p
nūciauit. dī.

Si h̄ō dei sū. ve
re ē nō irrisorie.

Descēdat ignis d
celorē. h̄ mō beatus

per⁹ mortis sniam
pnūciauit sup ana
nīa rxorē suā: vt b̄r
act. v. et sic dictū ē d

isto q̄nq̄genario pri
mo: ita dicendū d se
cundo. Tercius vō
q̄nq̄genari⁹ fuit ab
dias: vt dicit̄ docto
res hebrei et catholi
ci: q̄ timebat deum

valde: vt h̄f. s. iij. li. xvij. et pp̄t̄ h̄ h̄uſſianit se coraz deo et
belya ei⁹ fuo.

VLocut⁹ ē āt. h̄ p̄n̄ describit̄ p̄stātia he
lie denūclantis regi morē i sua facie angelo eū assecurā
te cū dī.

Descēde cū eo ne timeas. Precepit āt eūz
descēdere et corā rege p̄parere: ne abdias rediēs sine ipso

a rege punire: et assecurauit eū vt p̄stāter loq̄ret. sic p̄t̄ in
līa. nec tñ p̄t̄ fuit refetus v̄l p̄nūt̄. q̄ scribit̄ Prover.
xxi. Cor regis i manu dñi: q̄t̄q̄ voluerit: vertet illō. et iō
h̄ ochozias intēderet eū punire tñ a deo terrī nō fuit au
sus mutare.

Tortu⁹ ē ḡ. h̄ p̄n̄ v̄lto describit̄ mors

ochozie et frarris sui s̄stitutio q̄ nō habeat filiū.

Inno scđo iorā filij isaphat. istud v̄ cē falsū. q̄. s. iij. ca. vii.

dic̄t̄. q̄ isaphat reguit. xxv. ānis et ibidē s̄bdit̄ q̄ Ochozi
as cepit regre sup iſrl. anno. xvii. isaphat reḡ iuda. et ibi

dē dī q̄ ochozias reguit tñ duob⁹ annis et adhuc impfect̄

Ex q̄b⁹ sequit̄ q̄ ochozias mortu⁹ fuit. xvij. āno regni io
saphat. et sic de reḡ isaphat adhuc remanebat. viij. anni

futari. Ex h̄ v̄ falsū qd̄ dī h̄ q̄ iorā frat̄ ochozie et ei succe
dens cepit regre anno scđo iorā filij isaphat īmo p̄ septē
ānos cepit regre aī. s. xvij. anno regni isaphat. dī dī re
spōdet hebrei dicētes. q̄ q̄ isaphat fuit i piculo mōrā in
ramoth galaad: vt b̄. s. iij. li. c. v̄hiō extūc filiū sūi iorā rē
gē iſtituit: ne p̄ mo
rē suam de regno in
ter filios suos eēt cō
rētio. et sic filius ei⁹
octo ānis reguit cuž
eo: q̄r̄ occo anni ali
q̄n̄ p̄putant̄ i regno
pat̄. aliqui in reḡ fi
lii. et q̄n̄ dī h̄ q̄ iorā
frater ochozie cepit
regre secūdo āno iō
ra filij isaphat h̄ ac
cipit ann⁹ secundus
iorā filij isaphat q̄
cepit regnare cuž pa
tre. et ille fuit annus
decimus dīcāt⁹ pa
tris. vt h̄. s. iij. capi.
Capi. ulū. iij.

seruoꝝ tuorꝝ q̄ mecuž sunt.

Ecce descēdit ignis de ce
lo: et deuorauit duos pri
cipes q̄nq̄agenarios pri
mos et quinq̄genos q̄ cum
eis erāt. Dī nūc obsecro vt
miserearis aie mee. Locu
tus ē aut̄ angel⁹ dñi ad he
lyā dices. Descende cū eo

Ille timeas. Surrexit igit̄
et descēdit cū eo ad regē: et
locut⁹ est ei. Hec dīc dñs

Quia misisti nūcios ad cō
sulendū beelzebub deū ac
caron quasi nō eēt deus in

israel a quo posses interro
gare sermonē īō de lectulo
sī quē ascēdisti n̄ descēdes

et morte morier. Mortu⁹
ē autē iuxta sermonē domi
ni quē locut⁹ ē helyas: et re
gnauit ioram frater eius p̄

eo: anno secundo iorā filij
isaphat regis iude. Mon
enim habebat filium. Re
liqua autē verborū ocho
zie que operatus est: nōne
bec scripta sunt in libro p
mona diez regū iſrl.

Capitulū. ij.

Actū est autem cuž le
uare vellet dñs hely
am p̄ turbinem in ce
lū: ibant helyas et helise⁹

de galgal. Dixit̄ helyas
ad helyseum. Sede hic: q̄

hūis fuit. quia galgal locus sacer reputabatur. tuž q̄
filij israel ibi primo posuerunt castra iordanē transito ve
dictum est. tum quia filij israel ibi circumcisōnem fece
runt et pascha celebraverunt. vt habetur Josue. v. In be
thel autem et hiericho manebant filij prophetarū. vt pa
tet in littera. et isti erant viri religiosi simul collegati va
cantes orationi et contemplationi. quorum aliqui habe
bant spiritum prophetie. et tales fuerunt primo congre
gati sub samuele propheta. sicut dictū fuit supra primo
libro. capitulo. x. et postea sub alijs prophetis excellenti
bus. propter quod dicebātur filij prophetarū. id est dis
cipuli eorum. sicut dicit̄ Rabi Salomon. super locū istū
Helyas igit̄ ante translationem suam voluit videre lo
ca ista. Galgalaz propter loci sanctitatem. Bethel et Hiericho
propter discipulorum suorum congregationem. et
quia ibi volebat dimittere Helyseum. vt patet in textu et
ex dictis patet littera vsq̄ ibi.

Liber

b. **N**ūq d nōst̄ q̄ do. ho. tol. dām tū a te. **E**x q̄ paret q̄ dcm̄ ē sup̄a. s. q̄ aliq̄ eoꝝ hēbat sp̄m ꝑphie. q̄ quē p̄sciebat trāslatōz helye. **Q**ui r̄ndit. c. **E**t ego noni. exq̄ p̄z q̄ he lise? s̄a hēbat sp̄m ꝑphie. nō tū in tanta plenitūde. s̄c̄ po stea habuit. d. **H**ilere. nolebat ei q̄ de hoc in presentia helye loq̄rentur. ne ab helya t̄ sp̄is siml̄ incitare ad remanē vū ibidē. q̄ volebat remanere cuꝝ mḡo suo quātū poterat. e. **T**ulic̄ helyas pallium suū t̄ inuol uit. t. plicauit aptan do ip̄m ad p̄cutiendum aquas.

f. **Q**ue diuīse sunt nō q̄ aliquā v̄tutem q̄ eēt i pallio. h̄ v̄tute diuīa q̄ voluit on dere meritum helye sicut ad declarādūz merita sc̄tōꝝ aliquā do dān̄ a deo sanitates ad tactuz vesti mentoz ip̄oum.

g. **C**ūq̄ trāsissent. h̄ p̄t̄ describit helye raptus. t̄ p̄ describit eiꝝ amicabil̄ condescensio. sc̄do mirabil̄ ascensio ibi. Cūq̄ p geret. P̄t̄ oñditur i h̄ q̄ obtulit se heliseo ad faciendūz q̄ posset. p̄ eo. d. **P**ostula q̄d vis r̄. t̄ subditur helisei petitio h. **O**bsecro vt fiat duplex sp̄us tuus i me. dicit ra. sa. q̄ pe

tūt̄ h̄ sp̄m i dupla p̄portione respectu helye. t̄ ad h̄ idu cit q̄ octo miracula tm̄ scribūrur facta q̄ helya i h̄ q̄to li. t̄ tercio. **P**rimū ē clausio celi sc̄dm̄ p̄tinatio farine t̄ lechiti. terciū suscitatio filij vidue. q̄rtū descensus ignis i mō te carmeli. q̄ntū imperratio pluiae. sextū descensus ignis sup̄ sp̄m q̄nq̄genariū septimū sup̄ sc̄dm̄. octauū diuīsio iordāis. vt trāsiret p̄ siccū. xvij. vo scribūrur i heliseo. sp̄m̄ est iordanis diuīsio. sc̄dm̄ aq̄z sanatio. t̄ciū pueror lace ratio q̄riū q̄ ip̄etratio p̄ trib̄ regib̄. q̄riū olei multiplicatio. sextū sunamitis secundatio. septimū filij eiꝝ suscitatio. octauū pulmēti dulcoratio. nonū panū multiplicatio decimū naaman leprosi curatio. vndeclimū giezl̄ infectio. vno decimū ferri natatio. decimūtciū oculorum pueri sui aptio ad vidēdū eq̄s t̄ curr̄ igneos ad defensionē ip̄orūz decimūq̄tū aduersarioꝝ exceccatio. decimūq̄tū abūdātia virtutū iopinata i porta samarie. sextūdecimū suscitatio mortui ad tactū ossiū helisei. h̄ istō dc̄m̄ nō v̄t conniens. p̄ q̄ nō p̄cordat l̄re seq̄nti vt videbit. sc̄do q̄ nō c̄cordat r̄oi. dicit em̄ saluator. **I**ath. ca. x. **N**ō ē discipul̄ sup̄ mḡm̄. t̄ iō p̄sumptuosum fuisse si heliseo dupla po testatē respectu mḡi sui petiūsser. nec v̄ illud q̄d inducitur de plurib̄ miraculis. q̄r̄ forsan helyas fecit plura q̄s heliseo. Iz nō s̄i scripta. q̄r̄ nō oia scribūrur. fm̄ q̄ d̄ Joh. vi. **I**te iobes bap. nullū miraculū fecit vt d̄ Joh. x. t̄ tū de ip̄o dicit saluator. **I**ter natos multerū nō surrexit maior iobe bap. Dicēdū iḡr̄ cū alijs doctorib̄ n̄ris. q̄ heliseo nō petiūt sp̄m̄ i dupla p̄porōe respectu helye. vt sic ei p̄ferret. h̄ petiūt q̄ duplex ḡra q̄ erat in helya. s. ḡla miraculoꝝ. t̄ ḡra ꝑphie q̄ sūt ḡre disticte fm̄ q̄ dicit apl̄s. j. Cor. xij. i ip̄o fierēt. vt sic mḡo suo assillaref. q̄r̄ fm̄ dc̄m̄ saluatoris p̄fect̄ois erit si sit sic mḡi eiꝝ. i. **N**ō difficile

postulasti. tū q̄ talis ḡia non p̄t dār̄ n̄ll̄ a deo imēdiate. tū q̄ pauci ꝑphe legūt v̄trāq̄ grām hūsse. k. **A**ttū si videris me q̄n tollar a te erit. q̄d expōit ra. sa. sic. **H**o videris me r̄c̄. idē ē ac s̄ diceret. **G**dū s̄i tecū i statu cōt̄ hoiz nō possuīt istud facere. h̄ q̄n tollar bic ad sugiorē statū nūc potero. q̄d nō ē intellegēdū effectiue. q̄ sol̄ de efficit v̄trāq̄ grāz. h̄ ip̄etratiue q̄r̄ tūc̄ p̄ces helye efficit magis efficaces. ista tū expositiō n̄ cōsonat l̄re. q̄r̄ helyas in raptu ita potat ora re p̄ heliseo. s̄i n̄ v̄derer. ita q̄ v̄sito be lisei n̄shū v̄idebatur facere ad b. q̄ p̄ces helye ēēt efficaciores. p̄ eo t̄ tū dic helyas. **O**bsecro vt fiat in me duplex spirit̄ tuus. i. **Q**ui r̄ndit. Rem difficultē postulasti. **A**ttū si videris me quando tollar a te erit i quod petisti. si autem non v̄ideris non erit. Cūq̄ pergerent et incedentes sermocinarentur: ecce cur rus igneus et equi ignei diuīserunt v̄trunq̄. Et ascendit helyas per turbamen in celum heliseo autēz q̄ videbat t̄ clamabat. p̄ mi p̄ mi currus isrl̄ et auriga

tū. t̄ sic fuit i ꝑposito vt v̄t. fuit c̄i reuelatū heliseo q̄ si heliseo v̄t v̄deret i raptu eꝝ petitiō ip̄leret. alt̄ n̄. tū n̄ fuit sibi reuelatū q̄ eēt eū v̄lur̄ ptūc. m. **C**ūq̄ p̄geret. hic p̄t̄ p̄t̄ ascensio mirabil̄ ip̄iꝝ heliseo cū d̄. Cūq̄ p̄ t̄ ice. h̄. helyas cūloz̄t̄ ab heliseo d̄ v̄nciōe duor̄ regu. s. iehu t̄ azahel ad p̄sēdū idolatras t̄ d̄ p̄solatōe ꝑphayz olloꝝ fidelium n̄. **E**cce cur. r̄c̄. ista fuit foīata v̄tute diuīna vel agelica. ad oñdēdū q̄ heliseo n̄ ascēdebat i celū v̄tute. p̄t̄ iūc̄ xps i c̄ ascēsōe si appūt̄ alijs curr̄. o. **E**t ascēdit r̄c̄. n̄ syde reū v̄l̄ ep̄ireū. h̄ aeris tū. vt helias q̄ acrē portaret ad locū dīst̄. t̄. s̄i abachuc q̄ agelū fuit portat̄ d̄ iudea in chal deā. loc̄t̄ ad quē d̄portat̄ fuit heliseo fm̄ doctores catholicoꝝ hebreos ē padissus frēst̄ vbi enoch aūi fuerat trāsla t̄. t̄ iū circa finē mōdi abo p̄cessuri s̄t ad p̄dicādū h̄ p̄fidiaz antixp̄i. p̄. **H**eliseo at̄ helya trāslato. h̄ p̄t̄ describit helisei substitutō. t̄ p̄ substitut̄. sc̄do suscipit̄ h̄ eū tollit̄. ibi. Et ventētes. fc̄io aq̄ corruptio pellit̄. ibi. **D**ixerūtq̄. quarto iusta derisio punit̄. ibi. **N**ecēdit at̄. Circa pm̄ dicunt̄. p̄. **H**elisens autēm videbat. t̄ per hoc patet eius petiō adimplēta fm̄ q̄ dixerat sibi helyas.

q̄. **P**ater mi ex hoc patet q̄d dc̄m̄ ē sup̄a. s. q̄ discipul̄ ꝑphayz dīcebāt eoꝝ filij. **C**urr̄ isrl̄ t̄ aurī. eiꝝ. Curr̄ enim sup̄portat. t̄ aurīa dirigit. sic helyas populuz israel sup̄portauerat defect̄ supplēndo. sicut p̄z. s. iij. ll. capi. xvij. In impetratiōe pluiae p̄icitati p̄plo isrl̄. similiter sp̄m̄ reduxit ad veram fidem vnius dei per impetratiōē ignis super holocaustū suū. ad declaratiōē vere dītatis. p̄pter quod tūc̄ clamauit populus. **D**omin⁹ ip̄e ē deus. In hebreo habetur. Currus israel t̄ militia eiꝝ. id ē potentior ad defensionē israel q̄ milītia cum curribus bellicis. fm̄ q̄ exponit Habi salomon.

Regum III

a Apphēdītōs vestimenta sua et scidit. eo quod nō potat amplius magistro suo associari. **i** Et le. pal. helye quod ceciderat ei. nō a casu cecidit: sed ex diuina ordinata iōe: ut helye nō ipso operiret in signū quod spūs helye requescebat super eū et quod erat substitutus loco eius: vñt in sua vocatōe helyas posuit pallium suū super eū: ut h̄. s. iij. lib.

vii Percussit aq̄s et nō sūt diuise. quod a deo factū ē: ut non nimis eleuaret dā securiōe spūs helye.

p Obi ē deus helye et c. tūc ad hāc exclamationē diuise s̄t aq̄: ut onderet quod nō appijs meritū assecutus fuerat gratiā p̄phetādi et miracula faciēdi: sed ex diuina liberalitate et meritis helye.

y Dixerunt regi spūs helye sup heliseū. h̄ cogue rūt p̄ signū pdictū

z Et venierūt. h̄ cō sequēter tollit suspi cō q̄ posset haberi p̄ heliseū. p̄mitit tam reuerentia sibi facta a filiis p̄phetaꝝ cuꝫ dī. **a** Eldorauēt eū adoratione dulie tāꝝ superiorē suum eo quod eēt substutus loco helye. s̄b c̄ f̄gimine vixerāt: ut s̄. dec̄ ē.

b Qui possūt ire et. als em acciderat q̄ helyas sic dō loco ad locū trāsporta tōt fuerat sic dcm fuit iij. s. lib. xvij. **c**

Qui ait no. et. Sci

ebat ei ipm trāslatū absoꝝ redditū p̄pe si

nē v̄loꝝ mundi.

d Coegerūtq̄ enī donec acq̄esceret ne ip̄i suspicarent ip̄i nolle redditū helise vt sic remaneret superior obn̄s alijs p̄pheta tis. **e** Dixerūt q̄z H̄c p̄nt describitur sanatio aq̄ cū dicit. **f** Ecce ha. cīni. hu-

lus optia ē. **g** h̄t h̄t v̄t h̄dicere quod sequit. **g** Ḡz aq̄ pes. et terra sterili. Id quod dicit Rab. sa. q̄ situs ciuitatis erat optimus p̄. p̄pheta. q̄ erat aptus cōtēplationi. nec terra erat sterili de se sed ex malitia aque vñ debebat irrigare. et iō nō indigebat nisi aque sanatiōe.

h Egressus ad fontē aquarū misit in illū sal. ut miraculū eēt evidēt. q̄ ap̄positio salis nō meliorat aq̄s de nā sua: sed magis peiorat.

Ex q̄ p̄z q̄ h̄t sanatio aque fuit facta diuina v̄tute: q̄ h̄t age re cōtra cursum nature.

i Et nō erit in eis v̄tra mors. q̄ facie fuerūt potabiles et sane.

k H̄c steri. quia po

stes nō causabūt sterilitatē terre h̄ fertilitatē.

l Ascēdit autē in de helyens in bethel. ad visitandū congregatiōe p̄pheta

rum idem manentiū: quod erat opus valde bonum

et p̄medatione dignam nō derissione. **m** Cūq̄ ascēdet per viam. Quia locus erat excelsus. **n** Pueri parui egressi sunt. edociti ad hoc et incitati a suis parentibus ydolatria ut subsannarent p̄phetam domini. et ideo male dixit eis ut parentes eorum in ipsis punirent et ut maiestiam parentū amplius non imitarentur. Sciebat em̄ deo reuelante morē eorum cito euenire p̄ suam maledictionē quam p̄culit ex sententia diuine iusticie.

o Mystice exponēdo. Hellseus ascendēs in Bethel signat Iesum christum ascendentem in crucem quem deriserunt ut dei fīm textum euāgelij p̄pter cuius v̄tionem venerūt postea duo v̄si in iudeam. scilicet Tytus et ves pasianus qui destrūxerunt locum et occiderunt gentem. xlii. anno post passionē domini in vindictā impropriū sibi facit.

Capitulū. iij.

Trā vo. Tu perius posita est regis idram filiū achab insti tūtio. Hic ponit regni sui p̄secutio. et quia scriptura simil narrat facta regum et p̄phetarum eis cōtemporaneorū: he liseus autē fuit h̄t ic Ioram contemporaneus et ideo p̄io de scribitur persecutio sui regni secūdo ma gnalia helisei ibi. Et ait Josaphat. Trā in duas: quia p̄mo describit dicti regi minis conditio secūdo regis Noab rebellio ibi. porro me sa rex moab. Circa p̄mū p̄mittit tēpus in quo cepit re

gnare: cum dī. **b** Anno. xvij. regis: Josaphat regi tude. frater em̄ suus Ochozias cepit regnare anno. xvij. regni Josaphat: ut dictum fuit supra. tertio libro cap. vltio et regnauit duobus annis incomplete tamen. et sic iorani qui successit Ochozie: cepit regnare in. xvij. anno regni Josaphat. tamē filiū eius iam ante cepit regnare cuꝫ eo: vedi dictu fuit ibidem. Et fecit malū corā dño sed nō sicut pater eius et mater q̄ introduxerat cultū ydoli baal. et iste amouit h̄t in cultu vitulorū quos fecerat hieroboā remansit.

c Porro mesa. Hic consequenter describitur regis Noab ab rebellio que facta fuit sub ochozia mortuo achab p̄e suo. sicut habetur supra. i. capitolo. Sed hic repetitur eo q̄ Ioram frater Ochozie voluit eum iterum sub tributo redigere. et hoc virtute armōnum. et ideo primo describi

Liber

belli apparat. scđo aq̄ defecit. ibi. Perrexit igr̄. Circa p̄mū dicitur. ¶ Nela rex moab nutritiebat multa pecora. qz terra illa est multū pascualis. o Et soluebat regi isrl. p̄ modū tributi. ¶ Centum milia agnoꝝ r̄c. ita q̄ si adduceretur agni vel arietes tōl nō erāt receptibiles.

f Cūq̄ mor. sue. a-

chab p̄uari. lē sedis
q̄ ochozias erat p̄n
fillanumis r̄ languis

d̄ p̄te tq̄s ex ca-

su de cenaclo suo.

s Egressus ē iḡ rex iorā. ad congre-

gandū exercitū con-

tra regē moab. r̄ pt̄z

lia v̄sq̄ ibi. h

Per desertum idu-

mee. t̄ q̄ rex edom

erat cū eo i eodē ex-

ercitu. t̄ q̄ d̄s vo-

luit vt ibi paterētur

aq̄ defecit. r̄ sic ne-

cesse h̄rēt recurrere

ad helisēum.

¶ Perrexerūt igr̄.

h̄ p̄n̄ ponit aq̄ defe-

ct̄ k H̄ rex edom

iste nō erat p̄p̄ie lo-

q̄ndo rex. h̄ qdā p̄se

ce sub rege iuda. vt

magis patebit ifra-

vij. capi.

¶ Et nō inuenieba

cū aq̄ vt necesse ha-

berent recurrere ad

helisēum.

m Cōgregauit. i.

p̄gregare p̄misit.

n Ait ait iosaphat.

h̄ t̄ sc̄ipt̄a scriptura

describ̄re magna-

lia helisei. r̄ p̄ct̄um

ad id qd̄ fecit ad cō-

solatōz fideliū. secū-

do q̄biū ad auersiōz

ifidelī. ca. v. Circa

p̄mū p̄s̄t p̄ miracu-

lū factū ad p̄solatōz

regis iude. scđo mu-

lieris vidue i princi-

p̄to q̄rti. c. t̄cio suna-

mit̄ deuote. ibi. Fa-

cta ē qdā dies. q̄to

cōgregatōnis fame-

kice. ibi. Erat autem

fames. Circa p̄mū helisei p̄ regrit. scđo ab eo abundan-

tia aq̄ s̄l cū victoria p̄dicit ibi. Nūc ait. Circa p̄mū dicit.

n Et ait iosaphat. q̄ erat fidel̄ r̄ deuot̄.

o Et ne h̄ p̄

pheta dñi vt d̄p̄cemur dñm q̄ eū tanq̄ p̄ familiarē sibi et

amicū ad supplēdū m̄f̄m defecit.

p̄ Est h̄ heli. fili⁹ sap.

q̄ fun. aquā sup ma. helye. h̄ expōit eōt de effusione aque

p̄ modū mysterij i ablutōe manuū. q̄ helisei fuerat helye

discipul⁹. r̄ loco ei⁹ substitut⁹. vt̄ ex s̄ dictis p̄cedēti copi.

¶ Ill̄ ait expōit ra. sa. de sp̄eali fusione aq̄ a casu sup man⁹

helye i mōte carmeli q̄ faciebat aquā effundi sup sacrificiū.

r̄ tūc ex digitis helye fluxerūt aq̄ abūdāter. q̄ ex fon-

tib⁹ fecūdis. sicut dcm̄ fuit. s̄. ii. li. ca. xvij. r̄ iō h̄ faciū hic

repetit. q̄. d̄. iste est apriſſlm⁹ ad supplēdū nobis aq̄ defec-

tu. q̄. iā aū cū a casu funderet aquā sup manus helye aq̄

fuerunt multiplicate miraculose.

¶ Wade ad p̄phas

ps. r̄c. s̄. ix. zabel q̄ pasceb̄t p̄phas baal. vt̄ h̄. s̄. ii. li. xviij.

r̄ Quare cōgre. dñs tres reges hos. i. p̄misit p̄gregari.

s Et traderet eos i man⁹ moab. q̄. d̄. defacili poterit nos

cape nisi hēam⁹ bñficiū aque.

t Si nō vultū iosaphat

regis inde erubescerē denegādo sibi peritōz suā cū sit fide-

lis r̄ deuot̄.

v No attendissem qdē te. q̄ scrip̄tū ē ps.

xiiij. de vīro p̄fecto
ad nūbilū deductus

ē in cōspectu ei⁹ ma-

lign⁹. timētes antez

dñm glorificat.

xiiij. Huc ait. h̄ p̄n̄ he-

lisse p̄dicit eis abun-

dantia aq̄ r̄ victoriā

p̄mitit m̄ ad h̄ di-

positio cum dicis.

xv. Adducite mihi

psaltē. dicit h̄ ra. sa.

q̄ sp̄us p̄phie recel-

serat ab eo q̄ exasp̄

r̄ fuerat cōtra reges

israel. h̄ nōr̄ ratō

nabilit̄ dcm̄ q̄ ill̄

p̄cessit ex zelo dei. r̄

io alit̄ dicendū. s̄. q̄

sp̄us p̄phie n̄ semp̄

tāgit corda p̄phari-

vñ r̄ ca. seqn. dicit he-

lisseus de sunamite.

¶ Dīa el̄ i amaritudi-

ne ē r̄ dñs celanita

me. Ad h̄ ait q̄ sp̄us

tāgat cor. p̄phie. facit

eleuatio mentis per

deuotōez. ad qd̄ in-

uat melodia ad h̄

ordiata. h̄t em̄ alit̄

que melodie q̄ mo-

uent ad pieratē r̄ flic-

tū qb⁹ v̄ebank anti-

quit̄ i plāctū mor-

tuōz. r̄ aliq̄ q̄ mo-

uent ad audientiaz

sicut tube qb⁹ v̄un̄

i bellis. Et alit̄ ad

denotōz. qb⁹ v̄eduz

ē in dīmīs officijs

q̄ laudes dīmīne cā-

tabantur i instrumē-

tis musicis. r̄ talē

req̄siuit helisens.

¶ Facite alueū tor-

rentis hui⁹ fossas r̄

fossas. i. foneas ma-

gnas i plurib⁹ locis

vt aq̄ possit ibi colli-

gi r̄ remanere sicut i cisternis. videbat em̄ p̄pha pluviū

magnā valde futurā de pp̄inquo. In loco nū ab eis distan-

ti r̄ abundantia aque p̄ alueū desiccatur descendere. iō sub-

ditur. h̄ videbitis ventū r̄c. pdixit etiā v̄ctoriā. d. Insu-

per trader etiā moab in man⁹ v̄ras r̄c. sequitur.

b Et v̄niuersū lignū fructiferū succidetis. vt̄ q̄ dīc-

et contra legē Deut. xx. vbi in obſidione ciuitatis prohi-

bentur abſcindī ligna fructifera regionis illi⁹. Ad hoc re-

spondent doct̄ores cōſter q̄ scilicet in illa p̄b̄itōe tunc

fuit a deo dispensatiū p̄pter maliciā p̄pli moab. h̄t ta-

men dīci r̄ meli⁹ vt̄ videt fī intentionē text⁹ q̄ illa p̄b̄itōe

facta fuit de arborebus fructiferis q̄ erāt intra tūni-

nos filior̄ israel. vt̄ ibidem. r̄ hoc fuit p̄b̄itōz ne regio

quā habitatur erant vastaretur. Terra v̄o moab nō erat

b⁹ p̄dīoſ. uno de illa dixit dñs fili⁹ isrl̄ q̄ nō daret eis q̄

q̄ vt̄ h̄ Deutero. ij. Et etiā patet. v̄sq̄ ibi.

Ecce steterunt in terminis, ut non pmitteret aduersarios ige
di regione suā, et quod ibi erat loca angusta et difficultia ad trā
seundū: et iō ibi melius poterat aduersarios impedire.

Diderunt moabite aquas rubras, taliter, n. apparētia siebat
in aqua ex reverberatiōe solē: quod alonge videbāt: vel forsitan
miraculo factū est h

ut moabite festiaret
ad spolia, et sic deo-
dinarēt se et essent fa-
ciles ad debellādūz
Cetera patēt usq; ibi
Hec muri tūm fici-
les remanerēt. d. ra.
Sal. qd̄ oēs muros
lapideos destruxerēt
ut lapides pūcerent
sup cāpos fructife-
ros put eis dixerat
beliseus. s. **E**t cir-
cūdara ē cīnitas a fū
dibularijs. i. a viris
ponētib; machinas
in circuitu ad pūciē
dū lapidei magnos
Hec irrūperēt ad
regē edō. qd̄ ex illa p-
te obsidio erat debi-
līor. h. **A**rripiens
qd̄ filiū suū pūmoge-
nitū rē. qd̄ exponit
cōlter sic. qd̄ vidit q
via hūana nō poterat
resistere. iō voluit se
ad dītinū auxilium

cōuertere imolādo pūmogenitū suū. **E**t facta ē indignatio magis. ex cōpassiōe ei reputauerūt indignū vltra ob-
sidere regē iāta afflictiōe positū. h. h. expō nō vī rōnabilē
qd̄ illa imolatio nō erat ad dei placationē h. magis ad of-
fensionē: et dato qd̄ sibi fieret. qd̄ occidē innocentē ē h. pē
pū diuinū nisi h. erat ex spāli et expōsso dei pēcepto: cui oīs
bō qntūcūng innocēs ē mortis debitor. pp qd̄ abraā hoc
mō voluit imolare filiū suū: vi hī **G**eū. ca:xxij. Iste autē
moab nō habuit tale pēceptū. erat et ydolatra. Scđo qd̄ si
lū isrl̄ qrebāt mortē regis moab et ppli sui. et iō nō ē verisi-
mīle qd̄ recederēt ab obsidiōe pp imolationē pūmogeniti
sui. h. qd̄ magis remanerēt. qd̄ illa imolatio fuit signū qd̄ nō
poterat dītu tenere ciuitatē. et hoc puocat ad remanēdū i
obsidiōe magis qd̄ ad recedēdū. **P**rop̄t qd̄ alit exponit ra-
bi sa. lram p̄dictā. d. qd̄ rex moab recēsiuit a sapiētib; suis
qd̄ esset meritū. pp qd̄ de isrl̄ iāta fecerat p illo pplo et fa-
ciebat. Et rñderur qd̄ h. erat pp meritū abrae pīts iporū. qd̄
filiū suū ysaac voluit imolare deo isrl̄. qd̄ audiēs rex mo-
ab cepit filiū suū pūmogenitū et imolauit eū deo suo. s. solē
quē p deo colebat. **E**t facta ē indignatio. sup israel. In he-
breo hī ira sup isrl̄. s. ipsius dei ostēs h. filios isrl̄: eo qd̄ tunc
fuerūt recordate iniqtates eōp corā deo p angelū qd̄ perat
moabitis. videlicet qd̄ ipi iāta mala vel peiora fecerāt im-
molādo filios suos et filias suas demonib;. vt hī p̄. ciiij.
pp qd̄ tuū in vināctā h. malī cecidit pestilētū et mortali-
tas in exercitu isrl̄. et sic fuerūt apulsi recedere ab obsidio-
ne. pp pētra sua pēterita. **H**ile at h. hī **D**an. x. vbi dī qd̄ an-
gelū qd̄ perat pīs restitit angelo qd̄ perat iudeis: et impedit
ut liberationē captiuitatis iudeoꝝ ad ipsiꝝ: qrendo et pē-
tado bonū pīs qd̄ perat: vi ibidē plenius exposiūt est.

Inceptū additiones quarti libri Regum.

In qarto libro regū in. iij. ca. vbi dī in postilla. **A**rripiens
qd̄ filiū suū pūmogenitū et qd̄ exponit sic rē. **A**llit exponit
Ra. sa. litteram p̄dictam rē.

Additio.

Hec rō Ra. sa. nō vī rōnabilē. tū qd̄ nō videbāt indignatio
dei sup isrl̄ rōnabilis causā ex peccato aduersari
riorū: licet ipi israelite magis offendissent. Nō em-
videbāt rationabile: vt pētū alicui⁹ aggrānet ex eo qd̄ aliū
in eodē genere peccati min⁹ peccet. tū qd̄ h. nō fit aliq mē-
tio h. angelo moabi-
tarū sicut in danielē
tū qd̄ nec ipē angel⁹
habuisset rationem
impugnandi israeli-
tas ex pētō moabita-
rū et iō melius dicere
qd̄ rex moabitū qd̄
ren̄ a sacerdotibus
suis qd̄ eēt meritus
israelitarum. pp qd̄
de eoꝝ tātū fecisse
p eis ad qd̄ ipi rñde-
rūt qd̄ ppls isrl̄ cole-
bat deos moloch et
h. cū tāta deuotionē
et affectionē. qd̄ etiā
filios suos eis offer-
rēt. et in ignē imola-
rent. iuxta illud p̄.
allegatū. s. Immola-
uerūt filios suos et;
et iō rex audiēs h. im-
molauit filiū suū: ex
quo rationabilē in-
dignatio dei fuit su-
per poplū isrl̄. et qd̄
pētā eoꝝ p̄bebāt ex-
emplū pīciosum et
occasiōe. vt et alie gētes qd̄ peccarēt: qd̄ quidē expositō
magis cōsonat rōi. verissile ei ē qd̄ sacerdotes moabite ma-
gis pīmedarēt ppls isrl̄ de cultu deoꝝ qd̄ de cultu dei. pri-
mo qd̄ h. erat magis cōforme ritui gentiū. secūdū qd̄ in eodē
tpe iā ppls isrl̄ recesserat a cultu dei. tertio qd̄ magis re-
ferendū erat meritū israelitarū ad h. qd̄ pīncipaliē exer-
cebāt: qd̄ ad imolationē ysaac qd̄ tot tpibus retroactis fuit
facta. et forte nunq; venerat ad moabitāt̄ noticiā: qd̄ hysto-
rias sacras non habebant.

Replīca.

Hec capitulo. iij. quarti libri Regū vbi postillator
adducit rabī Ra. exponentē indignationē dei cō-
tra isrl̄. pp factū regis Moab qd̄ immolauit filiū
suū. Burg. autē nō videbāt expositio ra. sa. rōnabilis iō dicit
alit qd̄ sacerdotes moab qd̄ sibi a rege de merito filiōs israel
rñderūt qd̄ coluerūt moloch. et ei filios suos immolauerūt:
et sic pīatio exēplo mot⁹ rex imolauit filiū suū. vñ de indignabāt israeli. h. illud burg. dictū vī rōnabile. Scie-
bāt ei sapiētes gētū qd̄ ex recessu a deo isrl̄ et cultu ydolatriā p merito
h. poti⁹ pīmerito. de qd̄ rex Moab nō qd̄ sibi. h. quesiuīt
qd̄ merito filiū isrl̄ iāta bona a deo recepīt. ad quod bñ dic-
ta. sa. sapiētes rñdisse qd̄ merito pīs abraā: qd̄ filiū suū im-
molauit. vñ ad istar abrae rex ille volens hī sīlem a deo
suo fortunā imolauit filiū suū: h. offensus de pī crudeli-
tate illā. qd̄ inocētē occidit: et nō deo h. ydolatriā imolauit: nec
ad mādatū dei sic abraā. iō poti⁹ debuit ei cedē ad meritū
qd̄ nō ad instar exēplo abrae factū: h. angel⁹ moabitāt̄ re-
stitit. qd̄ exemplū vītū abrae i exēplo pītiosū cōvertit
allegās corā deo qd̄ filiū isrl̄ immolauerūt filios et filias su-
as demoniūs. et sic fuit ex qd̄dā vt ita dicā remēoratiōe dei
h. isrl̄ idigēt. et nō valet qd̄ bur. obīcit qd̄ de illo angelo nō
scribit. ē ei argūmētū wickleff ab auctoritate negativa. si
cūt nec scribit qd̄ rex pīulerit sacerdotes: et tū in h. pīcordaē

Liber

cū sa. sa. ec. Burg. argumēta solabīta sunt facilē. iiii.

Mulier āt. Hic p̄fir pōis miraculū factū p̄ beliseum ad p̄solatōz vidue cū dī. a **M**ulier āt q̄dam de vxo. p̄phe. fīm doctores hebrāicos latios ista mulier fuit vxor abdie: q̄ ad pascēdū p̄bastpe p̄secutōis iezabel. vt h̄f. iiij. libro xvij. p̄traxit debita b **E**t ecce creditor venit r̄c. dicit ra. sa. q̄ iste creditor fuit iorā q̄ viuēte adhuc p̄re suo achab accō modauit abdie ad vſurā. cetera patent vſq̄ ibi. c **N**isi p̄z olei quo vngar. reficiat aliquātūlū ad pulmēti condimentum.

D **I**n gredē t clau- de ostiū tuū. cū enīz fuit miracula ad co- firmatōz multitudi- nis ī fide vel eī con- solatōz fuit in palaz cū āt ad p̄solatōz sin- gularis p̄sonē fuit cōs magis secrete. t h̄ mō salvator n̄ filia archisynagogi suscitauit a morte. t nō pmisit ibi aliquē iterare nisi petrū t io- hannē t p̄mēt ma- trē puelle. vt h̄f. mar- ci. v. ca. t h̄ mō fecit i h̄ loco helise. Cetera patent vſq̄ ibi. e **H**eit āt illa t in- di. ho. dei. ad regia- tiādū sibi ne ingra- ta videref. t ad q̄rē- dū p̄siliū q̄d faceret de illo oleo. q̄ nole- bat agere nisi h̄z di- spositōz helisei.

Facta est autem Hic p̄fir pōis mira- culū factū p̄ beliseum ad p̄solatōz sunami- tis devote. t p̄ mira- bilit̄ secundat. scđo mirabilit̄ eī filiū su- scitat. ibi. Et egressa. circa p̄mū dicit. **T**rāsibat helise p̄mā ciuitatem. In heb. h̄f. Per sunaz ciuitatez. erat āt ibi mulier magna. id ē potēs dines t deuo- ta. Dicit rab. sa. q̄ h̄ mulier fuit soror ab- bisag vxoris dō. sed h̄ p̄ falsum. q̄ post mortē dō salomō re- gnauit. xl. annis: ro- boaz. xvij. abia trib. asa. xli. Josaphat. xvij. an regnum iorā regis isrl̄ cur helise fuit p̄eporane? t sic ista mulier si fuisset soror abbisag q̄n p̄cepit iā fuisset ad min. cxx. āno xii. **E**ssi dicat q̄ miraculose p̄cepit nō valet. q̄ nō habu-

erat filiū h̄ solū fuit p̄p̄ selectū viri sul q̄iam allegante giezi t nō multeris. b **Q**ue tenuit eū. i. istāter iuitatu- i **H**ic cōederet panē. i. accipet p̄petentē resectōz. q̄ noic panis itelligit ois cib⁹ vt freqnt dcm ē. k **S**olniaduer- to q̄ vir dei scūs ē iste. Dicit ra. sa. q̄ h̄ p̄cepit eo q̄ nulla musca vel alia imū- dictia sup mensa eī residebat. Faciam ergo eī r̄c. sequitur. l **H**ic cū venerit ad nos māeat ibi. i. de- center recipiat sicut decervit sc̄m recipie ceta patēt vſq̄ ibi. m **N**unq̄ habes negociū r̄c. h̄ebāt eī beliseū i reuerentia. eo q̄ succurrerat ex exercitu israel i aque penuria. vt dcm est capi. p̄cedenti. n **Q**ue r̄ndit. i me- dio ppl̄i mei habitō. i. ita vallata sū am- cis meis q̄ null⁹ in- fert mibi molestia. t sic nō h̄eo negociū ad regē vel mil- tie principem. o **E**t ait. s. helisens giezi famulo suo p̄ pt q̄ r̄ndit giezi di. p **H**ec q̄ras. q. d. h̄ eēt frustra. c̄ cā sub- ditur cum dicitur. q **F**iliū em̄ nō h̄z. q̄ possit eī in bonis succedere. r **E**t vir eī senerē q̄ e ipotēs decetero ad generandum. s **I**n tpe isto r̄c. in hebreo h̄ sic. In tē- pore isto sicut ē tps vite. ap̄lexaberis filiū. i. anno reuolutio- vīnes sana. sīc nūc t ap̄lexaberis filiū tā natū. fīm q̄ expo- nit ra. sa. t **N**oli mētiri acille tue. he- brei dicitur. Noli de- ficer acille tue. ver- bū em̄ hebraicū q̄d p̄oī h̄ ē equocū ad mētirī deficer. t ē sensus fīm ra. salo. sī ipetrare mihi filiū cito moritur. n̄ eēt mihi materia ga- dij h̄ meritis. t id rogo vt nō deficiat h̄bū tuū. sic q̄ filiū mihi donād⁹ n̄ mo- riak. h̄ viuat. Cetera patent vſq̄ ibi. v **C**ollocauit cum sup lectū hois del. sperās q̄ p̄ eī p̄ces suscitare. q̄ petue- rat ab eo filiū victus. x **E**t clausit ostiū. ne puer mor- tuis inciret. t sepelieret an aduenī helisei. y **E**t ege- sa. Hic p̄fir filiū sunamitis suscitat ad p̄ces. i p̄ius.

sup lectū hois del. sperās q̄ p̄ eī p̄ces suscitare. q̄ petue- rat ab eo filiū victus. x **E**t clausit ostiū. ne puer mor- tuis inciret. t sepelieret an aduenī helisei. y **E**t ege- sa. Hic p̄fir filiū sunamitis suscitat ad p̄ces. i p̄ius.

Regum III

3 Quā ob cāz vadis ad eū. ignorabat em̄ mortē pueri.
 a Hodie nō sūnt kalēde neq; sabbatū. b dixit: q; i sl̄ oī
 bus festiūs hoīes freqn̄tibāt ad p̄phas ad aūdiēdū v̄bū
 dei. b Que r̄ndit. recte. in b q; v̄ mētita fuisse nō optet
 eā excusari. vel p̄t dici q; sic locuta ē i spe resurrectōis filiū
 sui p̄ helisēum. q; fuit
 materia maioris gati
 dū q; p̄ceptio v̄l par
 turatio. cetera patēt
 v̄sq; ibi c Accessit
 giezi vt amoueret eā
 helise⁹ em̄ nō erat as
 suer⁹ p̄mittere q; mu
 lier tāgeret ip̄hi.
 d Dūmitte illā. vt n̄
 solu p̄ p̄ces helisēt: h̄
 ec p̄ lachrias marris
 impetrareſt resurre
 ctio filij. e Et do
 ce. a me. q; sp̄ūscrūs
 nō sp̄ tāgit corda p̄
 pheta⁹ neq; d̄ oib⁹.
 f Nunqđ peti. filiū
 tc. q. d. sic p̄prio mo
 tu m̄ filiū impetrasti
 ita debes ei⁹ resurre
 ctionē ip̄etrare v̄ver
 buz tuū sit stabile.
 g Accinge lum. tu
 os id ē dispone te ad
 currēdū velociter ⁊
 expedite. b Si oc
 currit tibi hō nō sa
 lutes eū. i. nō cōmī
 ceas cū eo v̄ba ab iti
 uere impediēta: ⁊ p̄
 talē modū loq̄ sal
 uator discipulis ad
 p̄dicādū missis Lu
 ce. x. Heminē p̄ viaz
 saintaueritis. Giezi
 āt p̄cesserat zc. seq̄.
 i Et nō erat vox ne
 q; sensus. v̄d̄ Ba. sa.
 q; b sūt p̄p̄ter deme
 ritū giezi q; nō serua
 nit p̄ceptū helisei: h̄
 occurritib⁹ sibi bo
 minib⁹ lactāter dice
 bat se missuz ad sus
 citandū moriū. Ex
 positores aut̄ n̄fī di
 cunt q; b fuit ad desī
 gnandū q; lex vetus
 q; p̄ baculū designat
 nō cōferebat giezi ri
 uificantē: h̄ fac̄ ver
 bū incarnatū: q; sig
 nificabaf p̄ extensi
 nē helisei sup̄ p̄ue:
 v̄n d̄ Job. i. Lex per
 moyſen data ē: ḡra ⁊
 v̄tas p̄ iſfum xpm.
 k Posuitq; os suū
 sup̄ os ei⁹ zc. b fecit
 ad oīdendū magnū
 desiderium ad pueri
 suscitationē: vel ap̄
 cām̄isticā iā dictā;
 vel pon⁹ ap̄t v̄tūq;. b
 Doca sunamitez

hanc. nō vocat eā p̄p̄to noīe ad oīdendū q; non hēbat eā
 ea tantā familiaritatē: q; petiuſſer ei⁹ p̄p̄tu nomē.
 m Erat āt famēs. Hic p̄n̄ ponit miraculū ad p̄solatōez
 cōgregatōis famelice: ⁊ p̄ ponit duplex miraculū. sc̄m
 ponit ibi. b R̄t qdā. Pr̄mū miraculū ē de pulmēti dulco
 ratione: cui⁹ p̄patio
 ponit: cū dī. n̄c o
 que pul. fi. pp̄bar. i.
 discipulis eo p̄ q; v̄
 uebant religiose: vt
 dicūm est. s. ij. ca.
 q; Collegit ex eo col
 loquintidas. q; sunt val
 de amare: ⁊ sunt q; s̄t
 cucurbite siluestres:
 ⁊ folia ei⁹ herbe h̄c
 qndā silitudinē cum
 folijs v̄tis p̄. Ne
 sciebat em̄ qd̄ cēt. i.
 q; ēent tak amaritū
 dinis. q; Afferte
 inqt farinā. nō q; ha
 beret ex se v̄tutē dul
 corandi: h̄ b sc̄m est
 meritis helisei.
 r R̄t āt qdā. Hic
 ponit sc̄m miraculū de m̄l̄plicatione
 panū cū dē. R̄t aut̄
 qdā venit de baal sa
 lisa due sunt dicitōes
 in hebreo: et baal ve
 h̄ accipit ē nomē ap
 pellatū. ⁊ s̄gt pla
 niciem seu regionē
 salissavo ē nomē pro
 p̄iū ciuitatis in illā
 regione. s H̄eſe
 renſ viro dei panes
 p̄mitiaz. nō accipit
 h̄ panes p̄mitiaz q;
 les offerebanſ in tē
 plo dñi: h̄ dicunt p̄
 mitiaz: q; erāt de p̄
 mis frugib⁹ illi⁹ an
 nū: ordeū aut̄ p̄ venit
 ad maturitatē: maxi
 me i tra illā: iō b̄dit
 e M̄gūni panes or
 deaceos. in q; oīdūt
 nūer⁹ panis ⁊ mate
 ria. Aliq; āt libri b̄nt
 interpositū li ⁊ sic: ⁊
 px. panes: h̄ li ⁊ nō ē
 i hebreo nec in libris
 correctis nec d̄ textū
 v Et frumentū no
 nū: in hebreo habet.
 Et granatā. frumen
 tū em̄ nō ita cito ve
 nit ad maturitatē sic
 ordeū ⁊ iō granū nō
 erat adhuc aptuz vt
 inde fieret panis: po
 terāt tñ sp̄ce ille ali
 qntuluz torrei ⁊ sic
 granū excuti p̄ cōſtr
 utionē. x Quā
 tum est h̄ vt ap̄. corā
 t. v̄tis. Erāt em̄ val
 de qui illi panes: ita

Liber

¶ vñ nō sufficeret p vno hoīe. qd ptz ex h q ille hō apportauerat panes illos & granata intra perā snāvī dī i līra y. ¶ Qui cōederūt & supfuit. qz illi panes fuerūt miraculose multiplicati p̄p̄ meritū helisei. Talis āt multiplicatio h̄t fieri a deo duplī: vno mō q additōz alteri⁹ materie. Allio modo sine ta-

li additōe. qz sic de⁹ de nishlo produxit materiaz. ita de modica materia v̄l panca p̄t facere magnaz & multa sicut dictū fuit pleni⁹. Gen. ii. de formatōe mulieris d̄ costa ade. & fo- hānis. vi. de multiplicatōe. v. panū in manib⁹ saluatoris. ¶ Quis āt istoz modoz multiplicatōis fuerit in h sc̄o nō br̄ ex scriptura.

Capitu. v.

Alamān p̄nceps militie Hic p̄t̄ p̄natur miracula he- lisei corā infidelib⁹. & p̄ circa h triple mi- raculū p̄oīt. secū do- scriptura hystoriam p̄sequtur. viij. capit. ¶ Pria i tres qz p̄ po- nit miraculū ad na- aman gētl̄ cōversi- onē. sedō ad insidiā tū repōssionē. ca. vi. sc̄io ad penitentiuz p̄solatōz. circa medi- um ca. ibi. Fc̄m ē āt Pria achuc diuidi- tur i tres p̄tes. qz pri- mo naamā p̄curati- one destinat. sc̄do a lepra curat. ibi. Mi- sitqz helise⁹. sc̄io gi- ezi lepra p̄curat. ibi. Dixitqz giezi. Circa p̄mū dicitur.

Alamān p̄nceps militie re. sy. e. vir ma. &c. Dicūt ei expositores nr̄i cōst q̄ ip̄e p̄ sapiam & p̄- bītate suam vastauit latrūculos. q̄ multū molestabāt regnū syrie. & iō subditur.

Per ip̄m ei de.

dīs sa. sy. & p̄p̄ h̄t erat magn⁹ & honorat⁹ in regno. Exa. sa. dicit q̄ ip̄e sagittauit achab i p̄lio vt h̄. s. iij. li. ca. vi. l. z. no- mē suū ibi nō exp̄mat. & p̄p̄ h̄t subdit. b. ¶ Per ip̄m em̄ de. dīs sa. sy. qz int̄fecto achab syria fuit liberata a tributo q̄d ei reddebat. p̄ p̄federatōe benadab cū eo. vt h̄. s. iij. li

bro. ca. xx. & p̄p̄ h̄t fuit eleuat⁹ ad p̄ncipatū militie.

c. ¶ Erat āt vir fortis & diues h̄t leprosus. ad h̄t em̄ fuit lepra p̄cussus. vt p̄ curatōz ei⁹ mirabilē veniret ad dei veri fidez qz p̄cussera achab ydolatrā. d. Utinā fuit dīs &c. anqz em̄ capet & in ancillā naamā vendereb̄: audiuerat in tra isrl̄ magnalia q̄ fecerat helise⁹. & p̄ h̄t sp̄bat q̄ sic poss̄ curari dīs su⁹. ceta patet vsqz ibi. e. ¶ Et tulisset secū. x. talēta argēti &c. In hebreo h̄t. Cētū ceterarios. q̄z q̄libet

superit. Hosuit itaqz corā & eis. qui comedērunt & su- perfuit iuxta verbū dñi.

Capitulum. .v.

Alamān p̄nceps mi- litie regis syrie erat vir magn⁹ ap̄d dīm b suū & honorat⁹. Per illuz em̄ dedit dīs salutē syrie. Erat aut̄ vir fortis & diues h̄t leprosus. Horro de sy- ria egressi fuerāt latrūculi: & captiuā duxerāt de terra isrl̄ puellā puulā. que erat i obseqo vxoris naaman. que ait ad dīam suā. Ulti- nā fuit dīs ad p̄pham q̄ ē i samaria: p̄fecto curas set eū a lepra quā h̄z. In- gress⁹ ē itaqz naamā ad do- minū suū: & nūciauit ei di- cēs. sic & sic locuta ē puella de terra isrl̄. Bixitqz ei rex syrie. vader & mittā lrās ad regē isrl̄. qui cum p̄fectus ēēt & tulisset secū decē talē ta argēti & sex milia aureos & decē mutatoria vestimē- toz. detulit lrās ad regez israel i hec Ḫba. Cum acce- peris ep̄lam hanc: sc̄io q̄ miseri ad te naamā fuum meū vt cures eum a lepra sua. Cūqz legissz rex israel & lrās. sc̄idit vestimētum et b ait. Nūqd de⁹ ego sum. vt occidere possim & viuifica re: qz iste misit ad me vt cu- re hoīem a lepra sua. Ani- maduertite & videte q̄t oc-

valet. c. talēta cōla. h̄t accepit p̄sumptib⁹ vla & ad dan- dū p̄p̄be munera. ¶ Ut cures eū a lepra sua. h̄t facios curari p̄p̄ham q̄ est in terra tua. g. ¶ Scidit vestimen- ta sua. Dicūt expositores cōst q̄ h̄t fuit eo q̄ intellexit illō verbū eē blasphematorū. sibi potētiā dīmā attribuēdo. vnde subditur.

Hūqd de⁹ ego sum. mod⁹ c̄m erat sudeoz scidere vesti mēta sua q̄n audie- bāt dei blasphemā- vi. Math. xxvi. dī. Tūc p̄nceps sacer- dotū scidit vestime- ta sua. d. blasphema- uist. h̄t expositio nō bñ p̄sonat līc seqn. i q̄ dī q̄ helise⁹ eu re- phēdit de tali scissio- ne. qd nō fecisset. si p̄p̄ reuerētiā nomi- nis dīi sc̄a fuisse. et iō aliter dī. q̄ h̄t fecit ex ipatia. credens q̄ rex syrie q̄rēt occast- onē mouēdī guerrā. h̄t se petēdo ab eo i re- sibi ip̄ossible. iō s̄b- dis. Hidere q̄t occa- siones q̄rat aduersi- me. i. Deniat ad me & sciat. q̄ expien- tiā sue curatōis.

Prophetā. dī. vi. ¶ Esse i is. vi. sic rex syrie tieat guerrā mouē h̄t p̄plm h̄tē deū tāte potētie. m. ¶ Misitqz. h̄t p̄d̄ naamā curatō cū dī. n. ¶ Vade et la. &c. h̄t sibi māda nūt p̄ nūciū vt dī po- tētie magl attribue- miraclm eo q̄ p̄pha- ni locut⁹ fuit cuz eo. nec eū terigit sic cre- debat naaman: cre- des q̄ i ip̄o p̄pha es- set aliq̄ v̄t curandi ip̄z. o. ¶ Vrat⁹ &c. eo q̄ p̄ talē modū se curari n̄ sp̄bat. cuz fluuij syrie eēt ita- bōt vel meliores. sic fluuij iordās. nec tū h̄bāt ad h̄t aliquaz v̄ture p̄. ¶ Si rem grādē. i. difficilem. q. ¶ Dixissz tī. p. cer-

te facere debueras. & multo magis rē facile quā tibi man- davit. ¶ Et restituta ē caro ei⁹ sicut caro pu. qnūli. q̄ ē purior: q̄ i etate viril aut senili. qz caro adgenerata p̄ al- mentum quanto p̄cedit v̄teri⁹. tanto fit impurior: sicut vñū p̄ admixtōnem aque. vt h̄. j. de generatione.

s. ¶ Reuersusqz est ad virū dei. vt ostenderet se gratū. deo & prophete de sua curatōne. ideo subditur.

t. ¶ Vere sc̄io q̄ non sit ali. de⁹. & sic fidē vñū veri dei quā conceperat corde. confessus est ore. fm dictum apostoli: Roma. x. capitū. Corde creditur ad iusticiam. ore autem confessio fit ad salutem.

v. ¶ Obsecro itaqz vt accipias benedictionem. id est mu- nera grata et deuote oblata.

Regum

III

x Multus dñs aī quē sto. qz nō accipiā: vt oīderet se non
qrere sua: h̄ aī sue t corporis salutē. **y** Ut tollā on^duo
ru burdonū. aialia sūt genita ex eqz t asina: sic mul^d econ
trario. s. ex equa t asino. **z** De terra. s. Isrl̄ quaz reputa
bat sanctā: p̄p̄ cultū dei ibi existentē. intēdebat eīn ex ea
facere altare i domo
sua: fm qz dñ Exod. **aa**
xx. Altare de tra fa
cietis mihi t ibi im
molare deo celi: t dō
subdit. **N**ō ei faciet
ser. m. v. l. holo. t. se
qui. Hoc āt soluz ē
de qz dep̄ceris dñm
p̄ suo ino. h̄ subdit
a Si adorauerō i
templo remmō. nō
ydolū h̄ decim verū
b Ut ignoscat mi
hi dñs. qz nō possuz
istud bono mō ent
tare. **c** Qui dixit
ei. Vade in pace ac
quiescēdo petitioni
sue: h̄ qz nō solū ado
rare ydolū: h̄ etiaz si
mularē hāc adorati
onē ē peccati: iō di
cūt b alq qz qa naa
man erat neophitus
iō in hoc sechū dispē
sanit helise^d: t simi
lit qz posset edificare
altare ad offerendū
sacrificia ex templū
t etiā ex totā terram
Isrl̄. **g** istud non vi
det puenīter dictuz
p̄mo qz naamā non
suit neophit^d: qa p̄
p̄ loquēdo neophi
tus dñ de nouo con
uersus ad aliquā le
gē sic circūcisus de
nouo apd indeos: t
baptizatus apud cri
stianos. naamā vo
nō fuit cōuersus ad
iudaismū: qz nō fuit

circūcisus: nec p̄ p̄ns ad legē mosaicā obligat^d. h̄ credidit
deū qz colebat a filiis Isrl̄ eē vex deū t ab oib^d colendum:
qz t multi gētiles fecerūt t sine legis mosaice obfūatia
saluati fuerūt: qz ad ip̄am nō tenebant: sicut als diffus^d
dictū ē. secūdo qz ea qz dicta sūt p̄ se mala: nō sūt dispensa
bilia: qz nō possūt bñ t absqz p̄ctō fieri de qbē simulatio
ydolatrie: t iō nō videt bñ dictū qz helise^d in h̄ ip̄i naamā
dispēsauerit: h̄ solū ei declarauit illud eē sibi licitu^d qz tū
mebat eē illicitū: sic solēt facē cōsciētie timorose: habebat
ei iste naamā officiū sustētandi regē: qz sic regine modo p̄
milites sustētan^d: ita sīl̄ tūc tp̄is reges p̄ p̄ncipes magis
sibi. p̄inqz: istud autē nō erat illicitū de natura sua: equali
ter em poterat fieri ex templū ydoli sicut t intra: sic si ali
qua puella xp̄iana capta a saracenis: esset obseq̄o alicu^d
dñe deputata ad portandū caudā sue vestis: nō vī illicitū
qz eā portaret intra p̄hanū machometi sic t ex: dū tamen
hoc nō faceret p̄p̄ reuerentiā aliquā machometi: h̄ solum
intendens suū officiū exequi t h̄ petebat naamā ab heli
seo. s. qz idē officiū qz licite faciebat dñs suo extra p̄hanū
ydoli: posset sibi sacere intra: nō ad aliquā ydoli reuerēti
am: h̄ ne incurreret dñi offensā: t h̄ cōcessit ei heliseus: qa

nō erat illicitū vt dictū est. Tercio nō vī bene dictum qz et
dispēsauerit de altari cōstruendo: t sibi offereō: nō so
lū extra irlm̄ h̄ etiā extra iudeā: qz illud solū fuit p̄hibitū
iudeis post templi edificationē: t qn̄ archa domini habu
it stabile mansiōne: put dictū fuit **Deut. ii. 1. j. li. viii.** Naamā
vo nō tenebat

ad legem mosaicaz
vt p̄dictū est. iō po
terat alibi līcite deū
cole altare ad h̄ edifi
cando t etiā offeren
do. sicut t filiū israel
ante legē datam vt
de abraam ysaac t ia
cob. in Gen. t i plu
ribus locis. **Q**z autē
ad hoc naaman pe
tijt onus de terra Isrl̄
fuit ex speciali devo
tione vt dictū est: li
cet ad hoc non tene
retur: t ideo circa h̄
nō fuit aliqua dispē
satio: sed līciti cōces
sio. **d** Dixit gie
si. Hic cōsequenter
describit ipius giez
infectio p̄pter multis
plex eius peccatum
in facto isto: quoqz
primum fuit cupidi
tas que ē radix om
nium malorū vt dic
apls. i. Thimo. vi. t
hoc notat cum dici
tur. Pēpcit dñs me
us t. licet em p̄phe
te non acciperet ali
quid quasi precium
app̄bene: qz tñ paupe
res erant vinebant
de oblati sibi cutis
līter et deuote.

e Desiliuit de cur
ru in occurſu ei^d p̄p
reuerentiā dñi sui t
gratitudinez bñficij
sibi collati. **f** Do
min^d me^d misit me

t. in h̄ mētibat: t sic fuit p̄ctm̄ secundū. **g** Melius ē
vt accī. duo ta. s. cūll̄ber tūnenī vñ. In heb. h̄. Iura mi
hi. s. qz misserit te helise^d: t accipe duo talēta. t fm̄ hoc fuit
sibi terciū p̄ctm̄. s. plurū. **h** Et imposuit dñs. p̄ne. suis
s. duob^d de fuis naaman. **i** Cūqz ve. tā vespi tu. d ma.
co. ne helise^d eos vidēt t p̄ciperet qz giez aliqd a naamā
acepisset: t sic cōmisit qrtu p̄ctm̄. s. furnū rei notabilis.

k Vñ venis giez. nō querit ex ignorātia: qz in spiritu fa
cū viderat: vt postea subdit. h̄ vt ex eius rūsione eū d mē
daciō p̄iūceret: vñ subdit. **l** Nō fuit fū tu quoqz. qz
mētibat ei qz hēbat sp̄m̄ctm̄. sic ananias t saphira petro
vt h̄. ac. v. iō s̄bdit ei^d iusta punitio cū dī. **m** **g** er le
pra naamā adhēbit tibi. s. eadē sp̄s lepre quā habuit an
te curationē suā. **n** Et egressus ē ab eo leprosus: qz le
prosi sepabat a cohātātē hoīm̄ sanox: vt h̄ Leuit. xiiiij.
o Quasi mix. color ei albid^d t trāsparens est signuz lepre
sicut h̄ Leuit. xiij. put ibi plentius dictū fuit.

p In ca. v. vbi dñ in postil. **g** istud nī vī puenīt dictū: p
qz naaman fuit neophitus t. **q** Additio.

Icer naaman nō fuisse cōuersus ad iudaismū ne
qz circūcisus: fuit tñ neophitus: qz de nouo puer^d

Liber

ad legē nature. quā hacten⁹ nō seruabat. sīm quā est illici-
tū adorare ydolum. et simulare illā adoratōz. p̄t ip̄met
postillator afferit i h̄ loco. d. q̄ simulatio ydolatrie est p̄ se
mala. h̄ oī q̄ sunt p̄ se mala: illicita sunt de iure nature.
c̄ p̄cipiale p̄ncipiu. q̄ bonū est p̄seqndū. et malū est vi-
tandū. vt cōit tenet.

Sed aduertendū est
q̄ licet idolatria et e⁹
simulatio sint illici-
ta de iure nature. tñ
illud qđbz sp̄em il-
lit⁹ simulatōnis sen-
adoratōis. si non sit
ibi adoratio nec ei⁹
simulatio. nō videt
illicitū de iure natu-
re v̄pote in presen-
ti calu. Si naaman
strās phanū ydolo-
rū exercēdo officiū
suū in sustētādodo
minū suū nō adora-
ret ydolum neq̄ etiāz
simularer se adora-
re neq̄ talē adorati-
onē seu simulatōnē
intēderet. adhuc tñ
ē ibi sp̄es mali. quia
his q̄ talia nō bene
discernunt: apparere
posset ip̄m itrate cā
adorādi. sic et dñs
suū itrabat. qđ licet d̄
in re nature. nō sit p̄
bibitū. phibet tñ d̄
in re divino. teste a-
plo. i. ad thes. v. dñb
oi specie mala absti-
nere vos. Dñ declaratōz h̄ v̄ p̄fē naa-
man. et helise⁹ decla-
ranit sibi nō esse illi-
citū. et h̄ nō dispen-
sando q̄ helise⁹ nō
hēbat p̄tātē dispen-
sandi generalit. h̄
solū sibi declarauit

CIn codē ca. v. vbi
d̄ i postil. In hebreo h̄. Jura. s. q̄ misserit te heliseus.

Additio.

Erbū qđ h̄ p̄st i hebreo. freqntat i sacra scriptura
et qñz in trāslatōe n̄a intēptat incipe. vt deut. i. vbi
dicit. Incepit moyses explanare legē. Et i alijs qñz
interptatur iurare. vt Exo. ii. iurauit moyses hitare cū
terro. h̄ sīm hebraicā vitatē v̄bū istō vñtuocū ē nibil alio
signās v̄bicūq̄ p̄st nisi actū volēdi. Itaq̄ cū dī. Incepit
moyses explanare legē. nō dicit nisi voluit moyses expla-
nare. Silt vbi dicit. Iurauit hitare. nil aliud dicit. nisi vo-
luit hitare. Dñ i h̄ loco dicebat naamā giezī. q̄ vellet acci-
pere duo talēta. nec sit aliq̄ mētio diura mēto. **H**replica

In ca. v. vbi postillator dicit naamā syp h̄ cōuer-
sum fuisse ad iudaismū. p̄ p̄s nō neophituz sicut
qdā dixerūt. Burg. obijcit dices. Q̄uis naaman
nō fuerit cōuersus ad iudaismū. tñ fuit p̄uersus ad legē
nature quā hacten⁹ nō fuabat. tō debuit dici neophit⁹. h̄
assumptū v̄ falsum. q̄ sīm aplm ad rom. Et gentes ea q̄
legē sūt naturaliter faciūt. ergo nō mīn⁹ naamā q̄ ali⁹. Nec
scq̄t. Ignorauit vñū vez deū et el⁹ cultū quiēnū p̄fessus
est. ignōrūt p̄ cōuersus ē ad legē nature. nā ip̄e sicut et cere-
re gētes facit opa legis nature iuxta principia illius legis
naturaliter ip̄ressa. q̄uis nō p̄fecte uellexit et fecit. vñ sicut
iudei legis trāgressores et christiani mali q̄ p̄niā vel q̄

p̄dicatōz p̄uersi. nō dicūtur neophiti. sic nec naamā et ali⁹
sub lege nature ip̄fecte viuētes. h̄uit em̄ naaman ex būm
illi⁹ legis. q̄ sp̄es mali sīt ab oib⁹ naturaliter vitāda. si tñ cō
mode vitari nō posset. esse culpā ventia dignā. intelligens
deniq̄ ex miraculosa curatōe circa eū i noīe dei israel fa-
cta solū illū yerū de
um eē. et nō solū
adorandū hāc p̄clū
sionē elicuit. q̄ dece
tēto ydola coleñ nol-
let. h̄ deū isrl̄ i oī loco
ēt i tēplō rēmon
qñ i līa exp̄mis̄ itra-
re cū rege opteret. q̄
ingressus q̄ speciez
mali p̄tendere pos-
set. venit exp̄ian d̄.
supplicauit lḡē heli-
seo. vt p̄ hmōi exp̄i-
atione deū dep̄carat
vellet. et annuit heli-
seus. d. Vade i pa-
ce. Frustraq̄ dicit
Burg. q̄ helise⁹ hoc
declarauerit. q̄ exer-
citu sui officij sp̄em
mali brēt. q̄ naamā
h̄ ex lumine naturali
vidit. et q̄ ab heliseo
petiuit solū orōnez
p̄ se ad deū non di-
spensatōz. sicut quā
dā dicit. nec decla-
ratōz sīc burg. dicit.

Cane ne trāseas i locū illū
q̄r ibi syri in insidijs sunt.
Misit itaq̄ rex isrl̄ ad lo-
cū quem dixerat ei vir dei
et p̄occupauit eū: et obfua-
uit se ibi nō sel̄ neq̄ bis.
Cōturbatūq̄ ē cor regis
syrie p̄ hac re et cōuocatis
fuis suis ait. Quare non
indicatis mihi q̄s p̄ditor
mei sic ap̄d regē israel. Bi-
xitq̄ vñ⁹ v̄uoꝝ ei⁹. Neq̄
q̄ dñe mi rex: h̄ helise⁹ p̄-
pheta q̄ ē in israel idicat re-
gi isrl̄ oīa v̄ba q̄cūq̄ locu-
tus fueris in conclavi tuo.
Dixitq̄ eis. Itē et videte
vbi sit vt mittā et capiā eū
Annūciauerūt ei dicentes
Ecce i dothaim. Misit er-
go illuc eq̄st curr⁹ et robur
exercit⁹. qui cum venissent
nocte: circūdederūt ciuita-
tem. Cōsurgens autē di-
luculo minister viri dei e-
gressus est: viditq̄ exercit⁹
i circuitu ciuitatē et eq̄s
et curr⁹. Nūciauitq̄ ci-
cēs. Heu heu heu domine
mi qđ faciem⁹. At ille r̄n-
dit. noli timere. P̄les em̄

Capit. vij.
Akerūt auez
B ponūt mi-
racula ad insi-
delū insidiantū re-
p̄hensionē. p̄ tñ pre-
mittit miraculosa
ferri natatio. scđo of-
ficiā rep̄issio. ibi. Her
at syrie. Circa p̄mū
dī. **b** Ecce lo. i q̄
hita. co. te angu. est
dicit h̄ ra. sa. q̄ glezi q̄ erat cupid⁹. qñ erat cuī heliseo mo-
lestus erat filijs p̄phetar̄ venientib⁹ ad heliseū. ne expen-
derentur ea que dabant̄ mīglo suo. et ideo ip̄o abieco p̄-
pter lepram p̄les venerūt ad heliseū. et iō dom⁹ nō suffici-
ebat p̄hitatōe ip̄orum. p̄pter quod volebant cam dilata-
re. **c** Tollarū sin. de sil. ma. singulas. id est ligna q̄ sūt
materia pro dominib⁹ edificandis.
d Heu dñe mi et hocis⁹ mutuo acceperā nec hēo vñ-
de restituam. **e** Precidit ergo lignum. i. fecit aliō ma-
nubrium. q̄r primum erat fractū. vt dicit ra. sa.
f Matauitq̄ ferrum. contra naturam prop̄iam obedie-
do nature actori.
g H̄er aūt. Hic conseqnter describitur insidiantū re-
p̄ssio. Circa p̄mū describitur insidiatō eorum maligna
scđo eorum percussio digna. ibi. Porro helise⁹. tercio li-
beratio benigna. ibi. **D**ixitq̄ rex. Circa p̄mū ponitur in-
sidiatō syroꝝ contra regē israel. et p̄ lēa v̄sq̄ ibi.
h Misit itaq̄ rex isrl̄. hoīes armatos in magna copia.
i Et p̄occupauit. s. illas insidias capitēdo.
k Non semel neq̄ bis. solū h̄ multocīes. scđo p̄olp̄t isdi-
atto. h̄ heliseū. ibi. **l** Dixitq̄ eis itē. et vi. vbi sit tē. et patz
lia v̄sq̄ ibi. **m** Heu heu heu dñe mi. p̄gnouit em̄ p̄ insi-
gnia armoy q̄ erant syri hebreoy aduersarij.
n Plures ei no. st. sciebat ei q̄ sp̄mīscī. p̄cītōz angelicā

R̄egum III

In sui auxiliū adpensisse: cù p̄tās q̄ si incōpabilis malorū ē q̄ huāna. n. H̄ne ape oculos pueri hui⁹. i. da eis vnu-
te videā ea q̄ nō p̄t naturaliter videri. o. Ecce mōs r̄c.
sacra ē r̄ illa representatio visioni imaginari: vel etiā exte-
riori visu p̄ formationes talū speciērū i aere: q̄ vtroq̄ mo-
do potuit fieri a deo

ad designandū p̄te
tectionē. p. Por-
ro helisens. Hic cō-
sequēter describitur
coz pcusso rōe heli-
sei cuz dicitur.

q. Hercute obse-
cro gentē hāc cecira-
te. Hic accipit ceci-
tas p̄ acrisia: q̄ dici-
tur ab a qd̄ ē sine et
crisis iudiciū r̄ ē pas-
sio q̄ hō nō p̄cipitv̄
dijudicat fm verita-
tē ea q̄ vider: r̄ b̄ mō
fuerunt pcusso sodo-
mite volētes ostiuz
loth p̄fringere: vt h̄
Genesis. xix.

r. Nō ē h̄via: nec ē
h̄ciuitas. s. vbi ma-
net p̄pheta q̄ne que-
ritis. Iz ei venissz do-
thaim h̄ tñ n̄ erat ad
manēdū diū: h̄ eius
mansio diuturnior
erat in samaria: vt p̄
ex dictis ca. p̄cedēti
H̄tinā fuisse domi-
n⁹ me⁹ ad p̄phetam
q̄ ē in samaria: et p̄ h̄
p̄t q̄ postea sequit
ca. isto. Heliseus āt
sedebat i domo sua.
et sic certū ē q̄ erat i
samaria: ex q̄ pat̄z q̄
heliseus dixit eis ve-
ritatē q̄r̄ia recta du-
xit eos in samariaz.

s. H̄ne aperi oculos

istoz. remouēdo a-

crisiā p̄dictam.

t. Dixitq̄ rex israel
h̄ p̄n̄ ponit istorum
liberatio benigna:
q̄ cū rex vellet eos
pcutere: Heliseus nō
pmisit: h̄ etiā libera-
liter refugit a rege
p̄trauit: vnd̄ s̄bdit.

v. Adppositaq̄ ē eis
ciboz magna p̄pa-
ratio. ex h̄ p̄z q̄ noie
panis q̄ designat
ois por⁹ r̄ cib⁹ in scri-
ptura. p. Et vltra
nō venerū latrones
syrie i ter-
rā isrl. Factū ē āt p̄ hec cō-
gregauit benadab rex syrie
vñnersū exercitū suū r̄ as-
cendit r̄ obsidebat samari-
am. Factaq̄ ē fames mag-
z in samaria: r̄ tādiu obsessa
ē: donec venūdaref caput

ti ab heliseo: tū timore. ne si venirent iter: p̄p̄ singratitudi-
ne Helisenseos faceret capit̄ occidi.

y. Factum est autem. Hic consequenter describit̄ mī-
raculum helisei ad consolationem penitentium: r̄ primo

ponit eoz afflictio. scđo afflictionis remotio capitu. viij.

Circa pmū sciendū q̄ licet iorā amouissit statuas baal:

tū nō amouit cultū vitulorū q̄s fecerat hieroboā r̄t̄ habet̄

3. iij. ca. Ihe āt r̄ ppl̄s isrl̄ multa alia mala faciebat p̄p̄ q̄
dīs pmisit eos affligi obsidiōē lōga: r̄ hoc ē qd̄ dī.

3. Et tādiu obsessa ē dō. venūdaref caput r̄c. r̄ accipit h̄
caput p̄ toto aial: fm alijs: q̄ h̄ ē mod⁹ loquēdi apd̄ em-
ptores aialū. p̄ quāto dabitis caput. i. vñ aial. fm alios

accipit p̄ pte corpis

deficiētib⁹ ei alijs ci-

barijs inficerūt aia-

lia q̄ nō erant fm le-

gē comestibilia r̄ s̄

lierūt cari vēdere

tur carnes fame ius-

lēscēre. a. Et q̄r̄a

p̄ r̄c. Cab⁹ ar̄le men-

sura determinata. ster-

cus aut̄ colubaz nō

ē comestibile nec re-

fectiū: h̄ maḡ cor-

ruptiū: h̄ iprope vt

v̄. p̄ gutture vbi cō-

gregat̄ ḡna a colum-

bis comesta r̄ illō. p̄

ūc̄ i simo cōter: h̄

tūc fame iuāescēre

coq̄narij diutinū illō

refuabāt: vt ḡna po-

pulo fame p̄clitātē

vēderēt. b. P̄ te

saluet dīs. fuit ei tur-

bat: eo q̄ credebat

ē petere refectionez

cibi quenāc̄ v̄l pot̄

c. Que ab scōdit filiū suū. Qd̄ cū au-

disset rex: scidit vestimenta

e sua: r̄ trāsibat p̄ murz.

Uli-

ditq̄ ois ppl̄s ciliciū q̄ ve-

stitus erat rex ad carnē in-

trinsecus. Etait rex. Hec

mīhi faciat deus: et hec ad

f. Dat. Si steterit caput heli-

sei filij saphat sup ipm ho-

die. Heliseus aut̄ sedebat

in domo sua: et senes sede-

bāt cuz eo. Premisit itaq̄

vīrū r̄ ante q̄ veniret nun-

ci⁹ ille dixit ad senes. Nū

quid scitis q̄ miserit filius

bomicide hucyt p̄cidat ca-

put meū. Uli-

deret ḡ cuz ve-

nerit nūcius claudite osti-

būm: r̄ nō sinatis eū introi-

i re. Ecce em̄ sonit⁹ pedum

dīi ei⁹ post eū est. Adbuc

illo loquēte eis: apparuit

nunci⁹ qui veniebat ad eū

k. Et ait. Ecce tantū maluz a-

i domino est. Quid ampli⁹

expectabo a domino.

z. p̄r̄cessū ei nūcius lorā penitust: r̄ iō seqbāt eū ad ruocā

dū p̄ceptū. k. Et aut̄ r̄c. istō r̄serf ad lorā q̄ s̄a vēterat ad

heliseū. l. Quid am. r̄c. q. d. lā suū punir⁹ vltima pena a

moysē p̄dicta deit. xxvij. d̄ cōestioe p̄ph̄ filioz i obſidi-

one: r̄ sic n̄ ūstat nisi q̄ oēs moriamur v̄l tradam⁹ nos hō-

stib⁹ misi apd̄ deū vēterit tps miscidie sup poplm istū: per

hoc heliseus statim p̄dixit consolationem,

l. Et nō s̄i. r̄c. c̄ c̄

bdit. i. Ecce em̄

Liber

Capt. vii.
Ixit a Heli-
sens. Quia
sic ppi cul-
pa susligit pena. ita
ap pniam remoue-
tur. iō p famē ppi
pctā inducta. h pñr
ponit abudatia p-
pter pniāz. t primo
abudatia t incredu-
litas puniēda pdici-
tur. scđo vtrūqz ad-
ducit. ibi. Quatuor
ergo viri. Circa pri-
mum dicitur.
Hec dic̄ dñs. q̄ ē
spayitas p eētiām
In tpe h cras. i.
ista hora die crastia
Modi sile uno
statere erit. i. dabis. ē
at stat gen pōderis
t significat h q̄ fari-
na t ordeū debebat
dari p tamodico p-
cio qd̄ videbat ipos-
sibile respectu pe-
nurie i q̄ erat. iō sub-
ditur. Espōden-

Tuitatis: narrauerūt ei dīce-
tes. Juim ad castra syrie
t nullū ibidē repperimus
hoīem nisi eq̄s t asinos al-
ligatos t fixa tētoria. Je-
runt ergo portarij t nūcia-
uerūt i palacio regis intrī-
sec. q̄ surrexit nocte et ait
ad suos suos. dico vobis
qd̄ fecerint nobis syri. sci-
unt q̄ famē laboram t id
circo egressi sunt de castris
t latitant i agris dicentes
Cū egressi fuerit de ciuita-
te: capiem eos viuos. et
tūc ciuitatē igredi poteri-
m. Rñdit aut vn suorū
ei. Tollam qnqz eq̄s q̄
remāserūt i vrbe. q̄ ipi tm̄
sunt i aniuersa multitudine
isrl. alij em̄ cōsumpti sūt: t
mittētes explorarare pote-
rim. Adduxerūt ergo du-
os eq̄s: misitqz rex i castra
syrioz dices. Ite t videte
qui abierunt post eos vsqz
ad iordanē. Ecce aut ois
via plena erat vestibus et
vasis: q̄ piecerāt syri cum
turbaretur. Reuersiqz nū
cij indicquerūt regi. Et e-
gressus pplūs diripuit ca-
stra syrie: factusqz ē modi
sile statere yno: t duo mo-
diū ordeū statere vno: iuxta
verbū dñi. Horro rex du-
cē illū in cui manu icubu-
erat constituit ad portam:
quē cōculcauit turba i itro-
itu porte t mortu ē: iuxta
qd̄ locut fuerat vir dei qñ
descēderat rex ad eu. Fa-
ctūqz ē iuxta sermonē viri
dei quē dixerat regi qñ ait
Buo modi ordeū statere
vno erūt modi sile statere
vno hoc eodē tpe. cras in
porta samarie: qñ r̄siderat
dux ille viro dei t dixerat
etiam si dñs fecerit catara-
cas in celo nunquid pote-
rit fieri quod loqueris. et
dixit ei: videbis ocul tuis
t inde nō cōedes. Euenit
ergo ei sicut pdcm̄ erat: et
cōculcauit eū ppl̄s i porta
t mortu ēst.

tate necessitatē pote-
rāt igredi ad q̄redū
viciū si possent iue-
nire. m Si pep-
cerit nob. ppatiēta
nre infirmitati t sa-
me qd̄ erat magl p-
babile q̄ oppositus
n. Sqdē dñs soni
tū audiri t. diuia ci-
vnite facētē tal sōnt
t i aurib eōpe ima-
giatio de qb̄ secur
ētior t fuga oīm. re-
licitis oib ex veloci-
tate fuge vt saluaret
psonas suas. fm q̄
df Job.ij. Cūcta q̄
hō dabit pania
sua. o Et come-
t biberūt vgēte em̄
fame p vterū se ad
refectōz t postea ad
pdā. p Si tacu-
t nolu. vloq mane. s.
nūciare. q Scelē
ris arguemur. apd
deū sciētes aff lictōz
ppl̄i nr̄i i ciuitate in-
clusi. t apd regē tan-
q̄ pditores bōi pu-
blici. r Muncie-
m aula regl. q por-
tar custodē. q̄ non
qrebant illuc irare
nec fuissent pmissi.
Cetera patent vsqz
ibi. s Caplem
eoviuos. t sic pote-
rimus vti psonis ad
nrām seruitutem. t
tunc ciuitatē igredi
poterim nullo eas
defendente. t sic eo-
rum bona hēbim̄
cū personis. Cetera
patent vsqz ibi.
Factē modi
sile statere vno t.
q̄ plures de pplo d-
talib pdis pl̄ rapit
erunt in castris que
erant valde muni-
ta q̄ sufficeret eis. t
iō dabat residuum
pmodico p̄cio.
v Horro rex. hic
pn̄ pōit pena ducis
dei potētie detrahē-
tis. sicut pdixerat he-
llens. t patet lra ex-
dictis.

A Capitulum. viij.
Elens āt. Narratis helisei miraculis p malori
pre: h p̄n scripture revertit ad psecutionē hysto-
rie: t q̄ hystoric regū t p̄phetar̄ p̄tēpaneo p̄ simul-
currebant iō p̄ describūt aliq̄ facta ad helisei insinuatiōeſ
scđo p̄tinentia ad re-

gnī iude psecutiōes

ibi. Anno q̄nto Par-

ma i duas: fūm duo

p̄nūclata ab heliseo

scđo ibi. Denit ḡ. p̄

ma āt ē de pegrinati-

one mulieris suna-

mitis ad dictum he-

lisei: cū dī.

Locur̄ ē autē ad multū.

cū se. fi. viuere. erat

ei sollicit̄ de puero

tāq̄ de creatura sua

q̄ ei p̄ceptionē t re-

surrectionē impera-

uerat: vt p̄z ex dictis

vij. c. t de matre q̄ ei

plura bñficia fecerat

Peregrinare vbi

cūq̄ repperis. s. cō

modū tuu. i. tali em̄

necessitate poterant

filiū isrl̄ infideles

bitare: absq̄ tñ p̄tici-

patiōne cū eis i pec-

caſ. **D**locabit

ei dñs famē. i. ex et̄

ordinationē veniet.

Dicit ra. sa. q̄ ista fu-

ti famē de q̄ loquit

Jobel p̄pha.

Et igrēssā ē vt in-

terpellaret regez. q̄a-

tpe sue absentie aliq̄

inuaserāt bona sua i-

tuste. **R**ex āt lo-

q̄bat cum giez. ex h-

v̄ q̄ istd accidit an-

teq̄ lepra p̄cuteret:

q̄ n̄ ē verilile q̄ rex

eu leproso tādiu lo-

q̄bat frequēter em̄ in

sacra scripture p̄ fa-

cta posteri p̄scribunt

nec ista locutio giez

cū rege ponit h: nisi

p̄p̄ ingressū b̄ mu-

lleris ad regem.

Reditq̄ ei. rex en-

imchū. i. vñ de ser-

vis sibi assistētibus

Restitue ei oia.

sc̄z possessiōes t fruct̄ ab alijs occupatos: t h̄ fecit rex pp̄

reverentiā miraculi ab heliseo facti in filio mulieris.

Denit quoq̄ h̄ ponit scđm. s. denūciatio moris bena-

dab: t substitutio azahelis: cū dī. **B**enadab rex syrie

egrotabat. **D**ic ioseph̄ q̄n̄ iste benadab cognonit se fu-

gisse de obsidione samarie cū tāto dāno. s̄c̄ dicitū ē ca. p̄ce

dēti. t cū h̄ nullo hoste eū inuadēte: p̄ dolore hāc infirmi-

tate incurrit. **C**ōsule do. p̄ eū dicēs. Si euā. pote. tē.

exp̄us ei als fuerat q̄ h̄t noticiam fururoz. **m** **H**a-

bēs secū mūera t oia bona damasci. locutio ē hypbolica

ad designandū q̄ portabat magna bona t pluriū specieſ

n. **F**il̄ tū banadab. hūlik loquit̄ vt impetraret p̄phe-

terisum. **Q** Dic ei sanaberis. In heb h̄. **D**ic ei vñes

vñes. t dīc Ra. sa. q̄ dīc. h̄ p̄ azahelē. **V**ñes vñes. s. re-
gnabis post eū: hoc dīcēs vi exciser p̄phetā a mēdacio. h̄
h̄ expositio v̄ eē mulū extorta: t iō dicūt alij q̄ helisen̄
nō dīcīt h̄ azaheli impatiue seu iductiue: h̄ tñ p̄phetice: t
iō nō ē accipitendū in sensu quē fecit: h̄ p̄ quo sit: sic.

O Dic ei. i. dices q̄

p̄pheta videbat eū

sic sibi dictuz de fu-

turo. **S**ciendū tñ q̄

h̄ dictō lo: in hebreo

scribit dñpl̄. **U**no

mō p̄ lamech et vau

t tunc siḡt idē q̄d ei.

āllio mō p̄ lamech

t aleph. tūc siḡt idēz

q̄d nō. hebrei em̄ nō

babēt literā o: h̄ pro

ea aliqui vñt̄ aleph:

aliqui vau: in h̄ autē

loco scribitur per la-

mechz aleph h̄ pun-

ctak ac si scriberet p̄

vau p̄uctabō nō sūt

de substātia litere a-

pud hebreos: nec fu-

erūt a p̄ncipio l̄az.

h̄ inuenta postea ad

facili⁹ legenduz. Et

iō v̄f q̄ a p̄ncipio h̄

suit sensus h̄ litere.

Dic nō sanaberis v̄

nō vñes. t sic nulla

ē difficultas in saluā

do v̄itatē dicti. p̄p̄

q̄uis azahel opposi-

tū magistro suo riu-

lerit: q̄ nō oportet d̄

mēdacio suo excusa-

re. **p** **S**ettitq̄ cū

eo. i. p̄tinuit se a fle-

tu quātuz potuit.

Q Quare dñs me⁹

fiel. sic eū alloquit̄

p̄p̄ reuerētiā. p̄p̄bie-

E Et p̄gnāt̄ es dīn̄

des. i. q̄ apparet ma-

xima crudelitas.

Q Quid ei suz fu-

tu⁹ ca. t fa. rem istaz

magnā. q. d. nō sum

ita potēs q̄ possē tā

ta facere t si possem

nō suz tā crudel' v̄l ca-

nin⁹ q̄velle. **T** Tu

lit stragulū. i. p̄m̄t̄

q̄ extēdit sup̄ lectuz

E Et infudit aquā

dicūt̄ aliq̄ q̄ h̄ fec ad

refrigerandū regē q̄ nimio calore affligebat. alij dīcunt t
p̄babilis q̄ v̄ ad suffocandū eū occultevū dīc Josephus
q̄ strāgulanit eū desiderio regnādi p̄ eū: sic dīxerat p̄phe-
ta. **E** Anno q̄nto. Dic p̄p̄ describit̄ psecutio regni in-
de tpe torā filij isłaphat. t tūc h̄ nomē torā fuit equinocū
ad regē israel t ad regē iuda: p̄mo ḡ describit̄ regnū torā
regis inde: sedo filij ei⁹ Achozie ibi. Anno. xij. E t̄ca p̄l-
mū dī. Anno. v. torā filij achab regē isrl̄. i. aliqb̄ libris ad-
dit. Isłaphat regē iude. t merito: q̄ sic ē in hebreo: et est
sensus q̄. v. anni p̄m̄: regni torā filij achab t quinqvūt̄
mi regni Isłaphat simili concurrerunt. Sed contra hoc
videtur quod dīcum est supra tertio capitulo. q̄ Torā
filius achab cepit regnare anno. decimo octavo. regis io-

Liber

saphat. Iosaphat autem regnauit. xxv. annis. vt h̄. s. iij. lib. ca. vi. et sic iorā fili⁹ achab regnauit cū eo nō solū. v. annis h̄. vii. Dicendū q̄ ochozias frat̄ iorā ex casu de cenaculo suo icarrū lāguorē. vt h̄. s. i. ca. et exiit iorā frat̄ eius gubernauit regnū. et fīm h̄ aliqñ p̄putat t̄ps regni sui extūc et fuit. xviii. āno iōsaphat regis fude in fine illi⁹ āni. et sic regnauit cū eo septez annis: aliquā vō accipit t̄ps regni sui atque mortis fris fuit: et sic regnauit cum iōsaphat. v. ānis. Et eodē mō regnū ochozie aliqñ p̄putat v̄sq̄ ad mortē eius: aliquā solū v̄sq̄ ad casum p̄dictū. vñ fuit ipotēs ad regenduz et fīm hec et fīlia frequentarū variante nūerū ānoꝝ i scriptura.

y Regnauit iorā fili⁹ iōsaphat. Loq̄ h̄ scriptura d̄ regno ei⁹ p̄ mortē p̄ris. tñ aū cepat regnare viuēte p̄re. sicut dcm fuit. s. iij. li. ca. vlti.

z Ambulauitq; in vijs regū isrl. i. i. ma lis eoz. c̄ cā subdit a Filia em̄ achab erat vxor ei⁹ israe eodē cap. d̄ q̄ athalia vxor h̄ ioram fuit filia amri pris achab h̄ mortuo p̄re achab eā nutriuit. et sic d̄ ei⁹ filia: vel p̄t dici q̄ filia fuit achab et tñ d̄ filia amri. q̄ fili⁹ filiorū dicuntur fili⁹ parētū q̄ fuerat nutrita in ydolatria ad quā p̄ ipam fuit trax⁹ marū su⁹ nec mis. q̄ salomō sapi enissim⁹ p̄ uxores suas ad hoc fuit tract⁹. vt h̄. s. iij. li. c. xij b Moluit autē dñs dispēdē iudaz. q̄ quis meruisset ppter reges et p̄pli eu se q̄nū maliciam diminuit tñ ei⁹ p̄tātē. vñ subdit c In dieb⁹ eius recessit edō. i. ydumea d Et iostituit sibi regē. a tpe em̄ dauid v̄sq̄ nūc nō fuerat ibi rex p̄prie dicit⁹. h̄ p̄fect⁹ p̄ regē iuda posir⁹. e Et surrexit nocte p̄cussitq; ydu. q̄ eū circūdederāt. glo. ra. sa. qui habitabāt ppe regnū suū. nō tñ tantū p̄ualuit q̄ eos poss̄ re digere sub tributo sicut p̄l⁹. f Tūc recessit et lobna. q̄dam chuitas ē de regno inde fortis et potens q̄ regi rebellauit. q̄ erat ppe t̄minos edō. vt h̄. Iosue. xv. et piunxit se ydumeis in hac rebellione. g Sepultusq; ē cūz eis in ciuitate dauid. nō tñ fuit sepult⁹ in sepulcris regalibus vñ. iij. psalyp. xxij. h Dñs p̄t̄ describit per cussio regni iude sub ochozia filio iorā q̄n⁹ malicia subdi

tar̄cam dicit⁹. i Et ambulauit in vijs dom⁹ achab. qui fuit ydolatra pessim⁹. vñ ex dicit⁹ s. iij. li. et cā malicie ip̄us ochozie subdit cū d̄. k Gener em̄ dom⁹ achab fuit. i. genit⁹. q̄ mī sua fuit filia achab vel soror fīm alios. vt dcm est. l Abiit quoq; cū iorā filio achab. ppter istam affinitatem et vt ibi in terficeret p̄p suā maliciam fīm dñi sniaz vt h̄. ca. sequenti. m Qui reuersus est vt curaret in iezrahel. s. iorā filius achab. dimisit th ibi exercitū ut ex dñivo lūtate ibi fieret conspiratio p̄tra eū ipo absente. et cōtra domū achab sicut pre dixerat helyas.

Capi. ix

A Elise⁹ at: superi⁹ descripta est regni iorā p̄secutio h̄ p̄t̄ describit totius domus achab extinatio. et p̄ q̄tū ad p̄ncipales plonias. secūdo q̄tū ad secundarias ca. x. p̄ria i tres q̄ p̄rio describit ip̄us iorā filii achab occisio. scđo ochozie regis Jude p̄secutio. ibi. Ochozias autē. tertio regie iezabel mors et lacratio. ibi. Dētoq;. p̄ria adhuc ires. q̄ p̄t̄ describit ip̄i sehu iniictio. secundo inuncti p̄firmatio. ibi. Iehu at. tertio dñi sui imperfectio. ibi. Et a scēdit. Circa p̄nauz d̄. a Helise⁹ at. p̄phetes vo. vñū de si. p̄phay. i. de discipulis suis vt ip̄leret p̄ ip̄m illud qd̄ furerat dcm helye de vñctōe i iehu i regē super isrl. ad destruēdū domū achab. vt h̄. s. iij. li. ca. xij. pp qd̄ dicit h̄. rab. sal. p̄t̄ste fuit ionas filius amathī quē suscitauit helyas. et oblat⁹ fuit helye a m̄re vt et eī⁹ discipul⁹. sicut dcm fuit s. iij. li. ca. xij.

b Accinge lumbos tuos. i. dispōte te ad eundū velociter et expedite. c Et tolle lenticula olei. Est autē lenticula pūu vas ad reponendū oleū p̄ inunctione regū et pontificū et dicitur a limido. d Suscitabis eum de medio fratrū suorū. i. aliorum qui cum eo regunt exercitū. e Et introduces i interi⁹ cubiculū. volebat em̄ helise⁹ fieri secrete. ne forte aliq; zelates p̄ rege iorā iusurgeret in p̄phai. f Colpitesq; ostiū et fugies. ex eadē causa. g Ecce at p̄n. exer. sedebat. tractatēs adiuicez de his q̄ ḡt̄nēt ad exercit⁹ régimē. Cetera patēt v̄sq̄ ibi.

b Et interficiam de do. achab min. ad parietem. i. infirmum qui non potest mingere nisi se apposito ad parietem. l Et clausum scilicet in carcere. k Et nouissimum. t. abiectum. q. diceret quis talibus personis esset parcendum: eo q. afflictio non est dada afflictio: tamē eo q. sunt dō domo achab interficiuntur.

l Et da. do. achab sicut do. hieroboaz filij nabath et sic domum baasa. que fuerūt delete ut habet s. iij. li. ca. xv. et xvij. m Iehu. Hic p̄n̄ ponit ip̄ns iehu in unci confirmatio. q. hoc q. alij p̄ncipes exercitus consenserit in eius vocatione: et hoc est quod dicit h̄ m. Iehu aut̄ egredius est. s. dō cubiculo ubi fuerat iunctus ad seruos domini sui. i. ad alios p̄ncipes exercitus.

o Quid venit insanus iste ad te. reputabant autē p̄phete insan: eo q. contemnebant bona huius mundi: et quia loquebantur frequenter talia: que videbantur alijs aliena.

p Postis hominē et quid sit locutus. erant enim discipuli p̄pheterarum religiosi: ut dicimus est. s. ii. ca. et iō distinguebat ab alijs in habitu q. quez cognoscabant esse de discipulis p̄pheterarū et p̄p̄t hoc dixit. Postis hominē. s. q. sit dō p̄phetus: et p̄p̄s qd sit locutus. s. ver. et bonum et hoc ex p̄te domini

q Falsū est h̄ magis narrabitur. Qui ait eis. Hec et h̄ locutus ē mihi. Et ait. Hec dicit dñs. Unxi te regē sup̄ israel. Festinauerunt itaq. et vnuſq. tollēs palliū suūm: posuerūt sub pedibus ei⁹ in similitudinē tribunalis: et cecinerūt tuba atq. dixerūt. Regnabit iehu. Cōiurauit iehu fili⁹ iosaphat fili⁹ nāsi p̄tra iorā. Horro iorā obsederat ramoth ga laad ipe⁹ oīs israel p̄tra azabel regē syrie et reuersus fuerat ut curaret iezrahel p̄p̄t vulnera q. percusserant eū syri pliantē p̄tra azabel regē syrie. Bixitq. iehu. si placet vobis: nemo egrediatur p̄fugus de ciuitate ne vadat et nūciet in iezrahel.

b Et ascēdit et p̄fectus ē i. iezrahel. Iorā ei⁹ egrotabat ibi: et ochosias rex iuda descederat ad visitandum iorā.

ergo iehu. Id ē similiturauit cū p̄ncipib⁹ cā eo: q. fideliter exequeren̄ mandatus dei de domo achab disperdenda. cetera patent ex dietis ca. precedēti usq; ibi. a Nemo egrediat p̄fugus. q. p̄ueniat nos nunciādo ioram aduentū nost̄ ad se munierendum.

b Et ascendit Hic p̄n̄ describit ip̄ns iorā occiso cū dicit. Et ascēdit et p̄fectus ē in iezrahel. ut interficeret iorā aīq̄ se mitniret. c Igit̄ specula. q. sta. sup̄ turris Erat ei guerra inter iorā et regē syrie et iō speculator erat sup̄ turrim ad p̄cauedū ne hostes irrueret re pente. e Vidi globū. i. multitudinē armatorū et orditorū ad inuadendū

e Pacata sūt oīa. vīpote si aduersarij sūt debellate. v̄l ire ge eis date.

f Quid tibi et paci. q. tu non es rex nec princeps exercitus. g Trāsi et seq̄re me. Nūcianuit q̄ speculator dices. Hénit nūcius ad eos et nō reuertit. Misit etiā currus equorum scđz venitq. ad eos et ait. Hec dicit rex. Nunq̄d pax ē. Et ait iehu. Quid tibi et paci. Trāsi et seq̄re me. Nūcianuit aut̄ speculator dices. Hénit usq. eos. et nō reuertit. Est autē incessus quasi incessus iehu filij nāsi. Preceps em̄ gradit. Et ait ioram. Jūgite currum. Junxerūtq. currum eius.

k Et egressus est iorā rex isrl et ochozias rex iuda singuli in curribus suis. Egressi q̄ sunt in occursum iehu et inuenerunt eū in agro naboth iezrahelite. Cunq; vi disset ioram iehu dixit pax est iehu. At ille respondit.

i Que pax. adhuc fornicationes iezabel matris tue: et beneficia eius multa viget. Conuertit autem iorā manum sua: et fugiens ait ad ochoziaz. Insidie ochosia Horro iehu tetendit arcū manū: et percussit iorā in ter scapulas: et egressa est sagitta per cor eius: statim q̄ corruit in curru suo. Bixitq. iehu ad badacher dum. Lolle proijce cum in agro naboth iezrahelite. Hemini enī quando ego et tu sedentes in curru seq̄bamur achab patrem hu-

m Et beneficia ei⁹ multa vigent. quia i toxicant spiritualit̄ et ideo non potest esse bona pax in populo israel qđin ista vīgent. cetera patēt ex dictis.

Liber

Ochozias autem. Hic dominus describit mors ochozie regis inde. cum deo. Ochozias erat rex iuda videlicet fugit. dum ei erat intentus ad mortem ioram et pectoz et in agrum naborum. ochozias fugit in iezrahel. et timet quod non posset ibi salutari. fugit per viam occulitam. **P**er viam domini horum. ut ibi deo. et fugit in samaria. quod erat civitas fortis et munita credens se posse ibi salutari. sed post ea in uero ibi latens et adducitur ad iehu. et percussus gladio: ut ibi uero palippo. capi. xxij. per **I**n ascensu gabri. in loco illo fuit adductus ipse iehu. et percussus et sic vulneratus fugit in mageddo. et ibi fuit mortuus. ut ibi dicitur. **A**nno undevicesimo iusta filii achab anno. xxx. dominus et ioram per hunc ochozie circa finem vite fui percussus alui dolore insanabilis. ut ibi uero palipp. xxij. et sic vivente pietate regnauit per annum et id quod dicitur ibi et cepit regnare anno. xij. intelligit de regno eius per mortem patris. **E**t ait deo sed qdcepit regnare anno. xij. in telligendum est de regno eius per mortem patris. **H**enitque iehu in iezrahel. sed describit occidio iezabel regie cum dicitur. **P**orro iezabel regis israel regnauit ochozias super iudam: venitque iehu in iezrahel. Porro iezabel introiit ei audito depinxit oculos suos iustitio: et ornauit caput suum. et respergit per fenestram: ingredi entem iehu per portam: et ait. nunquid pax per eum zambri. quod interfecit dominum suum. **L**euauitque iehu faciem suam ad fenestram: et ait. que est ista. Et inclinatur expositio non ubi dicitur in postilla. Et ideo hebrei sic exponunt. **Q**unquid pax est. et ibi sit punctus tecum. **A**d **H**omo dñi est quem locutus est tecum. ut habetur supra iij. libro ca. xxij. **D**eccine est illa iezabel. admirantes eius detectionem et punitionem.

In capitulo nono ubi dicitur in postilla. Et ideo hebrei sic exponunt. **Q**unquid pax est. et ibi sit punctus tecum.

Homo hebreus hunc pax est ab eo. quod interfecit dominum suum. **U**nde attendendum est quod zambri vere interfecit dominum suum. sed hoc non habuit duratorem nec bonum

exitum. quod statim fuit igne combustus. nec regnauit in isto tempore diebus tunc. et ambi non interfecit dominum suum: tum quod zambri non erat dominus ipsius ambri. quod perditatem surpauit regnum. tum quod ambi non interfecit ipsum zambri sed ipse zambri combusit seipsum. quod oia patet supra in. iij. libro. xvi. cap.

Wnde expositio hebreorum in hoc loco non vallet. prout quod fundatur super falsas litteras. quia non dicit ambi sed zambri ut dictum est. sed quod ambi non interfecit dominum suum ut dictum est. unde expositio communis doctores nostros est rendenda. nec etiam discordat cum litera precedenti. cuius ratio est. Nam iezabel omnino nauerat caput suum tecum. non ut appareret gratiosior iehu. sed in eius contemptum: et ex quadam despectione et superbia. videntem eum. quod non erat locum pacificandi. voluit eum in facie contemnere et vituperare. induendo se honorabilitate hunc et proximam cibitatem. **S**ermo domini est quem locutus est per servum suum helyam thesbiten dicentes. In agro iezrahel comedebat canes carnes iezabel. Et erant carnes iezabel sic stercus super faciem terre in agro iezrahel: ita ut pereentes dicant. **H**ecce est illa iezabel. **C**api. x. **E**rata est achab septuaginta filii in samaria. **S**cripsit giebu lras et misit in samaria ad optimates ciuitatis: et ad maiores natum: et ad nutrarios achab dicens. Statim ut accepit lras has quod habetis filios

enadere manus eorum. perseruare cum tales despiciuntur sibi sic iezabel.

Replica.

Homo ix. postillator adducit expositum hebreorum super illo. **Q**unquid pax est zambri. quoniam reprobat burgum et bini soluitque argumentum postillator. sed enim doctores expositum scripsi sat periret. et signum est quod postillator illa expositum hebreorum adduxit solu rectando non approbadum. **C**api. x.

Erat enim achab. **D**escripta occidio principalius sonarum. **H**unc describit occidio scdarii. et per filium ioram. sed omnes fratres ochozie. ibi. **C**um venisset. fecio sacerdotum baal ibi. **C**ongregauitque gaudiis remuneratio operum ibi. **D**ixit enim circa pmum deo. **a** **E**rat enim tecum. i. nepotes. ut dicitur aliquis qui erat filius ioram filius achab. et bini labani vocantur nepotes filios suos. i. filios. et filias iacob. **G**en. xxxi. **Z**elij vero dicitur qui erat filius achab et frater ioram iuniores. **b** **E**t ad nutrarios achab. i. filios achab. **Q**ui ha. si. tecum. Dicitur aliquis et probabilius et ironice loquens. quod sic per se dicitur: ioram invenit in ramoth galaad cum exercitu. et ochozias rex iuda cum eo et id non est verisimile quoniam egreditur tecum. quod pertinet ad bellum illuc ductum fuisset saltuquam ad maiorem pietatem meliorerem oia istabat in hu. et per talis modum loquendi insinuabat quod non possit sibi resistere. Cetera parentysque ibi.

dñi v̄i t̄ curr̄ t̄ eq̄s t̄ ciuitates firmas t̄ ar-
ma: eligitē meliore t̄ eū q̄ vobis placuerit dñi
lijs dñi v̄i: t̄ eū ponite sup soliū p̄ris sui. t̄ pu-
gnate p̄ domo dñi v̄i. Timuerūt illi vehemē-
ter t̄ dixerūt. Ecce duo reges nō potuerūt sta-
re corā eo: t̄ q̄no nos valebim̄ resistere. Mi-
serūt ḡ p̄positi dom̄ t̄ p̄fecti ciuitat̄ t̄ maiores
natū t̄ nutritijs ad iehu dicētes Herui tui sum̄
quecūq̄ iusseris faciem̄ nec cōstituem̄ nobis
regē. Quecūq̄ tibi placet fac. Rescrispit autē
eis l̄ras sc̄dō dices. Uli mei estis t̄ obedit̄ mi-
hi: tollite capita filioꝝ dñi v̄i: t̄ venite ad me
hac eadē hora cras in iezrahel. Porro filij re-
gis septuagita viri apud optimates ciuitat̄ nu-
triebāt. Cūq̄ venissent litere ad eos: t̄ulerūt fi-
lios regl̄ t̄ occiderūt septuaginta viros: t̄ po-
suerūt capita eoz i cophinis: t̄ miserūt ad eū i
iezrahel. Venit aut̄ nūci: t̄ idicauit ei dicens
Attulerūt capita filioꝝ regl̄. Qui r̄ndit. Pon-
te ea ad duos aceruos iuxta itroitū porte v̄sq̄
mane. Cūq̄ diluxisset: egressus est t̄ st̄as dixit
ad oēm pp̄lin. Justi estis. Si ego piurauī h̄ do-
minū meuz t̄ iterfeci eū: quis pcussit oēs hos
Uide ḡ nūc qm̄ nō cecidit de f̄monib̄ dñi i
terrā q̄s locut̄ ē dñs sup domū achab: t̄ dñs
fecit qđ locutus est i manu fui sui helye H̄er-
cussit iḡf iehu oēs q̄ reliq̄ erāt dñ domo achab
i iezrahel: t̄ vniuersos optimates ei: t̄ notos
s t̄ sacerdotes: donec non remanerēt ex eo reli-
quie. Et surrexit: t̄ venit in samariā. Cūq̄ ve-
nisset ad cameraꝝ pastoꝝ in via inuenit fratres
ochozie regi iuda: dixitq̄ ad eos Qui nā estis
vos: Qui r̄nderūt. Fr̄es ochozie regl̄ sum̄: t̄
descendimus ad salutandos filios regis: t̄ fili-
os regine. Qui ait. Comprehendite eos vi-
uos. Quos cū ḡphēdissent viuos: iugulauerūt
eos i cisterna iuxta camerā. xlij. viros: t̄ nō re-
liq̄ ex eis quenq̄. Cunq̄ abisset inde: inuenit
ionadab filiū rechab i occursum sibi: t̄ bñdixit
ei. Et ait iehu ad eū. Nūqd ē cor tuū rectū cuꝝ
corde meo: sicut cor meū cuꝝ corde tuo. Et ait
ionadab. Est. Si ē inquit. da mihi manū tuā.
Qui dedit ei manū suā. At ille leuauit eū ad se
in currū: dixitq̄ aū eū. Veni meū: t̄ vide zelū
meū p̄ dño. Et impositū i currū suo duxit in sa-
maria t̄ pcussit oēs q̄ reliq̄ fuerāt de achab i sa-
maria v̄sq̄ ad vñū: iuxta ḡbū dñi qđ locut̄ est
p̄ helyā. Congregauit ḡ iehu oēm pp̄lin: t̄ di-
xit ad eos. Achab coluit baal parū: ego aut̄ co-
lá eū ampli. Nūc iḡf oēs pp̄hetas baal t̄ vni-
uersos fuos ei: t̄ cūctos sacerdotes ipius vo-
cate ad me. Nullus sit q̄ nō veniat. Sacrificiū
em grāde ē mihi baal. Quicūq̄ defuerit: non
viuet. Porro iehu faciebat h̄ isidiose: vt dis-
perderet cultores baal. Et dixit Sc̄tificate diē so-
lēnē baal. Vocauitq̄ t̄ misit i vniuersos termi-
nos isrl̄ t̄ venerūt cūcti serui baal. Nō fuit re-

D Quis p̄.oēs hos vi. et. q. d. nec ego p̄cipiēdo nec vos
exequēdo sum̄ culpabiles: h̄ magis iusti t̄ laudabiles:
q̄ de volūtate t̄ mādato dñi factū est. sicut fuit p̄ helyā p̄
dictū: t̄ mihi iniunctū p̄ ei⁹ discipulū: vt dictū ē ca. p̄cedē
ti. **E** Percussit igit̄ iehu oēs v̄c. i. de ei⁹ genere.
E Et notos. q̄ suspe-
cti erāt ne fauerēt si-
bi t̄ sue p̄genieis.
E Et sacerdotes: h̄
dñ hic p̄ anticipatio-
nē: q̄ postea sacerdo-
tes baal interfecit:
vt bñ. l. eodē ca.
H Cūq̄ venisset. h̄
p̄nr describit occissio-
amicoꝝ ioram. l. fra-
trū ochozie: cui⁹ ma-
ter erat soror ioram fi-
lii achab: t̄ de h̄ ē qđ
dñ. Cūq̄ venisset ad
camera pastoꝝ. loc⁹
erat vbi cōueniebat
pastores ad comedē-
dū t̄ dumitēdū p̄pe
via. **I** Inuenit fra-
tres ochozie. i. pp̄in-
q̄s: q̄ erāt nepotes
fui: vt h̄. iij. paralyp.
ca. xxij. q̄ veniebat i
samariaz nescientes
mortē ioram t̄ ocho-
zie: q̄ regnum iuda
vñ veniebat erāt in
pte australi respectu
samarie: et iezrahel
vbi ioram fuerat occi-
sus erat in pte aqlo-
nari t̄ factū erat re-
cēs: ita q̄ nō erat ad
huc lōge diuulgatū
Cetera patēt v̄sq̄ ibi
K Inuenit ionadab
filiū rechab. iste em-
cū suis viuebat val-
de religiose nō habē-
tes agros vel vineas
nec bibētes vinū: in
tabernaculis p̄ do-
mib̄ habitantes. vt
h̄ biere. xxxv. et iō
q̄ erat zelator diuini
honoris: fuit p̄iūct⁹
p̄ amicitia cū iehu: q̄
ydolatras t̄ ydola-
trā. p̄virib⁹ destruxer-
at. **L** Congrega-
uit ḡ. Hic p̄nr descri-
bit occissio sacerdo-
tū baal: t̄ q̄ occissio
lorū multi de eis fūgerāt t̄ se absco derāt: eos cōgregauit
iehu sub simulatione: q̄ velle baal magnifice colere: t̄ ei⁹
sacerdotes honorare. t̄ p̄z l̄fa v̄sq̄ ibi. **M** Proferte ve-
stimenta seruit baal. vt p̄ h̄ cēt⁹ cognoscerent q̄ essent in
terficiēdi. cetera patēt v̄sq̄ ibi. **N** Et fecerūt p̄ ea latri-
nas. in v̄testationē ydolatrie: t̄ vt loc⁹ ille deseruaret cō-
munitati in hac necessitate. **O** Verūt̄ a p̄ctis hiero-
boā v̄c. q̄ cultū viruloy sustinuit t̄ exercuit: ne regnū suū
ad domū dāvid reuertere. fm qđ habet. s. iij. li. ca. xij.
P Dixit aut̄ dñs. Hic p̄nr ponit remuneratio opeꝝ. t̄ p̄
mo q̄tū ad bona: cu dñ. Dixit aut̄ dñs ad iehu. q̄ ionā p̄
phetā. fm q̄ dicit rab. s. q̄ ipm vñxerat regē ad extermi-

Liber

nandā domū achab. sicut dictū fuit in pācieio. lx. ca.
q. **A**ilij tui vscō ad quartā generationē sedebūt sup thronū isrl sicut de domo achab fuerūt quorū reges in regno isrl sibi succedētes. s. amī. achab: ochozias & ioram: vt p̄t ex supradictis: scđo ponit remuneratio q̄tū ad mala: cuī dicit.

In dieb⁹ illis ce. dñs te. super isrl. s. abominari facta eoꝝ. q̄ iādū durauerat cult⁹ vñtulo rū & cū h̄ multa alia mala pullulabāt: et iō illud regnū p̄mis sum est affligi multi pliciter p̄ azabel regē syrie. & p̄t l̄fa.

Capitulū. xi.

AThalia vero p̄ta sunt ea q̄ acciderūt sub regib⁹ inde p̄teritis. b̄ p̄t describunt ea q̄ facta sunt sub athalia: q̄ vñrpauit sibi regnū iuda: & p̄to desribit himōi vñrpatiō: scđo heredis debiti institutio. ibi. dñno aut̄ septimo. tercio athalie interficiō: ibi. Audiuīt at̄ athalia. quarto regl institutiō confirmatio: ibi. **P**epigit g. Circa primū dicit.

Althalia vñ ochozie. Ista ei erat educata a parentib⁹ ydolatriis. s. achab & lezabel. ppter qđ erat nequissima intātū q̄ libidinē regnādi filios filij sui interfecit: excepto Ioas q̄ erat minim⁹ et de nouo natus. & ppter h̄ poterat facilius abscondi. **E**ratq̄ cum ea sex annis clā i domo dñi. Erat ei ista sozabeth soror regis iorā defuncti: & vñor iorāde pontificis. q̄ trib⁹ sacerdotalis et regia erāt p̄mixte ex causis rōnabilib⁹ sicut dictū fuit. H̄ue. ca. vi. & iō facili⁹ potuit eū nutritre in domo dñi. Dicit aut̄ h̄ Rab. sa. q̄ puer & nūtrix sua fuerūt custoditi in solario templi dñi: vñi nullus audebat accedere nisi sacerdotes & leuite q̄ custodiebant vasa sancta ibidē reposita: ppter qđ meli⁹ posuerūt ibi celari: & licet alias esset illicitū nutrīti & pueri ibi eē: illicitū tñ fuit in tali necessitate: sicut dñ & pueri eius comedērunt panes sacerdotales in necessitate positi: qđ tñ alias fuisset eis illicitū. **A**nno aut̄ septio. b̄ p̄t describit veri heredis institutio p̄ sollicitudinē iorāde pontificis q̄ gentis ad hoc assensum & auxiliū principū nobilissū regni.

q̄ rectū erat & placebat in oculis meis: & oia q̄ erant i corde meo fecisti p̄ domū achab: filij tui vscō ad quartā generationē sedebūt super thronū isrl. Porro iehu n̄ custodiuit vt ambularet i lege dñi dei isrl i toto corde suo. Nō ei recessit a peccatis hieroboā: q̄ peccare fecerat isrl. In dieb⁹ illis cepit dñs iedere sup isrl. **M**ercussitq̄ eos azabel in vñneris finib⁹ isrl: a iordanē cōtra orientalē plagā: oēm frā galaath & gad: & ruben: & manasse: ab aroer q̄ est sup torrentē arnon et galaad & basan. Reliqua aut̄ verboꝝ iehu & vñiuersa q̄ fecit & fortitudo eius: nōne hec scripta sūt i libro verboꝝ diep̄ regū isrl: Et dormiuit iehu cū patrib⁹ suis sepelierūtq̄ eū in maria: & regnauit ioacham filiū ei⁹ p̄ eo. Dies aut̄ q̄s regnauit iehu sup isrl vigiti & octo āni sunt i samaria. **A**lthalia vñ **C**ap. xj. amaf ochozie videns mortuū filiū suū: surrexit & interfecit oē semē regiū. Tollens aut̄ iosabeth filia regis iorā soror ochozie ioas filiū ochozie fura ta ē eū de medio filioꝝ regis q̄ interficiebant: & nutri cē ei⁹ de triclinio: & abscondit eū a facie athalie vt nō interficeret: eratq̄ cum ea sex annis clā i domo domi Porro athalia reguit sup terrā septē ānis. Anno aut̄

cū dicit. **P**epigitq̄ cū eis fedus r̄t. vt stūaret enī. deliter in institutione regis: debiti qđ fecerūt libenter: tū q̄ liber naturaliter diligit dñm verum: tū q̄ displicebat eis mulieris impiū. **T**ercia ps vestrū introeat sabbato. s. determinato p̄ iorāde & p̄cipes ad institutionē regl

Et obseruet exca bias dom⁹ regis: ita q̄ ex illa pte vbi ma nebat athalia nō posset regi instituto iser ri violentia.

Tercia ps sit ad portā seyr r̄t. in illis em locis posuit custodias: vñ poterat hoies intrare atriu sacerdotū vbi rex fu

it coronatus.

Egredientes sab bato. fm q̄ h̄. i. paralyp. David ampli

ans cultū dei ordia uit q̄ essent. xxiiij. sa

cerdotes sub sumo sacerdotē q̄ seruit in templo successiō p̄ ebdomadas et sic mutabant in sabbato:

sic & turme leuitarū eis ministratiū & cantoꝝ & ianitorū

ita q̄ sabbato intrante sacerdote cū suis turmis: ali⁹ q̄ mini strauerat hebdomada pcedēte egredie

bāt cū suis sabbato aut̄ illo q̄ iorā fuit coronat⁹ iorāda reti

nuit eos q̄ debebant exire cū intrātib⁹: vt haberet maiore populū secū ad defendendū regē.

Siq̄s autē igres. su. septū tēpli. i. clau surā atrij sacerdotuz qđ erat circa tēplū

Interficiatur: nō tñ intra arrium: h̄ et tra: sicut p̄t infra d̄ athalia: & loquit iorāda d̄ intrātib⁹ art

um cōtra regem institutū nō aut̄ de illis q̄ intrabant p̄ eo defendendo vel honorando.

Produxitq̄ filiū regl. de solario tēpli ad atrium. m. **E**t posuit

sup eum diadema. q̄ reges coronabant. qđ in tēplo seruabat.

Et testimoniū. i. legē in qua debebat rex institut⁹ studere & meditari & eam seruare & facere obseruari.

Audiuit aut̄. Hic p̄t describit Athalie occisio: cū dñ. Audiuit aut̄ athalia vocē p̄p̄li currentis. p̄ solennitate instituti regis.

Et ingressa ad turbas iu tēplū vñi: h̄ videt esse tñ illud qđ dictū est qđ h̄ceptū erat centurionib⁹: q̄ nō p̄mitteret aliquē ingredi atriu: q̄ esset regi cōtrari⁹. Dicēdū q̄ atba sola fuit excepta: & ideo p̄missa fuit ingredi: tñ sine comi

Regum III

tinuit sic facilius et certius capere et occidere. non tamen intra atrium ne violaret: sed extra. ut per traheret in Ierusalem. a Et quicunque eam securus fuerit. ad sibi sauendum. b Ferias gladio. tamen prius sui criminis. c Impigerunt eam per viam introitum equo regum. usque enim ad illum locum poterat nobiles venire equitando ad templum et ibi descendere. detestes procedebat ultra petitando.

d Repugnit ergo. sed omnes describit regis iuritii confirmationem per sedis initium.

e Inter deum et regem ut domini legem fideliter obseruaret. f Et inter populum. ut esset populus domini vere et non ficte.

g Et inter regem et populum. ut populus est fidelis regi: et rex fideliter ageret ea quae essent bona per coitatem populi. h Et posuit custos. scilicet domo domini ne cum inde duceretur rex solenniter ad dominum suum: fieret ibi aliquid malum.

i Et sedis supponit thronum regum. ista enim erat praeceptio regis de novo inuncti: ut haec de sa- somone. s. iij. li. ca. j. Capitulum. xij.

A anno septimo. sed omnis describit quod factum fuerit super regibus inde athalia sequentibus et per quod sub iudas: secundum quod sub amasia et aliis sequentibus. xliij. Circa primum scribit pietatis regni. iudas persecutio secundo regum isti. successio. xliij. ca. Circa primum ostendit prosperitas regni iudas per dominum vires et innocentem. secundo aduersitas quam vixit in solitudo. ibi. Tunc ascendiit. Propterea prosperitatis fecit reparum templum domini: non quod indigebat reparare rōne antiquitatis seu debilitatis: quod salomonem constituit illud opere valde fortis et solennis. ut hoc. s. iij. li. ca. vij. Et consummatum fuit anno. xij. regni salomonis. ab illo autem tempore usque ad regnum iudas fluerat. cxix. annis: sed magis quod athalia idolatria pessima templo abstulerat illa quod poterat esse ad templum baal ornatum: igitur circa hoc tempore regari p-

cepit. sed o mandatum negligit ibi. Igis usque ad. xxviii. tertio opus perficit. ibi. Cunq; videret. Circa primū dicit.

b Fecitque iudas rectum coram domino innuit quod ipso mortuo male se habuit ut postea diceat. c Verutam excel. non abstulit.

Item non est licet imolare coram domino extra hierusalem post templum edificationem: tamen hoc plures reges promiserunt: ne seditione moneretur in populo et ne talia imolare ydolis: ad quod erat. p. xx. omnes pecuniam sanctorum tecum. subdit. d Que offers p. p. aie et quam spote tecum. ordiauit ei iudas: quod a viris quietatis a. xx. annis et supra quod poterat ad bellum procedere solueret dimidi. sicut argenti a libet: et istud vocat pecuniam aie: et ultra haec illi quod erat potestiores et duotiores offerebatur sum quod eis placebat: et ista vocatur pecunia spote data et ex arbitrio voluntatis et ex istis debebat reparum templi: quod neutra pecunia erat de iure sacerdotum et levitarum.

e Ut instauraret sartatecta templi. scilicet fissuras quod indigebat reparacione: maxime in rectis templi: quod erant magis exposta imbarbata et vetustis. et de sartatecum a sartio. is quod facit sartum in superno: et rectum tectum.

f Accipiat illa sacerdotum ordinem. i. sum quod fuerint ad haec ordinanti. g Igis usque ad. xxiij. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

h Cuius viderent. sed omnis ponitur pfectio opis ex pecunia a populo accepta cum dicitur.

i Cuius videret nimis pecuniam esse in gazophylacio: ita quod indigebat evacuationem:

j ut sic alia pecunia ibi de recipere. k Cuius cedebat scripturam. et negotium certius fieret et ab his suspicione.

l Et dabat eam tecum. ut instauratio domini in ruris eius quod indigebant expensa ad muniendam domum. Ele

m ruitamen non siebant ex eadem pecunia hydrie templi domini et fuscinule et thuribula et tube et omne vas aureum

n dñi a ptecentibus quod offerunt per

tempore aie et quam spote et arbitrio cordis sui inferunt in tempore plu domini: accipiunt illa sacerdotes iuxta ordinem suum: ut instauraret sartatecta domus si quod necessarium viderint in stauratione. Igis usque ad vi cesimuterium annū regis non instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi. Vocavitque rex iudas ioadē pontificem et sacerdotes: dicens eis. Quare sartatecta non instauratis templi reddite eam. Prohibiti sunt sacerdotes ultra accipe pecuniam a populo et instaurare sartatecta dominus. Et tulit ioadā pontifex gazophylacium unum: aperuit foramen desuper et posuit illud iuxta altare adduxerunt ingredientum domum domini: mittebatque in eo sacerdotes quod custodiebat ostia omnem pecuniam quod deferebatur ad templum domini. Cunq; videbant numerum atque mensuram in manu eorum quod perant cementariis domum domini. Qui impendebant eam in fabris lignorum et in cementariis his quod operabantur in domo domini et sartatecta faciebant: et in his quod cedebant sara: et ut emerent lignaz lapides qui excidebant: ita ut ipse instauratio domini in ruris eius quod indigebant expensa ad muniendam domum. Ele

m ruitamen non siebant ex eadem pecunia hydrie templi domini et fuscinule et thuribula et tube et omne vas aureum

n dñi a ptecentibus quod offerunt per

tempore aie et quam spote tecum voluntatis et ex istis debebat reparum templi: quod neutra pecunia erat de iure sacerdotum et levitarum.

o Ut instauraret sartatecta templi. scilicet fissuras quod indigebat reparacione: maxime in rectis templi: quod erant magis exposta imbarbata et vetustis. et de sartatecum a sartio. is quod facit sartum in superno: et rectum tectum.

p Accipiat illa sacerdotum ordinem. i. sum quod fuerint ad haec ordinanti. q Igis usque ad. xxiij. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

r Cuius viderent. sed omnis ponitur pfectio opis ex pecunia a populo accepta cum dicitur.

s Cuius videret nimis pecuniam esse in gazophylacio: ita quod indigebat evacuationem:

t ut sic alia pecunia ibi de recipere. u Cuius cedebat scripturam. et negotium certius fieret et ab his suspicione.

v Et dabat eam tecum. ut instauratio domini in ruris eius quod offerunt per

w tempore aie et quam spote tecum voluntatis et ex istis debebat reparum templi: quod neutra pecunia erat de iure sacerdotum et levitarum.

x Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

y Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

z Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

a Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

b Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

c Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

d Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

e Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

f Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

g Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

h Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

i Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

j Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

k Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

l Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

m Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

n Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

o Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

p Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

q Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

r Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

s Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

t Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

u Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

v Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

w Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

x Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

y Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

z Cuius viderent. sed omnis ponit negligientia predicit p. ceptum: et remedium haec per regem et pontificem et patet littera.

Liber

illa pecunia nō erat ad h̄ ordinata s̄ ad regationē tēpli vt dictū est: verūt q̄ p̄plerō illo ope remāst̄ aliqua ps pecunie de illa facta sunt aliq̄ vasa tēpli aurea et argētea: vt h̄.ij.galyp.ca.xxiiij. Cetera patēt in l̄ra. c Tunc ascēdit azahel. b describit aduersitas regni. q̄n̄ ioas cepit vi-

tere insolēter: quia mortuo iōada p̄m cipes volentes regi adulari exhibuerūt sibi honores soli deo debitos qb̄ acquiescuit rex in hoc usurpās sibi honore dītinū. qd̄ cū argueret Zacharias fili⁹ iōade: de mādato regis lapidat⁹ fuit in atrio dīt: vt h̄.ij. Paral. ca.xxiiij. Dicit autē ra.sa. q̄ hic p̄cipes dixerūt regi q̄ esset dign⁹ honore dīnū q̄ sex annis fuerat i tēplo dīni nutrit⁹: qd̄ nō fuisset nisi in eo eēt aliqd̄ dītinū. q̄ si aliqd̄ iōasset locū illū etiā p̄ momētū t̄pis: p̄ter illos q̄ habebat loci custodiaz erat in pericolo moris: qb̄ rex acq̄uisit⁹ in psone sue et regni sui detrimētū p̄pter qd̄ a deo punit⁹ fuit p̄rio afflictione. et se cudo morte ibi Surrexerūt aut̄. Circa p̄m dicit. c Tūc ascēdit azahel. id ē postq̄ rex usurpauerebat sibi honore dīnū mō p̄dicto: et iter fecerat zāchariā.

d Et pugnabat ḡeth et. Ista cūitas erat in terra philistinop̄. e Cepitq̄ eā et dīrexit faciē suam r̄.ij. Paraly. xxiiij. dicit: q̄ iōas cū maxima m̄ltitudine exiuit p̄ syros: et a modico populo fuit de bellat⁹. et p̄p̄ls ei⁹ occisus p̄ magna pte et sp̄met viliter tractat⁹: p̄pter qd̄ ad suā liberationē tradidit ea q̄ nō licebat: qd̄ nota fūt cū dī. f Eue p̄secrauerat iōaphat r̄. illa ei q̄ semel erāt p̄secrata dīo nō poterāt ultra alijs v̄ib⁹ applicari: vt h̄. Ienit. vlt. g Surrexerūt aut̄. Hic p̄n̄ addit̄ pena mortis: q̄ addiderat p̄ctā p̄ctis. cū dī.

h Percusserūtq̄ iōas i domo mello. i. in p̄p̄ia domo: illū ei locū edificauit salomon ad dilatationē habitationis uxoris sue: sicut dictū fuit. S.ij.li.xj.ca. i Isachar nāq̄ r̄. iste ei fuit amonites. et socius su⁹ moabites vt h̄.ij. Paraly. xxiiij. qd̄ dīvio iudicio factū fuit vt dicit Ha. sa. vt a simili⁹ in peccato occideret. Iōas aut̄ fuit valde inḡtus beneficijs iōade cui⁹ filiū interfecit: vt dictū est: et eo dē modo amonite et moabite q̄ descenderunt de loth furerūt valde in grati⁹ bñficijs abrae q̄ exposuit se pericolo p̄gnādo cōtra qnq̄ reges vt liberaret loth de manib⁹ eoꝝ vt habeat Gen. xliij. Potest etiā dīci q̄ fuerūt valde ingra-

ti iōī soas: q̄ cum essent extranei fecerat eos sibi familiæ res et valde potētes in regno suo. k Et sepelierūt eum cū pa. suis. q̄tū ad locū in generali. s. in ciuitate dī. nō tū cū patrib⁹ suis q̄tū ad locū sepulture in spāli: q̄ non fuit sepult⁹ in sepulcris regū. vt h̄.ij.galyp.xxiiij.

Capitulū. xiiij.

A Ono. xxiiij. b p̄n̄ describit regnus isrl̄ suc-

cēssio: et scđo helles

mors et tumulatio

sbi: Helise⁹ aut̄. Cir

ca primū p̄io ponit

soachaz reḡl isrl̄ ma-

licia cū dīcē.

b Et fecit ma. co.

dīo. et subdīs sequēs

pena cū dīcē.

c Irrat⁹ est fū. dīn̄

isrl̄. i. rigor iusticie

diuine ad punitionē

culpe: et addit̄ ipius

soachā p̄nia docēre

eū pena cū dī. Dep-

catusq̄ ē iōachā t̄.

sequit̄.

d Et dedit dīs sal-

uatorē israeli. Quis

aut̄ fuerit iste salua-

tor scriptura nō exp-

mit: et iō circa h̄ va-

rie dī. Dicit em Ha.

sa. q̄ fuit iōas fili⁹ iō

achā q̄ p̄cessit ter sy-

riā: vt h̄.j.eo.ca. h̄

nō p̄sonat l̄re sequē-

ti: q̄ ille tres p̄cessi-

ones fuerunt post

mortē iōachā: h̄ aut̄

dīcī de ipso. Et libe-

rat⁹ est de manu re-

gis syrie t̄. pp̄ qd̄

oporet dicere q̄ iste

saluator̄ ei dat⁹ fuit

i vita ipius. Pōt igt

tur cōuenienter dici

q̄ iste saluator̄ fuit

angelus regno isrl̄ p-

lat⁹ q̄ angeli singu-

lis regnū platt p̄cu-

rāt bonū regnū sue

custodie deputator̄

vt h̄. Dan. x. pp̄ qd̄

iste angelus de ordi-

natione divina ipedinit extūc iōachā cōsurgere bella.

ita q̄ q̄uis nō haberet p̄p̄lm et virtute resistēdi aduersarijs. fīm q̄ subdī. j. Et non sunt derelicti iōacham a p̄p̄lo nisi qngēti equites r̄. t̄. virtute angelī hoib⁹ occulta furerūt aduersarij ei⁹ rep̄ssi q̄ timorē eis imissum. vel alto mō

ita q̄ dimiserūt iōachaz et p̄p̄lm ei⁹ in pace. et in h̄ p̄cordat

dictū iosephi dicētis q̄ dīs p̄cesserit ei euadere pericula

belli. Herūt̄ nō recesserūt a p̄ctis dom⁹ hieroboā colen-

do vitulos ne p̄p̄ls isrl̄ rediret ad regnū dauid si ascende-

ret in hierlm adorare. e Siqdē t̄ luc⁹ remāst̄ in sama-

ria. h̄ erat de reliqis cult⁹ baal. vituli ei aures nō erāt i sa-

maria. h̄ i dan. et bethel. sicut dictū fuit. S.ij.lib. xij.ca. h̄

samaria fuerat tēpluz baal qd̄ destruxit iehu. sicut habet

.S. x.ca. sed lucus q̄ erat plātatis. p̄pe illud tēplū i quo ex-

ercebat luxuria. remanserat iōlegis mandata. q̄ p̄cepit lu-

cos excidi sicut et tempa ydolorum subuerti. Cetera pa-

tent in littera v̄sq̄ sbi.

Regum III

f Et for. ei⁹ quō pugna. ḥ amasiā. ḥ qua pugna dicer magis ca. se. g **H**elise⁹ aut. Hic pīr describitur mors helisei et ei⁹ tumulatio. et primo describit signus ab eo datū cuz esset morti. pīnqūs. scūdo cuz esset mor tu⁹. ibi. Mortu⁹ est igit. Circa pīmū dī. b **D**escenditq; ad eū ioas rex isrl⁹ et flebat. quia vita helisei multū valebat ad de fensionē sui regni.

i **C**urrus isrl⁹ et auriga ei⁹. exponat si cut. s. ca. ii. cui pīsus heliseus dixit.

k **P**one manū tuam sup archū. ad tēdendū ipm.

l **S**upposuit heliseus ma. suas ad oī dendū q; meriti spī⁹ darek regi signū vīctorie. m **A**perti fenestrā orientalem illa pte erat regnū syrie q; molestabat regnū isrl⁹. n **S**a gitā salutis dñi. r. id est emissio hui⁹ sagitte signat victoriā pīplo israel et ḥ syros. o **P**ercute iaculo terrā. Ista pīcūs designabat pīcūs qīdēs aut septies r̄. erat ei reuelatū heliseo: q; si rex multocīs pīcūtēt terrā absq; interrupiōe: q; totaliter deiaceret syriā: nō tñ habebat līcētā dice di b regi: h̄ solū vidē di qd faceret: vt pīb haberet certū signū qd futuri eēt. iō seq tur. q **N**ūc autēz pīcū. eā trib⁹ vicib⁹. spūs ei sanct⁹ tangit corda pīphetaꝝ eo mō qnovult: t̄ iō ali qī reuelat aliqd futurū in generali tñ: et postea i particula rī sicut pīz b: q; pīfūt reuelatū heliseo q; si rex multocīs pīcūtēt terrā deleret syriā: nō tñ fuit sibi reuelatū quotlēs esset pīcūs: h̄ postō

Reliqua autē sermonū ioacham et vnuersa q; fecit et fortitudo ei⁹ nōne hec scripta sunt i libro fīmonū die rū regū isrl⁹ dormiuitq; ioachā cū patrib⁹ suis: et sepelierūt eū in samaria: regnauitq; ioas fili⁹ ei⁹ pro eo. Anno tricesimo septio ioas regi iuda regnauit ioas fili⁹ ioachaz sup isrl⁹ is maria sedecim annis: et fecit qd malū est in pīspectu dñi. Nō declinauit ab oī. b⁹ pīctis hieroboā filij nabath q; peccare fecit isrl⁹: s iōpis ambulauit. Reliq; at fīmonū ioas et vnuersa q; fecit: et fortitudo ei⁹ quō pugnauerit ptra amasiā regē iuda: nōne hec scripta sunt in libro fīmonū diez regū isrl⁹. Et dormiuit ioas cum patrib⁹ suis: hieroboā aut sedicit sup soliū ei⁹. Horro ioas sepult⁹ est in samaria cū regib⁹ isrl⁹. Helise⁹ aut egrotabat infirmitate q; et mortu⁹ est. Dēscēditq; ad eū ioas rex isrl⁹ et flebat corā eo: dicebatq; pī mi. paf mi: curr⁹ isrl⁹ et auriga eius. Et ait illi helise⁹. Uffer ar cū et sagittas. Cūq; attulit set ad eū arcū et sagittas: dixit ad regē isrl⁹ Pone manū tuā sup arcū. Et cū posuisset ille manū suā suppōsuit heliseus manus suas manib⁹ regis et ait. Aperi fenestrā orientalē. Cūq; ape ruisset: dixit helise⁹. Jace sagittā. Et iecit. Et ait heliseus: Sagitta salutis dñi: et sagitta salutis ptra syriā. Percutiesq; syriā i aphec donec pīsumas eā. Et ait. Colle sagittas: q; cū tulisset: rursu⁹ dixit ei **P**ercute iaculo terrā. Et cū pīcūsset trib⁹ vicib⁹ et stetisset irat⁹ est vir dei ptra eū et ait. Si pīcūsset quīdēs aut series siue septies: pīcūsset syriā vīcē ad pīsumationē. Nūc autē trib⁹ vicib⁹ pīcūsset eā. Mortu⁹

est ḡ helise⁹: et sepelierunt eū. Latrūculi autē dī moab venerūt in terrā i ipo anno. Quidā autē sepeliētes hominē viderūt latrūculos: et plecerūt cadauer i sepulcro helisei. Quod cū tetigis ossa helisei: reuixit bō et stetit super pedes suos. Igī azabel rex syrie afflictit isrl⁹: cūctis dieb⁹ ioachā. Et misert⁹ est dñs eoꝝ: et reuersus est ad eos ppter pactū suū qd habebat cuz abraam et ysaac et iacob: et noluit dispīdere eos neq; pīcere penit⁹ vīcē in pīns tēpus. Mortuus est autēz azabel rex syrie et regnauit benadab filius eius p eo. Horro ioas fili⁹ ioacham tulit vībes de manu benadab filij asahel quas tulerat dī manu ioacham pīs sui iure pīli. Trib⁹ vicib⁹ pīcūsset eū. Joas: et reddidit ciuitates isrl⁹.

In anno se Ca. xiiij. cūdo filij ioacham regis isrl⁹ regnauit amasias fili⁹ ioas regis iuda. xxv. annoꝝ erat cū regnare cepisset. Eliginti autem et nouem annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius ioaden de hierusalem: et fecit rectum coraz domino: veruntamen non ut dāvid pater eius. Juxta oīa que fecit ioas pater suus fecit: nisi hoc tātū q; excelsa nō abstulit Adhuc ei populūs adolebat et umolabat incensum in excelēsis. Cūq; obtinuisset regnum pīcūsset seruos suos qui interfecerant regez patrem suum: filios autēz eorum qui occiderant non occidit iuxta qd scriptū est in libro legis moysi sicut pīcepit dñs dīces. Non morient patres pī filiis neq; filii pī patribus: sed vnuquisq; in peccato suo moriet. Ipse pīcūsset edom in valle salinarū decem milia

pīcūsset ter et cessa verat: reuelatū fuit heliseo: et pīcūtēt syros tñ trib⁹ vicib⁹ et in bellis pīcūlari b⁹. r **M**ōrī est igī heliseus. b pīr describit signum factū pī heliseum post mortē ei⁹ cū subdit. s **O**z cū teti. os. he li. re. ad declarandū merita spīlus helisei cetera patēt vīcē ibi. t **E**t regna be. fi. r̄. sic emī scribit hic in hebreo. et ita dīc hie ro. q; debet scribi. ille autē benadab q; pīcessit azabel scribit pīb. in fine.

Capitulum. xiiij.

In anno scđo Hic pīr agit de b qd factū est tpe amasie regis inde. et pīo describit regni ei⁹ pīcūtō: secūdo regni isrl⁹ succēsio. ibi. dīno. xv. Prima in duas. q; pīo describit regnū amasie tpe pīsperita tis. scđo tpe aduersitatis. ibi. Tunc misit amasias. Circa pīmū describit spī⁹ vīta cum dīcit.

b **E**t fecit rectū corā dño. respectū regū isrl⁹ q; erāt impēcti: ideo subdit.

c **V**erūtū nō vt dauid pater ei⁹. q; fuit valde pīfectus.

d **J**uxta oīa que fecit ioas r̄. sīc. s. dīctū est ca. xiij. q; nec etiā ioas pater eius abstulit excelsa: et iō istud. Nisi b tñ r̄. nō pōt referri ad litterā immediate pīcē dentē. h̄ refers ad id qd dīcit. Fecit rectū coram dño. nisi hoc tantum r̄. et tūc patet litera.

e **C**ūq; obtinuisset regnū in pace et quiete: ita q; tūc poterat facere iusticiāz absq; pīculo pīturba tionis regni.

f **P**ercussit fuos su. r̄. fili autē eorū q; occi. non occidit. sicut scriptū est in le ge dñi: Deut. xxiiij. Non morient pīres pī filiis nec filii pī pa-

Liber

tribus r̄c. seq̄. g Et app̄hēdit petrā in p̄lio. Dicunt hic aliq̄ q̄ petra est nomē cuiusdā ciuitatis. illi aut̄ r̄ verius vt videt q̄ est nomē cuiusdā petre p̄cipite: vbi interfecit plures de ydumeis fm q̄ br̄. u. palyp. xxv. b Porcautq̄ nomē ei⁹. i. illi⁹ petre. l Jezechel ita debet scribi: r̄ signat i hebreo

acredinē dentū. q̄ illi q̄ iterfecti sūt ibi stridēbat dentib⁹ ex horrore mortis r̄ dolore. k Tūc misit amasias. b p̄n̄ d̄scribit regnū ei⁹ tpe aduersitatis. r̄ p̄ agit d̄ de ei⁹ rebellatiōe: sc̄udo de ei⁹ occisiōe ibi. Factaq̄ est. Circa primū sciendū q̄ amasias ex victoria quam habuit ī ydu meos vt dictū ē: eleuat⁹ fuit in supbiaz r̄ ex hoc iusto dei iudicio p̄missus est caderē in ydolatriā: q̄ ydola ydumeorū q̄ cepat reseruavit sibi r̄ coluit nec ad reprehensionē p̄phete se correxit: h̄ de morte sibi cōminatus fuit: vt br̄. u. pall. ca. xxv. apter q̄d int̄tā p̄suptionē p̄missus ē caderē: q̄ puocauit ioas regē isrl̄ ad pliūz vt sic ei⁹ supbia zfun deret. r̄ h̄ est q̄d dr̄. k Tūc. i. post p̄dictas neqtias ab eo p̄petratas. l Misit amasias nūcios ad ioas. puocando eū ad pliūz: iō subdit m. Veni r̄ videam⁹ nos. in bello die statuto. n Cardu us libani misit ad cedru r̄. carduus est herba humiliſ r̄ spī nosa: r̄ fm q̄ dīc ra. sa. h̄ signat emor patrē sichen: q̄ erat insidelis: cedrus aut̄ signat iacob q̄ fuit patriarcha magn⁹ cui⁹ fili⁹. s. dinam petiuit emor p̄ sicheim filio

suo vxo: ē: vt br̄ Gen. ca. xxxiiij. Bestie vero salt⁹ cōcalcātes carduū signat filios iacob q̄ interficerūt emor r̄ siche r̄ eoz p̄plm. tpe cīm ioas r̄ amasias inter iudeos currebat istud pueriū q̄n̄: aliq̄s attentabat aliqd p̄sumptuosum r̄ iō ip̄m applicauit ioas sibi r̄ amasias vocās seip̄m cedru r̄ amasias carduū: r̄ bellatores ip̄ius ioas bestias salt⁹: iō subdit. o Quare puocas malū. i. bellū inter me r̄ te. p̄ At cadas tu r̄ iudas tecū. q̄ nō habetis virtutē standi h̄ me. q̄ Et nō acquieuit amasias volēs oib⁹ modis p̄tra eū p̄cedere. Cetera patēt vsc̄ sibi. r̄ Et interrupit murū irl̄. vt ciuitas nō posset alias sibi resistere. s̄ Et obsides. i. filios nobiliū: ne patres eoz possent sibi rebelare. t̄ Dixit aut̄ amasias r̄. in hebreo br̄. xv. annis. r̄

ij. palyp. xxv. ca. 8r̄ sifl. Discēdū q̄. x. anni qb⁹ amasias fūgiēs de hierlm latuit in lachis: tacenē hic i hebreo: r̄. ij. palyp. ca. xxv. ppter maliciā amasias: r̄ q̄r̄ tūc nō regnauit p̄rie. vii Factaq̄ ē. Hic p̄n̄ agit d̄ de occisiōe ip̄ius amasias: q̄r̄ l̄ mōs ei⁹ sit p̄dicta h̄ tū su b̄dit mod⁹ mort̄. cū d̄

scripta sunt i libro sermo nū diez regū isrl̄ Bormi uitq̄ ioas cum patribus suis: r̄ sepult⁹ est in samaria cū regib⁹ isrl̄: r̄ regnauit hieroboā fili⁹ ei⁹ p̄ eo. Elixit aut̄ amasias fili⁹ ioas rex iuda postq̄ mortu⁹ ē ioas fili⁹ ioacham regis isrl̄. xxv. annis. Reliq̄ aut̄ sermonū amasias: nōne hec scripta sunt i libro fmonū dierū regū iuda: Factaq̄ ē r̄ cōtra eū p̄iuratio i hierlm at ille fugit i lachis. Miserrūtq̄ post eū lachis r̄ iter fecerūt eū ibi. r̄ asportauerūt in equis: sepultusq̄ est in hierlm cuz patrib⁹ suis in ciuitate dauid. Tulit at vniuers⁹ ppls iude azariā annos natū sedeci: r̄ p̄stiterūt eū regē p̄ patre ei⁹ amasias. Ipe edificauit ahilā: r̄ restituit eā iude postq̄ dormiuit rex cū p̄rib⁹ suis. Anno q̄ntodecio amasias fili⁹ ioas regl iuda regnauit hieroboā fili⁹ ioas regis isrl̄ in samaria q̄dragīta r̄ uno āno: r̄ fecit q̄d malū est corā dñō. Nō reces sit ab oib⁹ peccatis hieroboā fili⁹ nabath q̄ peccare fecit isrl̄. Ipe restituit fmonos isrl̄ ab itroitu emath vsc̄ ad mare solitudinis: iuxta sermonē dñi dei isrl̄ quez locutus est p̄ seruum suum ionam filium amathi prophetam: q̄ erat de geth

dixit eū destructurū domū achab: put dictū fuit. s. ix. ca. r̄ filios iehu regnatos vsc̄ in quartā generationē: vt br̄. s. x. q̄ nō sunt ibi scripta: sicut r̄ xps multa fecit r̄ dixit: q̄ nō sunt scripta in euāgelio: fm q̄d dr̄ Job. xl. dicit tū r̄. sa. q̄d hic dicit: scribit in p̄phetia ione p̄ quādā similitu dinē: q̄r̄ sicut p̄ p̄dicationē ione in formū ciuitatis niniue mutatū est in euortunū: eo q̄ niniuite egerūt penitētiā: sic r̄ hic dicit. Didit ei dñs af. isrl̄. ama. nimis r̄. q̄ cōuersa est in cōsolationē tpe isti⁹ hieroboām: vñ subdit. h̄ saluauit eos in manu hieroboā r̄. r̄ h̄ fuit p̄dictū p̄ ionā p̄phetā. ē Qui erat de geth. s. iii. libro ca. xvij. dicit q̄ erat de sarepta: q̄r̄ fuit fili⁹ multeris saraptane. Dicēdū q̄ h̄ noīat de geth q̄ est villa in regno isrl̄: r̄ ibi fuit se

v. Factaq̄ ē p̄ eum cōduratio. i. consiprātio. x. In hierlm q̄r̄ ciues vldētes mu rū ciuitatis interrupūt̄ r̄ ciuitatē spolia tā r̄ filios suos du cros obsides i samariā. occasione supbie ei⁹: q̄r̄ noluit desiste re a bello p̄ ioas: ce perūt tractare d̄ mor te ei⁹. y. At ille fuit in lachis. q̄r̄ p̄ce pit h̄c tractatū.

z. Miserruntq̄ post eu. magnā multitudinē bellatorū. a. Et interfecerunt eū ibi. ppter mala sp̄is p̄dicta. b. Tulit at vniuer. ppls iude azariā. Iste vocat ozias. ij. Paral. xxvi. q̄r̄ fuit bonomi⁹: r̄ vt aliq̄ dicunt trinomi⁹: vt ibidem patet.

c. Anno. xv. hic cō sequēter describit re gū isrl̄ successio cum dicit. Anno. xv. amasias fi. ioas re. iuda regis hiero. s. p̄st suo ioas mortuo. h̄ iam an̄ cepat regnare tri b⁹ annis viuēte p̄re suo. vt dicit rab. sa. d. Ipe restituit ter mios isrl̄ r̄. terra ei illa erat occupata a regib⁹ syrie: h̄ ip̄e recuperauit iuxta sermonem dñi dei isrl̄: quē locut⁹ est p̄ fuū suū tonā: h̄ nō scribi tur in p̄phbia ione q̄ br̄ in li. xij. p̄phetaz q̄r̄ illa p̄phbia solū lo quis de facto niniue plura aut̄ alia fecit r̄ p̄dixit iste ionas: q̄r̄ inunxit iehu: r̄ p̄

dixit eū destructurū domū achab: put dictū fuit. s. ix. ca. r̄ filios iehu regnatos vsc̄ in quartā generationē: vt br̄. s. x. q̄ nō sunt ibi scripta: sicut r̄ xps multa fecit r̄ dixit: q̄ nō sunt scripta in euāgelio: fm q̄d dr̄ Job. xl. dicit tū r̄. sa. q̄d hic dicit: scribit in p̄phetia ione p̄ quādā similitu dinē: q̄r̄ sicut p̄ p̄dicationē ione in formū ciuitatis niniue mutatū est in euortunū: eo q̄ niniuite egerūt penitētiā: sic r̄ hic dicit. Didit ei dñs af. isrl̄. ama. nimis r̄. q̄ cōuersa est in cōsolationē tpe isti⁹ hieroboām: vñ subdit. h̄ saluauit eos in manu hieroboā r̄. r̄ h̄ fuit p̄dictū p̄ ionā p̄phetā. ē Qui erat de geth. s. iii. libro ca. xvij. dicit q̄ erat de sarepta: q̄r̄ fuit fili⁹ multeris saraptane. Dicēdū q̄ h̄ noīat de geth q̄ est villa in regno isrl̄: r̄ ibi fuit se

Regum III

pblt: et ab illo loco denoiauit hinc eum scriptor hys libri.
f Que est in ophir. Ista ophir est alia ab illa q est in india: vbi mittebat Salomon naues p auro querendo ut hys
s. iij. lsb. ca. x. viii et in hebreo pma lsa huius ophir est aym. alterius vero pma lsa est aleph. g Psq ad clausos carceris et extremos l.

abiecos qmuis ei talib deberet parci: eo q afflictis no est danda afflictio: reges tui syrie eis non pepcerat qm eos ceperant volentes pterere populū isrl. ceta patet. Capitulum. xv.

A Anno. xxvij. sest qnta ps pīn capalis hystis quarti libri fīm dīmīsōne i pīcipio eius possit: in qua agit dībis q facta sunt sub ozia rege iuda et Joathan filio ei et dīmīs in duas pīres. q pī describit regni iude successio: scđo regni ioathā pīsecutio ibi. Anno scđo. Prima in duas: q pī ponit dīcta successio scđo regū isrl freqns mutatio. ibi. Anno xxvij. Circa pīnū dī. a Anno. xxvij. hieroboā rē. ex h pīz qd. s. dictū est q iste hieroboaz cepit regnare adhuc viue te patre duobus vel tribus annis: q a mor te patris sui vsq ad pīcipiū regni ozle. q idē est et Azarias: et ita zacharias q sit trinomius. vt hys. ii. Paralyp. xxvi. fūx erūt tm. xxv. anni lo quido d regno Ozie quo incepit regnare

mōto patre. q pater ei amasias vixit. xxv. annis post mortē iosa patris hieroboā: et ille. xxv. annis fuit. xxvij. regni hieroboā incipiēdo ei regnū a tpe quo cepit regnare patre adhuc viuēte. b Regnauit azarias. tūc em cepit regnare mortuo patre. an tm regnauerat p plures annos: vt dictū est: et videbit pleni infra. c Fecitq qd placitū erat corā dñi. s. in pīcipio regni sui: ppter qd multus pīperat fuit in regno: vt hys. ii. Paralyp. ca. xxvij. h postea supbia eleqat depravat fuit: ppter qd dñs em pīcussit: fīm q subdit. d Percussit aut dñs regē et fuit leprosus rē. ex supbia em voluit ipse sibi usurpare officiū sacerdotale intras tēplū ad thurificandū: et cū a sacerdotib ei dicereb q hoc no spectabat ad ei officiū: minabat eis tenēs thribulū: ppter qd subito fuit pīcussus lepra et apparuit i frōte ei manifeste: ppter qd sacerdotes statim em expulerūt de tēplo: et ipem sentiēs plagā dñi exiuit voluntarie. timēs ne peius sibi accideret: vt hys. ii. Paralyp. xxvi.

e Et habitabit i domo libera. s. a frequētatione hoīm: iō dī. ii. Paralyp. q habitabat in domo separata. et ppter h nōvenie bāt ad ipm iudicia. ppter qd subdit. Joathan vo fili regis gubernabat palatiū et iudicabat ppīm ad placitū rē.

f Sepelieruntq em cū mālo: sb suis. qtm ad locū in generali: nō tm in speciali: quia no fuit sepultus in sepulcris regū: sed tm in agro regalium sepulcro: eo q effet leprosus fm q dicit. i. paraly. xxvi. g Anno tricesimo octauo. Hic cōsequēter describit regū sīt frequēs mutatio.

Jungebat em se gētlib regibus: et sic vī interficiebat aliū fultus auxilio fidelium et regnabat loco ei et posset dīdi ista ps in sex fm sex reges sibi succēderes in paruo tpe: quorum primū fuit zacharias fili hieroboam d quo dicit h Anno. xxvij. azariere. iude reg. Zacharia. rē. Dictū est in pīcipio hui capitulo q iste Zacharias qui et azarias sūne ozias: cepit regna re mortuo patre suo anno. xxvij. hieroboam regē israel q hieroboam regnauit q draginta tūo anno ut habet capl. hcedēti. ex quo patet q in more ei azarias regnauerat tm. xv. annis. Qualiter igitur potest eē verū: q zcharias fili hieroboam cepit regnare tīcesimo octauo anno azarie: quia videt q deberer dici anno quīdecimo vel se decimo azarie regnauit iste azarias. Id quod dicēdū q i pīcipio hui capitulo accipit pīcipiū regni azarie quādo cepit regnare sīt mortuo patre: vt dictum est. Sed ante cepit

regnare per decē annos quibus pater suis fugiens latuit vt dictum est capitulo precedenti: et sic tempore mortis hieroboā regnauerat. xxv. annis. Item a morte hieroboam regnum israel fuit gubernatum. xiiij. annis per pīncipes eo q zcharias filius hieroboaz erat puer parvulus et sic anno. xxvij. azarie regis iude zcharias fili hieroboam cepit regnare sup israel tanq reges regnū p seipm. b Coniurauit autem contra eum sellam. iste enim fuit vīus de pīncipib qui administraverant regnum post mortem hieroboam: et ideo potuit se munire et fortificare ad auferendum regnum ipsius zcharie. c Percussitq em palam. In hebreo habet. Coram populo. et idem est et in hoc notatur q habebat populū saltē p magna parte consentaneū: quia iste zcharias erat valde malus. Iste est sermo domini quē locut est ad iehu. di. Filij tuū vsq ad quartā generationē sedebūt sup thronū iīl. et hoc patet ex dictis: qz. Joathas fili iehu regnauit post em: cu successit iosa fili eius: et spī iosa hieroboā fili ei. et ipsi hieroboā zcharias filius eius. k Sellū fili labes Hec est scđa pars vbi agit de regno sellū: qd fuit vade breue iō subdit. Regnauit autem mē

Liber

se sequit. **i** Et pluratio ei postquam tenebit insidias. s. i. sp. sacharie quem interfecit ut dictum est. **m** Tunc percussit manahen. Hec est tercua ps i qua agit de regno manahen qui interfecit sellum ut dictum est cum dicitur. i. post iterationem sellum. **n** Percussit manahen thapsaz. libri corecti habent thapsam: et sic est in hebreo. et ca subdit cum dicit. **o** Noluerunt ei apire ei. i. recipi i civitate tanquam regem. ex quo p. q. libri habentes hic thersaz in h. sunt falsi qui iste manahen fecit cōsurationem in sellum i ther sa ut br. j. ex quod verisimile est quod cives ipsius thersae erant ei consentanei et non rebelles. **p** Et interfecit omnes paginates eum. quod fuit vnde crudelis. **q** Hec fecit ad terrorem aliorum: ut non auderet sibi resistere cunctis diebus eius. **r** Veniebat phul. et non quod niret ibi oī die vñ anno: sed quoniam manahen rogabat eum ut veniret ad firmandum regnum suum. propter quod dabant et illi magnū tributum: vñ subdit.

t Iudicatos manahen. quod non poterat soluere illud tributum dreddibus suis.

s Quinq̄gita sic. arg. p. singu. et subintelligit hoies potentes: vñ i heb. h. Qui q̄ginta siclos argenti hoī vni. i. cūlibz fin modū loquendi hebraicū: et p. h. libri qui bñt h. Per singulos annos. falsi sunt in h. quod libri correcti non habent annos. cetera patet i lra et Anno l. azarie. h. est q̄rta ps i q̄ agit de regno phacee quod duravit in duobus annis vñ subdit.

v Coniurauit autem aduersus eum phacee filius romelle dux exercitus eius et p. h. habuit militiam sibi cōsentaneam.

x Et percusserunt eum in samaria i turre. ubi refugerat p. defensione. **y** Juxta argob. i. iux palatiū ut dicitur. **z** Et iux ariph i heb. h. Et iux arie quod signat leonez: qui ibi erat leo aureus ad magnificētiā et deco re ut dicitur. **a** Et dicitur.

azarie regi iude Regnauit autem uno mense i samaria. Et ascendit manahen filius gaddide thersa: venitque samaria et percussit sellum filium iabes i samaria et interfecit eum: regnauitque p. eo. Reliq̄ autem k. monū phacee et vniuersa quod fecit nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum israel. **b** Anno quinq̄gesimo secundo aza rie regi iude: regnauit phacee filius romelle sup israel in samaria. xx. annis: et fecit quod erat malum coram domino. Non recessit a pctis hieroboā filij nabath quod peccare fecit israel. In diebus phacee regis israel venit theglathphalassar rex assur et cepit abizon: et abel domum macha et ianoe et cedes et asor. et galaad et galyleaz: et vniuersaz terrā neptalinim: et trastulit eos in assyrios. **c** Coniurauit et autem tetedit isidias osee filius h. phacee filius romelle: et percussit eum et interfecit: regnauitque p. eo. xx. anno ioathan filius ozie. Reliqua autem sermonū phacee et vniuersa quod fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dieruz b regum israel. Anno secundo phacee filii romelle regis israel regnauit ioathā filius ozie regis iuda. Vingtiquinq̄ annorum erat cum regnare cepisset. et secundum annis regnauit i bie rusalem: Nomen matris eius hierusalem: filia cadoch. **d** Fecitque quod erat placitum coram domino. Juxta oī quod fecit ozias pater suus opatus est: verutē excelsa non abstulit. Adhuc populus imo labat et adolebat incēsum in excelsis. Ipse edificauit portam domini dñi sublimissimā. Reliqua autem sermonū ioathā et vniuersa que fecit nonne hec scripta sunt in libro

e Et cum eo quinq̄gita viros qui erant amici eius et faberet eis. **f** Anno. iij. azarie. Hec est quinta ps i quod agit de regno phacee. **g** Et se quod erat manahen. dñs et p. h. de ordinatio diuina. **h** Venit theglathphalassar rex assur et captivavit magnā pte populi sui. vicis duas tribus et dimidiā qui erant vtra iordanē et d. populo ei quod erat citra iorda nē de tribu zebulō et neptali: tota capita uuit quod eq̄gabat dimidie tribui et fm d. a doctoribz tribz tres tunc captiuasse. et trastulit eos i assyrios: ut esset fui: ne possent de cetero rebellare regno assyrioz. **i** Coniurauit autem. Is sexta ps i quod agit de regno osee ozie ad eius principiū. **j** Et tetedit insidias b. secunda. quod p. malicias suas tādē occisus est a sua gente. **k** Regnauitque p. eo. **l** vñ. falsus. quod postea subdit quod ioathan regnauit tm sedecim annis. ad quod dicendum quod regnauit. **m** vñ. annis tm post mortem p. suis: h. an regnauerat pluribus annis: quod a tpe quod p. suis fuit percussus leprosa iudicabat populū tre: ut p. dictum est illi soluit rasa. **n** vñ. annis achaz subtrahit h. scriptura p. suā malicias: et attribuit eos ioathā. **o** Anno secundū. b. reverens scriptura ad describendū summationē regni ioathā: de cuius principiū. s. mentionē fecerat: h. hic repetit: et p. l. vñ. vñ. ibi. **p** Fecitque quod placitum et p. h. dñs dedit ei prosperitatē i edificatione vices et castella: et debellando regē filioz amon quē rediget sub tributo. ut plenius. h. iij. pal. xxvij. ca. **q** Juxta i. immitadē eū in bonis: non autem i malis: vñ iij. pal. xxvij. vbi dñs. **r** Fecitque quod rectum erat iuxta oī quod fecerat ozias p. ei. et subdit. Adhuc populus imo labat et adolebat incēsum in excelsis. Ipse edificauit portam domini dñi sublimissimā. Reliqua autem sermonū ioathā et vniuersa que fecit nonne hec scripta sunt in libro

s Ipse edificauit portam.

Regum III

tamec. Dicunt cōst̄ doct̄oress nost̄ q̄ s̄ta est porta que vocat porta tēpli speciosa. d̄lct. iij. h̄ hoc nō videt verū. q̄ postea nabuzardā incendit tēplū dñi et domū regis et ciuitatē irlm̄. vt h̄r. j. vi. c. et iō illa q̄ in actib⁹ ap̄lōw dr̄ porta speciosa fuit p̄ captiuationē babylonīcā reedificata sicut et tēplū. a quo vō edi-
ficata fuerit nō habetur in textu biblie h̄ Ioseph⁹ videt dicere q̄ ea edificauit heros ascalonita sub q̄ nat⁹ est xp̄s. q̄ fecit se circuncidē. et transi-
nit ad ritū iudeorū. et fecit multa sumptu-
osa opa circa tēpluz
vt dicit Ioseph⁹.

m. In dieb⁹ illis vi-
deb⁹ post finez regni
Joathan. incipiente
regno achaz. n.
Cepit dñs mittē r̄c.
ad puniēdū mala q̄
siebant in regno iudee. q̄ pp̄lus a longo
tpe imolabat i excelsis. qđ erat illicitū a
tpe cōstructiōis tem-
p̄li. et multa mala a-
lia faciebat xp̄t ma-
licia achaz. l. a. xv.
a. Anno. xvij. pha-
ceee. Hic incipi-
pit sexta ps in
qua agit de his q̄ fa-
cta st̄ tpe achaz regi
iudee. in q̄ terminatu-
fuit regnū isrl̄. Iḡit
p̄io describit̄ ipsius
achaz multiplex p̄-
varicatio. sc̄do regni
isrl̄ terminatio. ca. x-
vij. P̄is vō ca. dñs
dit in quatuor p̄tes.
q̄ p̄io describit̄ ach-
az ut puerus in cō-
uersatione. sc̄do vt i-
credul⁹ in xp̄hetica
denunciatione. ibi.
Misit aut̄ achaz. ter-
cio vt xp̄ban⁹ in religione. ibi. Cūq̄ vidisset. quarto vt te-
merari⁹ ex adulatiōe. ibi. Tūlit aut̄ rex. Circa primū tan-
gūt pueritas achaz in omittendo legis opera ad que tene-
bat cum dr̄. Non fecit qđ erat placitū in cōspectu dñi. se-
cundo cōmittendo ea que phibebant. cum dr̄. b. Q̄z
am. in via regū isrl̄. idolis imolando. c. Insup et filiū
r̄c. istud potest intelligi dupliciter. Ono mō p̄ morē
filii. q̄ sicut d̄ctū fuit Lxvi. xvij. Idolum moloch erat ere-
um et intus concavum. et in illa concavitate siebat ignis
quousq̄ illud idolum esset ignitū. et tunc in mansibus idoli
ponebat puer idolo consecrat⁹. et sacerdotes idoli p̄cutie-
bant in tympanis ne p̄ies audiret clamore pueri morēt⁹
et crederent ip̄m sine afflictioē trāsisse ad gloriam. et xp̄ter h̄
locus ille vocat tophet qđ signat tympanū in hebreo. et
sic qđ dr̄ h̄. Transferēs p̄ ignē intelligit de translatione d̄
vita p̄nti ad alia d̄lio mō intelligit sine morte filii. ex hoc
em q̄ ignis h̄ virtutem purgatiū. sicut videm⁹ q̄ metal-
la a rubigie et impuritate purgaret q̄ ignē sic credebāt an-
tiqui. q̄ purgaret ab ip̄uritate spūali et v̄sq̄ hodie credit̄
hoc thartari. et ideo extranei venientes ad p̄sentia impato-
ris transeunt inter ignes factos hinc inde. vt sic purifica-

ti appareant corā ip̄o. et foristan v̄troq̄ mō Achaz idola-
tra fecit de filiis suis vñū transferēs p̄ ignē. p̄rio mō offe-
rens ip̄m idolo. altos aut̄ purgās p̄ transitū inf ignes. vñ
hsc̄dr̄ in singulari. Filii suū cōsecrauit r̄c. q̄si designās il-
lum translatum p̄ ignē de vita p̄nti p̄ mortē. et huic mō d̄s-
cendi cōcordat Iose-
phus. d. q̄ achaz fili-
um suū immolauit
idolo in holocaustū
Holocaustū enī ē sa-
crificiū totū incensū
Sc̄do vō pali. xxvij
dr̄ q̄ achaz lustranit
i. purgauit filios su-
os in igne. q. in h̄ de-
signans altos filios
purgatos sc̄do mō p̄
dicto. a. Et sub oī
ligno frondoso. In
talib⁹ em̄ locis dele-
ctabilib⁹ aliq̄ idola
colebant. b. Tūc
ascendit rasin rex sy-
rie phacee r̄c. isti ei
duo reges deo p̄mis-
tente fuerūt adiun-
cē p̄federati ad inua-
dendū achaz de me-
ritis suis exigentib⁹
c. Hō valuerūt sup-
are eum. q̄ nō potu-
erūt cape irlm̄. xp̄ter
mūrōū fortitudinē
vt dicit Iosephus.

d. In tpe illo resti-
rasin rex syrie haylā
r̄c. vidēs ei q̄ nō po-
terat capere irlm̄ di-
misit obsidionē et ex-
pugnauit haylā ex-
pellēs inde iudeos.
e. Misit aut̄ achaz.
Hic p̄pter describit̄
achaz ut incredul⁹ p̄
p̄betice denūciatiōi.
fin q̄ h̄ Esiae. viij. q̄
Esaias denūciabat
sibi salutē a dño. et q̄
sup h̄ peteret signūz
sed ip̄se renuit et ad
anxilium humānū refugit. H̄ciendū tñ q̄ sicut dicit Iose-
phus recedente rege syrie ad terrā suā achaz se credidit p̄
ualere regi isrl̄. et egressus est ad pugnā contra eū. et multe
de suis trucidati sunt et captivati. vt h̄r. ii. palip. xxvij. et
tunc achaz misit nuncios ad regem assyriōū petens au-
xiliū ac eo vt hic dicitur. Et supposuit se tributo eius
descendit aut̄ rex assyriōū in damascum in fauorem ip̄sī
us achaz. q̄ illa erat ciuitas metropolis regni syrie.
f. Perrexit̄ achaz in occursum theglatphalassar. ad re-
gratlandum ei verbis et munib⁹ et obsequijs. eo q̄ ink-
ficerat eius aduersarium. g. Cūq̄ vidisset. Hic p̄pter
describitur achaz ut xp̄hanus in religione. i. in vero cultu
dei. q̄ fecit in atrio dñi altare sacrilegū. amouēs altare qđ
erat cultui diuino consecratum. et hoc est qđ dr̄ hic.
h. Cūq̄ vidisset altare Damasci. quo d̄ erat dedicatum
cultui idolorum. i. Misit rex Achaz ad vriam. q̄ erat
summus sacerdos in irlm̄.
j. Exemplar eius vt faceret consimile in atrio templi do-
mini. quod et factū est. vnde subditur.
k. Cūq̄ venisset rex. sc̄z achaz.
l. Didit altare et veneratus est illud r̄c. 3 diuina fcepta.

Liber

m Porro alt. ere. qd erat co. do. trāsto. ne sap illō fierēt holocausta & sacrificia. vñ subdit n **P**recepitqz t̄c. sup altare mai⁹ t̄c. l. sup illō qd erat factū de nouo qd reputab manus sc̄itate. l̄z eēt sacrilegū in veritate o **A**ltare vero ere. qd fuerat dño dedicatū. Et pa. ad vo. meā. i. vt si at inde qd mīhi plauerit & discūt exposi

tores cōit qd inde fecit illud horologiuſ famosum. de qd h̄r. j. xx. ca. p **F**ecit igi turias sacerdos. t̄mōre regis. etiā corrup⁹ idolatria.

q **T**ulit aut̄ rex. h̄r describit achaz ut temerari⁹ in adulatione. qr vt placeret regi assyriorum. amouit ea que erat ad cultū diuinū. t̄ q sp̄lī p̄iebāt ad devotionē regū. t̄ hoc est qd dr. q **T**ulit aut̄ rex achaz t̄c. i. lnteres. x. r. r. bases. de qbus h̄i. s. iij. li. cap. vii. r **E**t pos. sup paui. vt nō essent ad aliqd obsequim in diuino cultu s **Q**uach qz sab. dicūt expositores cōit qd erat quoddā ḡazophilatiū vbi dieb⁹ sabbatoꝝ ponebat oblatō regū p agendis necessariis i tēplo ha. sa. dicit qd erat qdaz locus i porticu tēpli gratiose coopt⁹. in q sedebat rex i die sabbati. t̄ in solemnitatis bus magnis. t

Et ingress. re. exte. cōuer. in tem. dñi. erat em̄ qdāvia de domo regi ad tēplū p quā veniens ad tēplū poterat videri. t̄ illā viam sic obturauit. qd nō poterat p illā viā aliq̄s ingredi tēpluz dñi. v **P**rop̄ regē as. i. vt si rex assyriorū illuc veniret. videret qd̄liter amouisset cultū dei. t̄ qd nō eēt via d̄ palatō regi ad tēplū vt sic achaz se oñderet trāfisse ad cultū regi assyrioz seq̄. **C**a. xvij.

A **A**nno. xij. achaz. h̄r describit terminatō regni isrl. Circa qd p ponit ppli isrl trāslatio. scđo ppli gentil⁹ adductio. ibi. Adduxit aut̄ rex assyrioz t̄c. pria in ouas. qr p describit dicta translatio. scđo trāslatio nis cāt rō. ibi. Factū ē aut̄. Circa primū dr. a **O**nn o xij. Achaz re. iu. re. Osee. In p̄ncipio p̄cedentis cap. d̄r̄o achaz cepit regnare anno. xvij. phacee qui regnauit. xx. annis. vt dr̄ in eo. ca. t̄ sic de regno phacee nō remanebāt nisi qd̄tuor anni ad pl̄o qn̄ achaz cepit regnare. Cū igit̄ Osee infecto phacee regnauerit. p eo. seq̄ qd osee cepit regna-

re anno. iij. achaz. Id h̄ discūt alid qd isrl tūc cepl̄ regnare ip̄e osee. tñ nō obtinuit regnū i pacev̄qz ad. xij. anū achaz t̄ fm̄ h̄ d̄ h̄ p̄ regnasse. xij. anno. s. pacifice. qr octo annis habuerat guerrā cū amic̄ ip̄i⁹ phacee. quē occiderat. alij vero dicūt qd octo annis fuit seru⁹ regi assyrioz. t̄ ultimo anno qd fuit. xij. ip̄ius achaz. negauit ei tributū. t̄ sic dr̄ exp̄esse incepisse regnasse vñc̄ tanq̄ liber a servitute tributi. t̄ simili mō exponit dupl̄ qd subdit. b **N**ō uē annis. s. in pace mō p̄dicto. vel liber a tributo. l̄z plurib⁹ annis an̄ regnauerit vt dicitu est. c **F**ecitq̄ malū corā dñ. eius mandata transgredī endo. h̄n̄ sicut reges isrl qd an̄ eū fuerūt. qr pm̄isit pp̄l̄ isrl ascēdere in irlm̄ in solen nstatib⁹. qd nō pm̄iserant alij. sicut ei dicitu fuit tertio regnū xij. ca. Hieroboaz posuerat custodes i vñs. ne aliq̄ d̄ regno sno deuoti ascēderet in h̄rlm̄ orare. t̄ ita fecerit alij reges ip̄m sequentes. l̄z iste amo nst. cui⁹ cā fuit. vt dicit R. fa. qv̄ituli au rei qd fecerat hieroboam. iā erant amo tt̄ t̄ capti p̄ reges syrie t̄ assyrioz qui ter rā illā depredati fure rāt. vt p̄z ex p̄dictis d **O**tra huē ascēdit salmanasar p̄ anno qd regnauit imme diate p̄phacee. t̄ ex tunce fuit ei tributar us ceta patent vñq̄ ibi. e **O**bsedit eu t̄ vincu misit in car cerē. h̄ d̄ hic p̄ antici patōnē. qr hoc factū fuit i fine regni osee qn̄ samaria expūgna ibidē captus fuit. f **F**acū est ei. Hic dñr ponit translatio nis isrl rō. qr offērat deū suū m̄l̄sp̄l̄ Et sō p̄ circa hoc po

nitur eorum transgressio. scđo trāgressionis reprehensio. ibi. Et testificatus ē. tertio eoz obduratio ibi. Qui nō audiierut. Circa primū dr. f **F**actū est em̄ cū peccasset filij isrl. multipliciter t̄ longo tempore. g **E**t ambu. iuxta ritū gen. qd̄ cōsump. dñs xp̄ter qd̄ iustum erat qd̄ ipsi sit consumerentur t̄ deiicerent de terra. h **E**t regū isrl. istud refertur ad illud qd̄ pm̄ittit. Iuxta ritū gentium. qr reges israel primo declinauerunt ad idolatria t̄ ex cōsequēti populi. vnde frequent̄ dictū est in p̄cedentibus. qr reges israel ambulant in vñs hieroboam qui peccant t̄ peccare fecit israel

i a turre custodū vsq; ad ciuitatē munitā. Fecerūtq; sibi statuas & lucos i oī colle sublimi: & subf oē lignuz nemorosū: & adolebat ibi i censuz sup aras i more gētiū qd trāstulerat dñs a facie eoz. Fecerūtq; vba pes i sumā irritatē dñm. & coluerūt immundicias de qb² pcepit eis dñs ne facerēt vermbū hoc. Et testificat² ē domin² i isrl & i iuda p manū oīm pphetaꝝ & videntiuꝝ dicēs. Neuertimini a vijs vris pessumis. & custodite pcepta mea & ceremonias iuxta omnē legē quā pcepī pribus vris & sicut misi ad vos in manu seruoꝝ meorum pphetaꝝ. Qui nō audiērūt. s̄z indurauerūt ceruicē patruꝝ suoꝝ qd noluerunt obedire dño deo suo. Et abiecerūt legitima ei² & pactū qd p̄ pigit cum patribus eoz. et testificationes quibus cōtestat² ē oēs: securiq; s̄t vanitates & vane egerūt & securi sunt gentes que erant p circuitum eoruꝝ sup qui bus pcepit dñs eis vt nō facerēt sicut ille faciebat. Et derelinqrūt oia pcepta dñi dei sui. feceruntq; sibi cōflatiles duos vitulos & lucos. & adorauerunt vniuersam militiā celi. Serueruntq; baal. & cōsecrebāt filios suos & filias suas p ignē. Et diuinatiōi inseruiebāt & augurijs & tradiderūt se vt facerēt malū corā dño: & irritarēt eū. Iratūtq; dñs vehementē isrl & abstulit eos a p̄spectu suo. & n̄ remansit nisi trib² iuda tñmō. S̄z nec ipē iuda custodiuit mandata dñi dei sui. verūt errauit & ambulauit i errorib² isrl. qd opatus fuerat. Proiecitq; domin² oē semē isrl & afflxit eos & tradidit eos i manu diripiētiū: donec p̄siceret eos a facie sua. ex eo iā tpe quo scissus est israel a do-

mo dauid & cōstituerunt sibi regem hieroboam filiuꝝ nabath. Separauit ei hieroboam israel a domino & peccare omnes fecit peccatum magnū. Et ambulauerunt filii israel in vniuersis peccatis hieroboaz que fecerat nō recesserūt ab eis vsq; quo dñs auferret isrl a facie sua sicut locutus fuera in manu oīm seruorū suorum pphetaꝝ. Translat² qd ē israel de fra sua i assyrios vsq; i diē bāc. Adduxit autē rex assyrioz viros de babylone & de cutha. & de ahaia: & de emath. & de sepharuai & collocauit eos in ciuitatia samarie p filiis isrl. Qui possederūt samiam. & habitauerūt in vrbib² eius. Cūq; ibi habitarēt cepissent non timebāt dñm: & immisit eis dominus leones q interficiebant eos. Munciatiūq; ē regi assyrioz & dñm. Hentes qd transtulisti habitare fecisti in ciuitatibus samarie ignorāt līma dei fre & immisit in eos dñs leones et ecce interficiunt eos. eo q ignorēt ritū dei fre. Precepit autē rex assyrioz dicēs. Bucite illuc vnu de sacerdotibus qd inde captiuos adduristis. vt vadat & habitet cuꝝ eis: & doceat eos līma dei fre. Igr cū venis set vnu de sacerdotib² his qui captiui ducti fuerāt de samaria habitauit i bethel & docebat eos quō colerēt dominū. Et vnaqueq; gens fabricata est deu suū. fecit sibi idolum sile illi quod colebat in ciuitate vel terra. vnu de fuerat illuc adducta.

b Viri emba. fec. sochot benoch qd in hebreo sonat tabernaculū filiaz. Dicit em Ha. sa. q isto idolum erat factū ad modū galline habentis pullos. ita q sochot signat dominum. benoch autē idolum seu idola ibi posita. babylonij ei multū vrebant cōstellationib² & iō aliquoꝝ fecerit idolum in veneratioē cōstellationis q apud vulgares vocat galina pullaria. apud līatos vno p̄lyades scut & aliquoꝝ alioꝝ faciebat imaginē solis et aliquoꝝ lune. pat h̄ in plurib² locis scripuit & nihilominis colebat dominum. Non sūm instructio nem sacerdotis predicti. unde et recipiebant qnq; libros moysi. & sic partiz eran tgentiles. partim iudei.

Liber

I Fecerunt autem sibi de nouissimi sacerdotes. i. de vslib⁹ psonis q̄ nō erāt de genere sacerdoti⁹ sicut legē moysi. k Nō timet do. s. plecte. p̄ut principalis in lege. sō subdit. Nec custodierunt ceremonias r̄c. cetera patet.

Contra. xvij. vbi dī in postil. Et docebat eos quō colerēt dūm. **A**dditio.

Heb. dicit
Docebat eos
quō timeret
dām et s̄ sit vbi cung⁹
in hoc. c. dī de sama
ritanis q̄ coluerunt
deū hebraicaveritas
h̄ loco colere. time
re q̄d ver⁹ dī. Nam
l̄z samaritā possint
dici timentes deū ti
more seruili. nō tam
aprie p̄nt dici colen
tes deū. q̄ i. vero cul
tu requirit fides q̄ i
ip̄s nō erat. cū vere
essent idolatre.

Replika.

Hcap. xvij.
Hungen. fac
drāz inter ti
meret colere samari
tanor⁹ improbas no
straz translationē de
q̄ vide. s. li. iij. ca. xv
ij. nō ei ē verisile q̄
sacerdos missus do
ceret eos timere ser
uili⁹ verior est igitur
nostra trāslatio q̄ dī
cit eū do cuisse cole
re. timere ei induxit
aduersitas. s. imiso
leonū r̄c. **C**a. xvij.

Anno tercio osee
super⁹ i. hoc
quarto actu⁹ a
ctū est de debilitatō
ne regni iudez israel
simul et de regno isrl
totali delectiōe. Hic
p̄n agit de regno in
de p̄ se et de ei⁹ destru
ctione. vbi p̄ ponitur
qd actū est sub sede
chia. scđo qd sub ma
nasse et ammon. cap.
xxi. tertio qd sub so
nia et ioachaz. ca. xxij
qrto qd sub ioachiz.
ca. xxiiij. qnto qd sub
sedechia ca. xxv. Cir
ca p̄mu oñdī p̄ Eze
chie cōuersatio lau
dabilis. scđo ei⁹ libe
ratio terribilis. ca. xix.
tercio sanatio mira
bilis. ca. xx. Circa p̄
sens ca. oñdī primo
quō ezechias laudabili⁹ se habuit in p̄sporis. scđo in ad
uersis ibi. dī anno. xliij. p̄ia in dnas. in p̄te p̄ncipalē et inci
dentalē. scđo ibi. dī anno. iij. Circa p̄mu tangit genus ex p̄
pte mattis cū dī. b Nō. ma. ei⁹ abīla filia zacharie. Di
cūt autem alio q̄ iste zacharias fuit fili⁹ losade. h̄ nō v̄r ve
rū. q̄ ille zacharias fuit cōtempane⁹ l̄pi iōas. q̄ iterfecit eū

vt dcī est. s. xij. ca. a p̄ncipio v̄o regni iōas v̄sq̄ ad p̄nci
piū regni achaz. c⁹ v̄x̄ fuit ista abīla fluxerūt anni. c̄xx
v̄. qd p̄ si cōputen⁹ anni quib⁹ successiue regnauerūt re
ges iuda a dicto tpe. et sic nō v̄r q̄ ista abīla potuisse esse
apta copule iugali tpe achaz. Et multomū ad cōcipiē

dū. p̄n p̄oīs ezechie
v̄tus cū dī. Fecitq̄
q̄d erat bo. r̄c. et seq̄
c A p̄ dissipauit ex
cella. qd null⁹ rex fe
cerat an eū dī. Cō
fregitq̄ serpentē ene
um c⁹ cā subdit. Si
qdem v̄sq̄ ad s. tem.
s. isrl ado. ei incensū
eo q̄ in aspectu illi⁹
filij isrl fuerūt sanati
a morsib⁹ serpentuz
vt h̄f. v̄ume. ca. xxi.
e Cōcauitq̄ nomē ei⁹ nehe
stan. Et in dī deo isrl spe
fauit Itaq̄ post eū nō fuit
simil⁹ ei de cūctis regibus
iuda: sed neq̄ i his qui an
te eum fuerūt et adhesit do
mino: et non recessit a vesti
gijs eius: fecitq̄ mandata
ei⁹ q̄ p̄ceperat dīs moysi:
vnde et erat dīs cū eo. et in
cūcti⁹ ad q̄ p̄cedebat sapiē
ter se agebat. Rebellauit
quoq̄ contra regem assyri
orum et nō seruuit ei. Ipe
p̄cussit philisteos v̄sq̄ ad
gazaz: et omnes terminos
eorum. et a turre custodum
v̄sq̄ ad ciuitatē munitam.
k Anno qrto regi ezechie q̄
erat ann⁹ septim⁹ osee filij
hela regis isrl ascendit sal
manassar rex assyriorum sa
mariam. et oppugnauit eā
et cepit. Nam post annos
tres anno sexto ezechie id
est nono anno osee regi isrl.
capta est samaria: et trāstu
lit rex assyriorum israel in
assyrios: collocauitq̄ eos
i hayla et iabor fluijs go

etiam fortalia. i. in locis inaccessibilib⁹ sita.
k dī anno quarto. Hec est pars incidentalis in qua agit
de captione samarie et osee regis per modum cuiusdam
recapitulationis. et hoc occasione ezechie qui misit nunci
os et ep̄las per regnū israel. monens pp̄lm ut reuerteret
ad deū. vt h̄f. iij. galipo. xxx. h̄ nō audiuit eū. et iō cuz rege

Regum III

suo fuit capti*natus* et translat*us* a terra Isr*ael* in assyrios. ut hic
 d*r.* et p*z* l*ra ex. s.* dictis I Anno. xiiij. hic p*ar.* o*ndit* qu*o*
 ezechias se habu*it* in aduersis, et primo o*ndit* q*d* fecit ex
 timore. sc*do* q*d* ex amore. ibi. Misit aut*e*. Circa pm*u* scien
 dum q*d* ezechias sci*es* pp*l*m sibi subiectu*s*. et I*ehaz* pat*re* su
 um de*u* multiplicite
 offendisse. i*o* merito
 timuit ne i*vindicta*
 victor*um* malor*um* gemit
 tere*re* rex assyri*orum* ve
 nire supra regn*um* su*um*. et i*o* destr*uctio*n*es*
 ci*uitatis* ir*am* v*bis* vi
 gebat di*uin*⁹ cult*us*.
 et pp*l*m su*um* q*uatuor* po
 terat volens seruare
 pecunias exposuit*ur*
 hoc est q*d* dicit*ur* h*ic*.
 m. L*uc* misu*re* rex i*uda*
 da nuncios ad re*al*
 syri*orum*. ad tractand*u*
 cu*m* eo de recessu q*d* n*on*
 habebat pp*l* ad c*o*gre
 diend*u* cu*m* eo. n*on*
 Peccau*i*. Recede a me. et
 omne q*d* imposueris mihi
 feram. Indixit itaq*ue* rex as
 syri*orum*. Ezechie regi i*ude*
 de trecenta talenta arg*e*t*um*.
 et triginta talenta auri. Be
 dit*ur* ezechias omne arg*e*
 tum q*d* rept*u* fuerat in do
 mo d*ni*. et in thesauris re
 gis. In t*pe* illo c*o*fregit e
 zechias valvas templi do
 mini*s* laminas auri q*s* ip*e*
 affixerat. et dedit eas regi
 et assyri*orum*. Misit at*que* rex assyri*orum*
 thart*a* et rabsar*l* et rab
 sac*e* de lachis ad reg*e* eze
 chiaz cu*m* manu valida ir*am*
 Qui cum ascendissent ve
 nerunt ir*am* et steterunt iuxta
 aqueductum piscine supe
 rioris que e*st* in via agri ful
 lonis. vocauerunt*ur* reg*e*.
 Egressus e*st* aut*em* ad eos eli
 achim fil*ius* helchie p*ro*posi
 tus dom*ini* et sobna scriba et io
 ahe rabsaci. Precamur ut
 loquaris nobis seruis tu*is*
 syri*ace*. si quidem intelli
 gimus hanc linguam et no*n*
 loquar*l* nobis iudaice au
 diente populo: qui est sup
 er*er* i*ass* yri*ose* cul
 tus d*ni* de i*her* usal*em*
 auferret q*d* n*on* mo*re*
 serens ezechias restitit et c*o*gregans pp*l*m exhortat*u* fuit
 ad defendend*u* loc*um* sc*en* et gent*e*. ut h*ab* diffusius. ii. palip.
 xxij. Ig*is* circa hoc p*ro*ponit nuncios c*o*minatio*re*. ibi. Di
 rerunt aut*em* sc*do* eo*x* postulatio*s* p*ro*lausio*s*. ibi. Nec en*i* dicit
 rex x*c* tercio delegatio*s*. ibi. Audit*ur* e*is*. Circa prim*u* d*r.*
 p*o* Misit aut*em* rex x*c*. Habsacem. sic d*icitur* scribi v*bis*. s. p*b.*
 q*d* Cu*m* manu valida. i*c*u*m* exercitu*s* ad obsidend*u* ir*am*
 i*o* In via agri fullonis. q*d* ibi fullones ext*ende*b*at* p*an*os
 ad desicc*adu*. s*o* Vocauerunt*ur* reg*e*. no*n* t*u*venit ad eos
 eo*x* timebat de p*ad*itione. q*d* als expert*u* fuerat fraudem
 eo*x*. h*ab* misit nuncios. t*o* Eliachim fi*lius* hel*ius* p*ro*po*rtu*s. d*icitur* s. d*ni*.

q*d* erat summ*us* sacerdos. et successit sob*ne*. q*d* fuit capti*natus*
 et delectus a sacerdotio. ut h*ab* Esa. xxij. c. v*o* Et sob*ne* scri
 ba x*c*. de officiis aut*em* istis q*uia* sunt dc*m* fuit s. i*u*. li. ca. viij.
 x*o* Que est ista fiducia q*d* niter*is* defen*te* a re*ge* assyri*orum*
 q*d* null*is*. y*o* In spe*s* in ba*re* harundineo x*c*. q*d* in re*ge* e
 gypti non potes h*ab*e*re*
 fiduci*am*. sicut nec ho*p*
 pot*er* se firm*are* appodi*re*
 are in baculo harun*de*
 dineo. et sic no*n* potest
 fidere secure de au*xil*io hu*mano*. s*il* nec
 de diuino cu*m* ratio*n*e subdit*ur* d. z*o* ne iste est cu*m* ab*st*in*it*
 e*re* ezech*is* exc*el*. et al.
 q*d* d*iminuit* cult*us*
 d*ominu* et sic no*n* pot*er*
 c*onsider* in ip*m*. cu*m*
 magis eu*is* offendere*s*
 placuerit*s*. iste aut*em*
 Habsaces discebat
 fals*is*. q*d* sacrificare
 et*ia* v*no* extra te*plu*
 post*o*s fuit edificat*u*
 p*ro* salomon*e*. no*n* fuit
 lic*it*u*s* ut frequen*te* d*icitu*
 est s*ed* h*ab* Deut.
 x*o* a*o* N*u*c igit*ur*
 transite x*c*. in he*re* h*ab*
 Dadia date*s*. p*ro* du*ob*⁹ milib*u* equor*um*
 b*o* Et vi*o*. an*o*. ha*re*. va*re*
 ascen*co*. e*o* p*o*. q*d* in to*to*
 pp*l*o tuo no*n* pot*er*
 inuenire tot ho*m*ines scientes eq*ua*
 re. c*o* Et qu*d* po*res*. a*o* v*nu* satra. x*c*.
 q*d* in acie cuiuslibet
 satrap*e* erant plures
 eq*ues*. adduxit*ur* at*ad*
 su*m* p*ro*posit*u* c*onfirm*
 d*u* sac*re* scripture te*st*
 moniu*s* q*d* h*ab* Esa.
 viij. d*ed*ducet d*ni*s a*o*
 q*d* fortes et multas re*ge*
 assyri*orum*. et sub*di*
 b*ide*. Et ibit*ur* p*ro* iud*a*
 mundans et trans*ies*
 x*c*. et hanc sniam po*n*
 nit h*ab* sub ali*s* ver*bis* cu*m* d*r.* d*o* D*ni*
 d*icitur* mihi*s*. ascende*re*
 ad terr*am* h*ab* et d*mol*
 re a*o*. h*ab* no*n* allega*re*
 uit fin*e* p*ro*phet*e*. lic*et*
 ei esas dixerit reg*e*
 assyri*orum* ventur*u* in
 terr*am* iuda*ce*. et afflict*u*

r*u* e*am*. t*o* ip*e* pdixit exercit*u* eius p*ro*ciend*u* a d*ni*. f*m* q*d*
 h*ab*. i*c*. q*d* D*ixer*it aut*em*. H*ab* p*ar* describis*u* nuncios*u*
 ezech*is* ostulatio*s* cu*m* d*r.* f*o* Precamur ut loquaris nob*is*
 seruis tu*is* syri*ace*. c*o*suet*u* em*er* erat antiqu*u*. q*d* illi q*d* ass*te*
 b*ant* regibus sciebant*u* diuersa idiomata. ut scirent lege*re*
 literas. et loqui cum nuncios*u* idiomatu*s*. g*o* Ut
 no*n* lo*no*. iuda*au*. pp*l*o*ne*. s*o* pp*l*us terrere*re* ex verbis rab*ac*
 fac*is*. et quia in verbis suis intermisceb*at* verba blasphem*ie*. ex hoc aut*em* loco dic*u* hebre*is*. et et*ia* doctores nostri q*d*
 ille Habsaces erat iudeus natione. sed relicta lege cou*er*
 sus erat ad gentilitatem.

Ziber

b Rādītq̄ eis h̄c p̄d̄ dicte postulatiōis denegatō
cū subdit. **i** Qūnqd ad dñm tuū. s. Ezechia solū.
k Misit me dñs me⁹. q. d. nō. h̄ magis ad pp̄lm. r̄ iō ce-
pit alti⁹ clamare ad terrendū pp̄lm dices. **l** **H**t come-
dant stercora sua. i. tamdiu erut obſeffi. q̄ nō bēbūt aliqd
ad comedēdū r̄ bibē
dū. **m** **N**ō vos se
ducat ezechias tenē
do ciuitatē p̄tra me.
n **N**ō ei potit vos
eruere. s. virtute hūa
na. nec etiā diuina.
iō subdit. Neq̄ fidu-
ciā vobis tribuat su-
per dñm r̄ seq̄tur.
o **F**acite r̄c. r̄ egre-
dimi ad me. subden-
do vos volūtarie ser-
nituti mee. qđ ē me-
lius q̄ mori gladio
r̄ fame. **p** **E**t cōe.
vnusq̄s de vi. sua. i.
vinet pacifice r̄ q̄ete
in tra ista. **q** **D**o-
nec veniā r̄ trās. vos
q. d. hic est mod⁹ re-
gū assyrioz̄ transfer-
re gentē sibi subiectā
de tra sua nativa ad
aliāvt sit magis secu-
rus de eī⁹ subiectōe
sic enī iaz an fecerat
rex assyrioz̄ de osee
rege iisr̄. r̄ e⁹ pp̄lo vt
dcm̄ est ca. p̄ce. r̄ etiā
isto. **r** **M**olite au-
dire ezechia. **S**tuū vo-
bis p̄suadentē.
s **Q**ui vos decipit
dices. do. li. nos. qđ
nrit. phare p̄ locum
a maio ii dices. **t**
Nūnqd liberauerunt
dij gentiū r̄c. q. d. cū
cent multi dij nō po-
tuerūt defendere co-
lentes eos p̄tra regē
assyrioz̄. ergo de⁹ v̄r
q̄ est vnic⁹ tm̄ nō po-
terit vos defendere.
h̄ istud argumentuz
nullū est. q̄ illi nō s̄t
dij veri h̄ falsi r̄ nul-
lius v̄tutis. de⁹ aut̄
verus vn⁹ est. r̄ potē-
tie infinite. Tacuit
itaq̄ pp̄ls. s. de p̄ce-
pro reḡ ne rabsaces
moueret ad dicēdū
adhuc blasphemias
de deo. si sibi r̄ndere
etur **v** **D**ecidit he-
liachim r̄c. sequitur.
Scissis vestib⁹. hic
enī erat mod⁹ iudeo⁹ q̄ scindebāt vesteſ suas q̄n audie-
bant blasphemā cōtra deū. vñ r̄ summns sacerdos scidit
vestimenta sua q̄n imposuit blasphemā ip̄i xpo vt habet
Marci. xiiii.

q De cū andisset.hic p̄ir describit ezechie liberato
terribilis.Circa quā p̄ ponit prophetica denūciatio
secundo angelica executō ibi.Faciū ē igr.p̄ima

in duas f'm' duplice denunciatiōem. scđa ibi. Cūq' audis-
set. Circa p'mū p'mitit̄ ezechie hūllis petitō. scđo esate cō-
solabilis rūsio ibi. Dixitq' esaias. Circa primū dicit.
a ¶ Que cū audisset rex ezechias scđit vestimēta sua. p't
verba blasphematoria ē dñm deū dicta. vt p'dictū est.

b Et opt^o est sacco
huilians se corā deo
c Ingressusq^e ē do
mu dñi ad imperā-
dū e^r misericordiaz.
circa pplm suū r ei^r
iusticiā ptra blasphe-
mos pdictos. **d**
Et misit heliachim
rē. qz magl pidebat
de meritis esiae q̄ d
suis. id misit ad enz
petēs oñonis suffra-
giū. **e** Dies tri. et
incre. s. mei r totius
ppli **f** Et blasphemie.
s. h̄ deū **g** Di-
es iste. s. i quo rabla-
ces dixerat supradi-
cta q̄ erant ad affli-
ctionē regis r ppli r
vituperiu r blasphemia
mīa dei. **h** Vene-
rūt si. vscq ad ptū rē.
i. in tanta afflictione
sum^r positi. sic mul-
er exns in afflictōne
ptus. cui deficitū vi-
res pariēdi. **i** Si
forte audiat rē. Sic
legenda est līe. Fac
oñonem. p reliquijs
his. s. p regno iuda i
quo ē modic^r pplis
in ppatiōe ad tpa p-
tarita. Si forte audi-
at dñs de^r ius. s. p
oñones tuas liberet
nos r puniat assyri-
os blasphemos.

k *Dixitq; esaias. h
Pur ponit esate cōso
labilis rūsio cū dicit
k* **D**oli timere a fa
cie sermonū.i. ppter
sermones.
I **D**Quibus blasphe
ma. si. regis assyrioz
id est sibi familiares
et charti sicut filij.
m **D**Ne. qv̄ba rab
sacis iponebant deo
impotentiaz. dicen
do & non posset sal
uare ezechiam. et po
pulū suū de manu
regis assyrioz Et sic

tali. n*E*cce ego immittā ei spiritū.i.turbationē men-
tis cuiusq*a* subdit.

O Et audiet nū.s. de rege ethiopie inuadente ei⁹ regnum
vt h̄i infra. p **E**t reuertetur in terram suam zc. hoc nō
fuit in isto reditu sed in scđo. qz redijt ad obſidēnū iſlm.
z inde fugit territus ppter plagā sui exercit⁹. z tūc in ter-
ra sua q filijs suis fuit occisus. vt h̄i in fine h⁹ ce.

Regum III

A Reuersus ē igit̄ rabsaces pacto nūncio dicunt tñ aliq̄ doctores q̄ ibi remansit exercit⁹ assyrioz. **I** Cludierat ei q̄ recessi de lachis ipa expugnata vel destruc̄ta. **C** Unq̄ audisset hic p̄n̄ describit scđa denūciatio p̄phetica de liberatioē ezechie p̄pli sui circa qđ p̄io ponit eius cōminatio p̄ regē as

Syloz. scđo ei⁹ deno
ta oī corā rege celo
rū. tertio ei⁹ cōsolati
oī p̄pham cōsciu
secretoruī dūinorū.
scđa ibi. Itaq̄ cū ac
cepisset. tercia ibi.

Nisi at esaias. Cir
ca p̄mū dī. **s** Cū
q̄ audisset s. senna
cherib. **E**t iret ī
eū. s. ī regē ethiopie
et exercituī suū. **v**

Visit nūcios ad
ezechia p̄minādo q̄
denic̄t hostib⁹ ī q̄s
ibat reuertere ad d̄
struendū irlm.

Nō te seducat dīs.
et sic blasphemat do
minū tanq̄ habente
falsitatē et iſluandi i
possibilitatē. **y**

Nūqd li. dij gentiū
et. q.d. multi erāt et
nō potuerū liberare
cultores suos et mul
tomū de⁹ v̄quem

dicitis ēēnīcū pote
rit vos liberare. idēz
est argumentū qđ fe
cerat rabsaces. capi.
xviii. **z** Itaq̄ cū
accepisset. **H**ic p̄n̄
ponit ip̄l̄ Ezechie
oī cū dī. Itaq̄ cū
accepiss̄ ezechias li
teras. verbo ei et scri
pto cōminat⁹ sibi fu
erat rex assyrioz ad
maiore assertionem

Expandit eas co
rā dī. q̄ cōtinebat
blasphemias ī ipsū
re visuz est. **b** **E**t
orauit in cōspectu e⁹
et glorificare nomē
sui ī blasphemias
noī suo irrogatas et
saluaret pp̄lm ī cō
minatiōes p̄dictas.

Dñe de⁹ isrl̄ q̄ se
des sup̄ cherubin. i. p̄sides oī creature etiā angelice. Et b̄
significabat in tēplo vbi p̄piciatoriuī qđ erat q̄st sedes dei
sustentabat a duob⁹ cherubin hic et inde positis sicut fuit
plen⁹ expositiō exo. xxv. **d** **I**nclina aurē tuā et audi. i.
effectū tue iusticie oīnde p̄tra sennacherib. cetera patent vī
q̄ ibi. **e** **P**ot sciāt oīa re. ter. q̄ tu es dīs de⁹ sol⁹ cōterē
do sennacherib. q̄ deos aliax gentiū destruxerat. **f** **M**i
sit at Esaias. **H**ic p̄n̄ ponit p̄solatio ezechie p̄ esaiā dēnu
ciando sibi ip̄l̄ sennacherib futurā ruinā. et p̄ hec ruina p̄
dic̄t scđo h̄ pbationis mirabile signū adducit. ibi. **T**ibi
aut̄ ezechia. Circa p̄mū esaias dirigit sermonē et pte do
mini ad ezechia d. eē oīoem ei⁹ exāditā cū dī. **Q**ue dep
catus es r̄c. seq̄rur. **g** **S**preuit te in aio suo. v̄tūtē tuā

nullā reputando. **h** **E**t subsāna sit. sensibili signo. sub
sānatio em̄ p̄rie dī p̄tept⁹ cū signo sensibili. et dī subsāna
tio a ringatiōe nasi. **i** **M**irgo filia syon. irlm. q̄ dī virgo
pp̄ter integritatē fidei que semp remansit ibi in aliquib⁹.
Filia syon dī. q̄ sicut filia a matre p̄gitur. ita cītas irlm

pregebat a soralicō
qđ erat i mōte syon.

k **P**ost tergū tuū
caput mouit. q̄ ha
bitatores irl̄ nō au
debat exire in cāpuz
ēēū. h̄ magis fugie
bant ab eo et sic ver
tebat ei dorsuz. cōse
quēter Esaias diri
git sermonē suū ad
sennacherib dī.

l **C**on. quē ex. vocē tu
am. ī minādo et blas
phemādo p̄ stupbia.
et rūdit. d. **m** **C**ō
tra sc̄m isrl̄. i. p̄tra il
lū q̄ est sāctissimāto
rū et de⁹ isrl̄ p̄ specia
lez cultū. **n** **D**er
ma. ser. tuoy expro
dño. sīc p̄ ex p̄cedē
tib⁹ de rabsace et ali
is nūcios q̄ appor
tauerūt l̄ras ezechie
et iste fuit maior p̄tē
ptus q̄ si sennache
rib̄ fecisset i psona
xp̄ria sīc dare alapā
aliciū p̄vile psonā q̄
p̄ seipm. **o** **E**t di
xisti in corde tuo.
p **I**n multitudine
curruū r̄c. i. ciuitate
irlm: et tēplū qđ erat
in excelsō respectu
altaz terrarū.

q **I**n sum. li. i. tem
pli de lignis libani
facti. vt p̄ ex dictis
s. ii. li. **r** **E**t succi
di subli. ce. q̄ de tali
b⁹ lignis erat factu
templū. v̄l̄ p̄ istos ar
bores metaphorice
designant p̄ncipali
ores pp̄li. vt p̄nci
pes sacerdotū. et lic
ista adhuc nō feciss̄
sennacherib tñ ex su
pbia cordis reputa
bat se certitudinalit̄

facturū de futuro ac
si tā esset factū de p̄terito. et hoc designādū vñt p̄pha tal
mō loquendi. **s** **E**t saltum carmeli. i. vulgates hoies.
t **E**t bibi aquas alienas. i. ab alijs in cisternis et stagnis
collectas. **v** **E**t sic. ve. pe. meoz. i. hominū exercit⁹ mei
et aialū venientiū illuc ad hauriendū et bibēdū. p̄n̄ p̄pha
in psona dīi alloq̄tur sennacherib. d. **w** **N**ūqd nō au
di. qđ ab ini. se. s. oīem creaturā de nihilo. q. d. scire et audire
debūisti. q̄l̄ gētiles p̄oerēt m̄ltitudinē deoz. tñ sup̄ oēs
ponebat vñtā cām p̄mā oīm. quā vocabat deū deoz. **y**
Ex die. an. i. ab ethio plasmaui illō. i. faciēdū disposui q̄c
qd sc̄m ē p̄ p̄es tuos te ad puniendū aliq̄ mala fcā ī me
fīm q̄ dicit dīs esa. x. **D**e assūr v̄ga furoris mei et bacul⁹
ip̄e est r̄c. et nūc adduxi istā p̄nititionē p̄ te et per alios.

Liber

a Eruntq; in ruinā rē. hoc ē dictū ruine clivitatu & terra
ru & pploꝝ q̄ facte sunt & fiende p̄ te totū ē mea v̄tute.
a Facti s̄t velut fenū agri. i. nulli⁹ resistentie aut virtutis
q̄ sic volui. b Habitaclm tuū. i. terra tua q̄n tractabls
in cōsilio tuo de inuasionib⁹ alias gentiū. c Et eges-
sum tuū. pcedendo
ad bellū. d Et in
troitū tuū. intrando
terras alienas & ciuitates. e Ego p̄sci
ui. q̄ oia ista p̄ordia
ui. f Et furore tu
um ḥ me. blasphe-
mādo nomē meū tā
q̄ ingratissim⁹ & in-
sanus d victoris q̄s
deditib⁹. g Po-
nā itaq; cir. in na. tu
is. sicut fit bubal & ē
sensus. te indomitū
ego domabo malis
gratib⁹ tuis. h Et
reducā te. s. cōfisiue
ad terrā tuā. sic
p̄z in fine h⁹ ca. i
Tibi aut̄ ezechia. h
ad confirmationē p̄
dictor dat mirabile
signū cū dr. k Co-
mede hoc an. q̄ rep
peris. i. illud q̄ na-
scet in cāpis de gra-
nis p̄rit ab exercitu
sennacherib. Et hoc
p̄z p̄ l̄am hebraicā.
q̄ sic h̄. Comede h
anno renascens vel
renascētia. & p̄ illō
q̄d bf Esaie. xxvij.
Comede hoc anno
que sponte nascunt
i. sine cultura boim
cuiusmōi ē dicta re-
nascētia. In secūdo
anno q̄ spōte nascunt
i. fructus arboꝝ. vii
Esaie. xxvij. dr. Secundo anno ponisvescere. poma est
generalit dicunt om̄s fructus arborū. In hebreo h̄. Se-
cundo aut̄ anno p̄cisionē. i. fruct⁹ q̄ de arborib⁹ absindū
tur & colligunt. Ra. sa. aliter exponit p̄cisionē d. q̄ exerci-
tus sennacherib p̄ciderat arbores fructuosas regionis et
xp̄ha p̄dixit hoc signū. q̄ secūdo anno facerēt ramos ita
magnoꝝ & tm̄ cresceret ibi de fructu & pplūs inde posset
sustentari. l P̄orro in anno tertio seminate rē. q̄d expo-
nit Ra. sa. d. Tu ezechia cū videris duo signa p̄dicta. i. q̄
ex granis cōrritis p̄dicto mō ouātū fruges ad sufficiētiā
am primi anni. & ex arborib⁹ p̄scisis fructus ad sufficiētiā
secundi. q̄ nō p̄nt nisi diuina virtute fieri. sis certus de cō
tritione exercitus sennacherib. Ita q̄ poteritis absq; timo-
re seminare & metere. m Mittere ra. deo. i. stabilieſ in
terra. n Et faciet fructū sursuz. i. bona opa o Zelus
do. exer. fa. hoc. i. nō ex meritis r̄is sed ex diuina gratia.
p Hō ingreditur vrbē h̄. sicut cōminat⁹ est. q̄ Nec
mittere in ea sagittā. q̄ nō p̄mitteſ tātū appropinq̄e ciuitati
& r Et sal. cā ppter me. i. ppter gl̄iam nois mei demō
strandā. s Et p̄p̄t dō. i. ppter merita ip̄i⁹. t Factū
est aut̄. Posita denunciatiō liberationis ezechie. h p̄n
ponitur h̄ liberationis executio in facto cū dr. t Factū
ē igit in nocte illa. hoc āno p̄t referri ad tps in q̄ esa-
ias dixit ista q̄ p̄dcā sunt. q̄ fuerūt duo anni intermedii q̄
bus pplūs ezechie vixit de frugib⁹ grātoꝝ cōtritorūt po-

morū. vt p̄z ex p̄dictis. & sō dicitur aliqui q̄ referit ad tps
in quo sennacherib p̄ debellationē regū ethiopie & egypti
pti ḥ q̄s iuerat. vi p̄z ex p̄dictis. post duos annos rediit ad
obſidēndū irlm̄. & nocte illi⁹ diei q̄ posuerat obſidēnem
sc̄a est ista plaga sup̄ elus exercitū. sed h̄ nō cōsonat h̄ p̄
cedenti vbi dr. Nec
circūdabit eā munici-
pio. i. obſidio & iō di-
cit ra. sa. q̄ ista plaga
facta ē cu adhuc ex
ercit⁹ eius distaret a
irlm̄ & dīc q̄ erat in
nobe. que nō ē mul-
tum longe a irlm̄. et
idē v̄ p̄ illud q̄d bf
Esaie. x. Adhuc di-
es est vt in nobe ſteſ
& ſcias q̄ ille locus
quē ra. sa. vocat no-
be dr nob: Esa. x.

v Denit angelus
dñi. executor eius in-
ſtitie. p̄ Et p̄cifit in
caſtris assyriorū centū octo
ginta qn̄q̄ milia. Cunq; di-
luculo surrexisset vidi oia
corpora mortuorū & rece-
dens abiit. Et reuersus est
ſennacherib rex assyriorū
& mansit in niniue. Cunq;
adoraret in templo neſrath
deum ſuum adramelech &
ſarafar filij eius p̄ciferūt
eum gladio. fugeruntq; in
terrā armeniorū & r̄gnauit
aſaraddon fili⁹ ei⁹ p̄ eo.
¶ In dieb⁹ il... xx.
¶ T lis egrotauit ezechia-
as v̄sq; ad mortem &
venit ad eūz Eſaias filius

miniōse. a Cunq; ado. in tēplo rē. Filii ei⁹ p̄ciferunt
eū. dicūt aliqui q̄ h̄ fuit eo q̄ ordinauerat aſaraddon re-
gnatur p̄ se iſtis dnob⁹ postpositis. & ſic desiderio regnā
di interficerūt eū. ſed huic nō v̄ p̄ ſonare q̄d ſubdit.

b Fugeruntq; in terrā ar. & iō nō v̄det q̄ interefcerūt eū
cupiditate regnandi poſt eū. & iō Ra. sa. alī cām assignat
dices. q̄ principes regni ſui erant turbati ḥ eū. eo q̄ filii
eū & amici erant mortui mō p̄dicto ppter eius ſupbiaꝝ
& blaſphemia ḥ deū irl̄. ppter q̄d tractabant de morte p̄l
us. q̄d cum ad ei⁹ aures pueniſſet intravit tēplo dei ſuſ.
orans & pmittens q̄ ſi hoc piculū euaderet ī ei⁹ honorez
duos filios ſuos p̄dictos ſacrificaret q̄d filii intelligētes
eū interficerūt. ne ab eo interficerent. & hoc dc̄m ſatis p̄cor-
dat lſe in q̄ dr. Cunq; adoraret in tēplo rē. filii ei⁹ interfe-
cerant eū.

c Capit. xx.
¶ In dieb⁹ illis. Hic p̄t describit ezechie mirabilis
fanatio. & p̄ hmōi fanatio describit. ſc̄o ex h̄ ſur-
ges elatio reprimis. ibi. In illo tpe. Circa p̄mū p̄-
mittit mortis iminētis denūciatio. ſc̄o eiusdō dñatio ibi.
Qui cōvertit. tercio mirabilis fanatio. ibi. Dicitq; eſaias
Circa p̄mū dr. a In dieb⁹ ill̄ rē. q̄ v̄ nature nō po-
terat euadere. dicūt at aliq; q̄ h̄ infirmitas p̄tigit ezechie.
eo q̄ ſi reddiderat ḡfas deo ſufficientē d̄ p̄cifioē exercit⁹
ſennacherib. h̄ dc̄m ip̄obat ra. sa. p̄ h̄ q̄ eſaias dixit ſib⁹
poſtea. Et de manū regi assyriōꝝ liberabo te & citatē h̄.

Regum III

ex q̄ p̄z q̄ pcusso exerceit? sennacherib fuit post infirmitatē ezechie t non aū. Dicit igit̄ q̄ hoc ei accidit eo q̄ nolueret accipe vroīe q̄ tñ nō facere tenebat vt linea dō in regno q̄ ipm̄ p̄tinuaret; ppter q̄d p̄ualecēs accepit vroīe de q̄ ge nult manassen. Et huic dictio videt p̄cordare l̄ra sequentis ca. vbi d̄. q̄ manas- ses erat. xiiij. annoū cuz regnare cepisset mortuo p̄ie; q̄ vixit xv. annis post suam sanatioē; vt in litera h̄i. Potuit etiā esse alia cā infirmiz̄ ezechie; vt p̄ ei? sanatioē mirabilē de glo- rificare; sic de cecō nato d̄ Job. ix.

b H̄ec dicit dñs deus. Pre- cipe domui tue. Mōrieris em̄ tu t̄c. reuelatō ei p̄phētica aliquā sit h̄i dispōnem̄ causaruz inferio p̄: t̄ nō f̄m q̄ est in mente diuina et sic fuit in p̄posito q̄ talis erat infirmi- tas ezechie. q̄via na- turoli non poterat en idere; t̄ sic intelli- git denūciatio p̄phe- c Mōrieris t̄c. p̄ hoc tñ non exclusit p̄pha quin ex dei ḡ- tia sanari posse; p̄q q̄d ezechias puerit se ad orandū domi- nū; p̄ sua sanatione q̄d nō fecisset si pro- pheta sibi more de- nūciass̄. f̄m ordinē voluntatis diuine. d Qui puerit hic p̄t describit̄ morti p̄nūciate dilatō per oīonem ezechie cuz d̄. Qui puerit faciem suā ad parietem vi oraret secretius t̄ deuotiō: t̄ nō impe- diret ab assistentib̄. e Memento quō am. in veri. nō dic b̄ p̄iactantia; h̄ magis ad grānuactōne; re cognoscēs q̄ h̄ fecis set ex volūtate dīna vt sic grāvde p̄cedē tibus vltoriorē grāz impetraret. f Et ante q̄ ingre. Esa. medi. par. atrū. i. curie dom⁹ regie. g Audiuī oratiōez tuā. eā acceptando. h Didi lachrymā. i. lachrymas: sicut dicit Exo. viij. He- nit musca grauissima t̄c. i. multitudiō t̄c. sic in p̄posito: q̄a ezechias fletu magno: vt dicit in l̄fa. i Die tercō ascen. templū dñi. sanatō. d. h. a. sa. q̄ illa dies fuit in q̄ ex- ercit̄ sennacherib fuit pcussum: t̄ sic Ezechias ascendit in templū ad reddendū grās de sua sanatione; t̄ de liberatōe

ppli sul: de manu sennacherib. k Et addam dieb⁹ mis- xv. annos. istud denūciauit p̄pha fīm ordinem catise p̄me. vīc̄ put erat ordinatū in dīna mēte: t̄ illud q̄d sic reuelat̄ t̄ denūciat̄: imutabilit̄ amplect̄. l Et pte. vī. illā p̄p̄ Me- l. p̄p̄ gloriā hoīis mel. q̄d sennacherib blasphemauit. m Et p̄p̄ da. ser. meū. i. p̄p̄ merita ei? p̄ncipalit̄: t̄ nō alio rum in regno sibi succedentū. n Dicit̄ esaias. h p̄p̄ ponit ezechie mirabilis sanatio cum h̄i. o Differēt̄ mās sam fico p̄. Dicit̄ em̄ aliquā q̄ fīcūs t̄ alia dulēs agḡuant infirmitatē illā quā habebat ezechias: vt sic fieret mirabi- lior sanatio p̄ appositōe illi? q̄d natū erat aggrauare. p Qd̄ erit signū t̄c. hoc nō petiū ex incredulitate v̄l dif- fidechtia: h̄ maḡ ex p̄fidentia dīna: t̄ vt maḡ appāreret ei? gloria multiplicādo mirabilia. q Vis vt ascen. vmb. i. p̄cedat vlt̄a: t̄ sic h̄i in hebreo. Ex q̄ elā p̄z: q̄ illud h̄o- rologiū erat ad sole ad cognoscendū horas diei p̄ ei? vmb- ram. Et dicit̄ aliq̄ q̄ due linee faciebant vnam horā. et fīm hoc illa dies artificialis fuit augmentata decē horas. dīli- vo dicit̄ q̄ qlibet līvea faciebat vnam horā. t̄ sic illa dies fuit attingētā. xx. horas. x. retrocedendo ad orientem. et x. redendo ad locū prīstīnū. t̄ sic illa dies artificialis fuit xxii. horas: q̄z aī h̄ebat. x. horas t̄ postea duas habuit sa- le tendēte ad occasum: t̄ hec v̄l opinio dīon ysū in ep̄la ad polycarpum: vbi loq̄ns de ista retrocessione solis dicit̄ s̄le Sol cū decima hora ēēt deo p̄cipiente repedauit ad orientem. alijs. x. horas designat̄. deinde rursus. x. horas alijs ad occidentē currēte sole: h̄ residuis diei duab⁹ horas t̄c. S̄equitur figura fīm primam opinionem in qua due li- nee faciūt vnam horā.

Vtrū aut̄ ista dies sub ezechia fuerit maior q̄ illa que plongata fuerit tem- pore Iosephī dīciū fuit Iosephī capitulo.

Figura scđm secundā opinionē in qua quel- bet linea facit vnam horā.

Ziber

Potadus q̄ iste dñe figure facte sūt s̄m vñā vñā posui
Iosue.x.s. q̄ dies plongata sub ezechia fuerat in solstitio
hyemalit: et sic breviōz die plongata sub iosue. ¶ In illo
tpē. **H**ic p̄nr reprimis insurgeſ elatio et p̄ ipa elatio descri-
bit. et scđo rep̄mit ibi. **V**enit aut̄ Esatas. Circa p̄lmū sciē
dū q̄ babylonū erat.

syderū. vnde et astro-
nomia primo fuit i-
uenta i chaldea s m
aliquos: cui⁹ metro-
polis est ciuitas ba-
bylon. et sō qn perce-
perūt retrocessionē
solis pdicram cōtra
cursum nature: fuit
erūt solliciti qrere q
litter hoc acciderat et
cū audissent q hoc
fuerat i sanatōe eze-
chiae de cōsilio lapiē-
tū rex babylonis.
s Misiit ad ezechia-
m lras. in signū re-
uerētie. **t** Et mu-
nera. ad sciendūz de
illa retrocessione so-
lis mirabili. et h est
qd dī. q. pali. xxxii.
q nuncij regis ba-
bylois missi fuerāt
ad eū: vt interrogā-
ret deponēto qd ac-
ciderat super terrā.
v Letatus est ante
in aduentu eoꝝ eze-
chias. leticia inepia
pcedente ex elatōe
eo q rān⁹ rex et dā
longinqua terra mi-
sisset ad eū nuncios et munera.
s Et oñdit eis cō-
nūctio. qd
brā p lineas qbus iā desce-
derat i horologio achaz re-
trorsum decē gradib⁹. In
tpe illo misit merodach ba-
ladā fili⁹ baladā rex baby-
lonior⁹ lras: et munera ad
ezechia. Quidierat em⁹ q e-
grotasset ezechias. Letat⁹
ē aut in aduētu eoꝝ ezechi-
as et oñdit eis domum aro-
matū et aux⁹ et argentū: et pi-
gmēta varia: vnguēta qz et
domū vasor⁹ suor⁹: et oia q
hē poterat i thesauri suis.
Nō fuit qd nō oñderet eis
ezechias in domo sua et in
ptate sua. Elenit aut esaias
ppbeta ad regē ezechia di-
xitq ei. Quid dixerūt viri
isti. aut vnde venerūt ad te
a Cui ait ezechias. Be terra
longinqua venerūt ad me
de babylone. At ille rñdit
Quid viderūt i domo tua
Ait ezechias. Omnia que

llet ad eum nuncios et munera. ¶ Et ostendit eis regem, dicit
Esa. sa. quod non solum ostendit eis ea quae erant in thesauris suis et in
domo sua, sed etiam ea quae secretissime et reuerendissime seruabantur in templo. scilicet vocatione regum pontificum et tabulas testimoniij et legem quae nullo modo erant gentilibus ostendenda et hoc nota-
tur cum dominus. Et in omni parte sua: sequitur. ¶ Denit autem esaias, hunc describit predicte elatione et transgressionis reprehensionem
cum deo. ¶ Quid dixerunt viri isti regem, non quoniam hoc ex ignorantia: quod totum erat sibi a deo revelatum: sed ut ex responsione
ezechie convenientius argueret eum. a ¶ De terra longinqua
vene, ad me, quod dicitur. sed fuit mihi ad magnum gloriam, et sic ostendit
eis regni mei magnificientiam b ¶ Ecce dies veniunt et aufer-
rentur oia regem, istud fuit completum quando nabuchodonosorus pessima trah-
stulit de hierusalem in babylonem, ut habetur, capitulo xxv. c ¶ Sed et de si-
tibus suis regem, istud fuit inpletum in daniele et sociis suis quae fuerunt
de semine regis iudei educti in babylonem et nutriti et eru-
ditum ut possent stare in palatio regis babylonis ut habetur Daniel, capitulo i.
¶ Dixit ezekias ad esaiam, bonum est firmo domini, penituit ei et
accipit accepit auctoritatem domini suorum supra se et regnum suum: propter quod et pe-
ria ista non fuit inducta tribus suis. sed fuit dilata usque ad terram
oachim et sedechie: quod cum sibi dictum fuisset per esaiam dixit,
Hoc enim par et veritas in diebus meis: sequitur. e ¶ Et quod se-
erit pisci, et aqueductum regem, et habebit pleniorum iugum, pale, capitulo xxxiiij. ubi dominus
fecit ezekias ut reges assyriorum vententes in hierusalem par-
arent defectum a quo in obsidione si venirent ad obsidendum eam
¶ In capitulo xx, ubi dominus in postillam, his ut ascendet umbra, id est per
pedat ultra.

A circa h̄ signū faciū ezechle put̄ hic in postil. expo-
nit: t̄ cōis expō doctoꝝ. m̄lta p̄nt p̄siderari admi-
ratōe diḡ: p̄ q̄ l̄ oia vera m̄racula nō p̄nt nissi po-
tentia dei infinita p̄duci. vñ aug. ad volusianū. In rebus

mirabilis factis tota rō factis ē potētia faciētis tñ qdaz int.
racula q ppatōem ad facultatē nature dīcūt alijs malora
vn int oia miracula q a deo rā in veteri q̄ in no. testa. facta
legunt: summū gradū tenet illa q nullo mō natura facere
pot: vi sunt retrocessio solis & glorificatio corporis hūant: nā

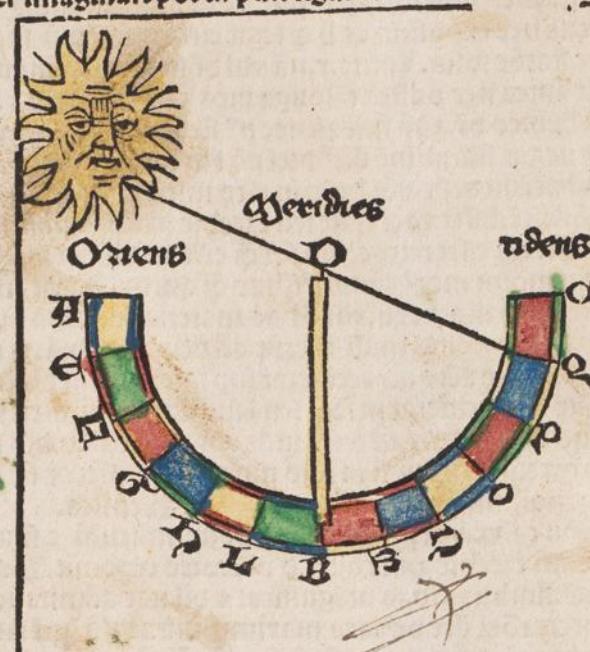
cūq; sunt in domo mea vi-
derūt Nihil em est qd non
mōstrauerim eis in thesau-
ris meis. Dixit itaq; esaias
ezechie. Audi sermonē do-
mini. Ecce dies venient: t
auferentur omnia que sūt in
domo tua t que cōdiderūt
patres tui usq; in diez hāc
in babylonem. Non rema-
nebit quicq; ait dñs: sed et
de filijs tuis qui egredien-
tur ex te q; generabis tol-
lenter t erunt eunuchi i pa-
latio regis babylonis. Di-
xit ezechias ad esaiaz. Bo-
nus sermo dñi quez locut⁹
est. Sit tñ par tveritas in
diebus meis. Reliqua au-
tem fmonū ezechier omis-
e fortitudo ei⁹ t quō fecit pi-
scinā t aq;ductū t introdu-
xerit aquas in ciuitatē:nō-
ne h̄ scripta sunt i libro ser-
monū dierū regū iuda.

pop̄ inferioꝝ: nō ita
evidenter ostendebant ip̄ius diuinitatem: sicut miracu-
la q̄ ip̄m sc̄a q̄ transmutationeꝝ cursus celestiuꝝ corp̄ q̄ a
solo dō imobilit̄ se ordiata: sic fuit i obscuratōe sol tpe pas-
siōis xp̄i: p̄ut tradit. s. Ibo. i t̄cia pte. q. xlviij. arti. y. i cor.
qđ. vbi allegat dyoni. h̄ dicetē: h̄ in h̄ casu. i. i sanatōne eze-
chie nō req̄ebant talia miracula fieri q̄ sufficeret ad oñden
dū sufficienꝝ diuinitatē xp̄i. Pretea ille tenebre q̄ fc̄e sūt in
vniversa tra tpe passiōis xp̄i vt b̄r luꝝ. xxvij. testāte dyoni. i
ep̄la ad policarpū q̄ in h̄ tpe i egypto exīs insp̄exit: causa
te fuit ex vā eclipsi. pcedēte q̄ int̄positōe lune inf̄ fr̄z &
solē. Q̄ oñtra qđ arguit Origenes sup matheū: i noie q̄tūdā
filior̄ h̄ sc̄l. d. Quō h̄ fc̄m tā miraculosuz nēo grecor̄ aut
barbaror̄ sc̄psit. Ad qđ r̄ndet p̄ docto. q̄ astrologi vbiꝝ
fr̄z tūc ip̄is exītes nō solicitatabant d̄ obfūada eclipsi: q̄
tūc nō erat fm eoꝝ p̄putū h̄ illā obscuritatē ex aliq̄ imp̄issi
one aeris putauerit accidē: h̄ i egypto vbi raro nubes appa-
ret̄ apt̄ aeris serenitatē sollicit⁹ fuit dyonisi⁹ & socij ei⁹. vt
circa illā obscuritatē solicite attēderet. Ex qbus in p̄posito
m̄ltosorti⁹ admirādū ē quō astrologi vbiꝝ fr̄z disp̄si vi-
dētes vnā dīa exceedē p̄ vigiti vel saltē decē horas mēsurā
p̄suetā h̄ nō sc̄pserūt qđ nō solū d̄ astrologi: h̄ etiā de sim-
plicib⁹ regib⁹ v̄l p̄ncipib⁹ mirandū ē h̄ i chronicis non scri-
psisse p̄fum q̄ fm opinionē cōdez: postq̄ illa dies trāsiue-
rat. x. horas artificiales. & sic sol n̄ distabat ab occasu nisi q̄
spaciū duar̄ horar̄ artificaliū: tūc retrocessit v̄lus orīetez
q̄ spaciū. x. horar̄ fm q̄sdaz: fm vo alios p. xx. & sic opt̄
dicē q̄ fm vitrosq̄ in eadē die sol bis attiglit linea meridia-
nā: semel. s. in cursu suo naturali. & sc̄do i cursu retroḡdo q̄
q̄deꝝ mutatio nō solū valde mōstruosa & isolita. h̄ etiā pa-
tētissima nedū a sapientib⁹ h̄ etiā a rudib⁹ agricolis necel-
cessario sentiret. & sic nulla vides ratio excusans taleꝝ scri-

Regum III

personē. Nec valet discere q̄ babylonij q̄ erant intenti circa cursum syderū qn̄ p̄ceperūt retrocessionē solis p̄dictam q̄ cursum nature fuerūt solliciti q̄rere q̄lter b̄ acciderat. Et cū hoc audissent q̄ hoc fuerat in sanationē ezechie de cōsilio sapientū rex babylonis misit ad ezechia munera et lite ras ad sciendū de illa retrocessionē solis mirabilis: put pos tilla. dicit infra. qd̄ tñ nō v̄ ad tollendā hm̄oi admiratio nē sufficere ex trīb⁹. Primo qz vt dictū ē tanta mutatio et tamlonga et euīdes et insueta nō solū ab astronomis erat sentienda: h̄ etiā a vulgarib⁹ q̄buscūq̄ vbiq̄ terraz̄ existē tib⁹: nō tñ legi de aliq̄ q̄ de b̄ tractasset sydera inuestigan do: seu rerū gesta narrādo nissi solum de rege babylonis. H̄cdo qz chaldei q̄ erāt totaliter infideles licet audiret q̄ b̄ fuerat factū tpe sanatōis ezechie: nō tñ h̄ebat rōnem cogē tem ipsos credē q̄ b̄ mutatio b̄et respectum singularē ad ezechia sic vt pp̄ ipm̄ ezechia fuisse factū: nam sīc b̄ prige rat in horologio achaz hierosolimitano: pari mō et forma fuit in horologio vel in alijs instrumētis horaz̄ in babylonia et vbiq̄ terraz̄: et sic nō cogebant babylonici credē hoc fuisse factū pp̄ aliquā psonā singularē ex p̄uidētia diuina b̄ poti⁹ fm̄ suā infidelitatē b̄ credidissent fuisse ex aliq̄ cā si bi occulta casuāl seu naturali sīc de pharaone et palestini legis. et de alijs infidelib⁹ q̄ nō attribuebat illa q̄ vide bant p̄tra seu p̄ter cursum nature fieri diuine potētie neq̄ p̄udētie: vtz Exo. viii. et ix. et p̄ regū sexto. Tercio qz ex augmēto decē vel viginti horaz̄ in una die p̄ter cursuz so litū necesse ē vt p̄tingerēt magni errores in p̄putatōe cele stiū motuū. q̄ quidē mensurauit et certificant q̄ motu solis diurnū: h̄ nō legi q̄ p̄cepissent astrologi q̄ p̄templant sydera: p̄putat mēses. vt dī Esa. xlviij. Nec etiā in eoz cōputis de eclipsib⁹ p̄unctōnib⁹ seu oppositōib⁹ planetaz̄ po stea aliq̄ error notabilis successit: qd̄ tñ necessario p̄tigis set si tot hore fuissest augmētate in una die p̄ter cursuz so litū naturale: et ipsi nō p̄cepissent q̄ oia sunt manifesta cui cūq̄ in illa arte aliqliter perito. Si at obijciat h̄ p̄dicta dī cendo: q̄ ex statōne solis sub iōsue. vt b̄ s̄. Iōsue. x. p̄nt se q̄ sīla incōueniētia. Primo qz de⁹ fecit ibi vñ de lūmis miraculis vbi suffecisset min⁹. H̄cdo qz nemo astronomo rū illā stationē scripsit nec inde fuit secut⁹ error in p̄putis. Dōm ad p̄mū q̄ illō sub iōsue factū fuit ad magnā glo riā dei q̄ volebat in p̄spectu gentiū magnificare totum populu isrlātū in ingressu terre et etiā plongatio illi⁹ dei fuit vtilis vel q̄si necessaria ad vltionez de inimicis: eo q̄ non sufficiebat ad b̄ illud modicū qd̄ restabat de die naturali. nihil aut̄ istoz̄ p̄tingebat in sanationē ezechie p̄sertim i cer tificando eū solū de sua breui sanatiōe. Ad scđm̄ vō dōm̄ q̄ tpe iōsue nondū erat ars astronomie inuenta: qd̄ p̄z ex b̄: nam p̄tolome⁹ philadelph⁹ q̄ fuit ipsi⁹ p̄ncipalis inuestigator et inuētor nō allegat de inuestigationib⁹ antiq̄ nisi tñ a trecentānis fere an̄ eū: vtz in q̄rto sui almagesti et i alijs loc̄ eius de libri: h̄ p̄stat q̄ p̄tolomeus ille fuit tpe māchabeoz̄ q̄ fuerūt post iōsue p̄. dcccc. ānos fere et sic cum tūc. s. tpe iōsue nō essent tales inuestigatores syderum nec p̄putatores cursuum celestū nō erat ibi loc⁹ notandi nec errandi in talib⁹ p̄putis. secus de tpe ezechie: qm̄ iam incipiebat hoies inuestigare et cōputare cursum syderū: vtz ex v̄bis Esa. xlviij. superi⁹ allegat. H̄ ad p̄dictas admiratio nes tollēdas et veritatē l̄re. put sane sonat p̄seqndā alit v̄ideret dōm̄. vñ absq̄ illa temeraria assertōne et salua semp sciōz̄ doctoz̄ autē hoc signū fm̄. p̄paīa significatiōe literē necnō et rōnis p̄uenientiā nō fuit factū in corpe solis. nec in ipsi⁹ cursu nālī. neq̄ in oib⁹ radiis a sole p̄ orbē p̄ceden tib⁹: h̄ tñ in radiis solarib⁹. q̄ horologiu achaz tangebant: et in vmbra ipsi⁹ horologij a radiis solarib⁹: et infpositōem corporis opaci eius de horologij causata: vñ l̄z b̄ fuissest tātū miraculū qd̄ nō nisi v̄tute diuina fieri possit: nō tñ attingit summi gradū miraculū supra dictū. put p̄z intuēti disti cōne ḡduū miraculoz̄: qn̄ s̄. Cho. ponit prima pte. q. allegata et eo. arti. in cor. qōnis. Pro cui⁹ declaratōe attēdē dū ē. q̄ in horologio achaz mēsurabant distinctōes horaz̄ et extēsōne linea p̄ vmbra lū q̄ plūgunt radiis solarib⁹ sic

in multis instris astrologicis artificiis b̄ p̄suetū fieri. i q̄ mē suratōne. xij. hore artificiales distinguebāt p. viij. linea s̄ym brales in ipso horologio assīgras: dispositū tñ de⁹ miracu lose et sole incedēte cursu suo absq̄ aliq̄ variatōe seu retrocessionē radij solares in horologio achaz tñ et nō alibi retrocesserūt p. x. ḡd⁹ et itez̄ reuersi s̄t p̄ alios. x. grad⁹. In q̄ q̄ dē retrocessionē radioz̄ et eoz̄ reversione illa dies nec fuit maior vel minor solito: nā mor⁹ solis nō fuit i aliq̄ variat⁹ a cursu suo nālī: vt dictū ē. nec etiā radij ei⁹ vniuersales: h̄ tñ radij solares q̄ in horologio achaz p̄tinebant. put finaliter imaginari p̄t in p̄nti figura.

In q̄ figura horologij achaz p̄ponit ex qdā colūna p̄pen dicularis p̄ sita sup̄ basim orizōtis eq̄ distantē: q̄ qdē colūna sit d. b. et basis sit a. b. et sit a p̄s orizōtalis. c vō occidēta lis. distinguit et p̄dicta basis p. xij. linea s̄: q̄ sex s̄t a pte orizōtalis: et alise sex a pte occidētalis. sic vt attingēte vmbra radio solari imēdiate p̄tinua ad linea d. q. v̄lus occidentē sit p̄ria hora artificialis diei: deinde accedēte ad linea d. p. sit scđa hora: et sic p̄n̄ v̄sq̄ ad linea d. b. vbi s̄t sex hore artificiales. et q̄ p̄ns meridies: vtteri⁹ tēdēte ad occasū et accedēte vmbra cu radio solari p̄tinua ad d. l. q̄ ē p̄ria linea a colūna v̄lus orizōtē erit. viij. hora. Et sic p̄n̄ v̄sq̄ ad d. a. vbi erit viij. hora. supponat q̄ a tpe q̄b signū fuit factū fluxerūt x. hore artificiales ipsi⁹ dici. et remanebūt. ij. hore trāseūde vñ et p̄n̄ radii solaris s̄t et vmbra et p̄tinua fuissest linea d. f. q. x. linea ē a linea d. q. q̄ significat p̄mā horā: vñ et vtteri⁹ sole tēdēte ad occasū ille radi⁹ cu vmbra sibi p̄tinua successiue attingēt ad q̄n̄: deinde ad sextā in p̄plemētu. xij. horaz̄ cu sū nālī asyeto. supponat tñ q̄ deo mirabilis opante l̄z sol suo cursu solito tendēt i occasū: radi⁹ vō solaris i horologio achaz singlē exīs retrocessit a linea d. f. h̄dicta v̄sq̄ ad linea d. g. et p̄n̄ i d. h. et sic successiue donec attingit linea d. q. et inde reuersus ē radi⁹ solaris cu vmbra sibi cōtinua a linea d. q. v̄sq̄ ad linea a. d. vbi p̄currit cu radio solari cursu suo nālī incedēte q̄ qdē retrocessio et reuersio nō amplius durauerūt q̄ duas horas: et sic s̄l̄ t̄miae dies artificiai cu retrocessionē et reuersione radii solaris et vmbre. et sic illa dies in toto orbe nec fuit maior nec minor solito: nec et i horologio achaz. reflexio tñ radii solaris seu retrocessio similis et eoz̄ reuersio fuit tñmō i horologio achaz super nālītē facie. put fuit p̄tractū. h̄ac expōnem̄ p̄testas l̄ra cum dīc. Vis q̄ ascēdat vmbra. x. linea s̄t reuersat totidē q̄dib⁹. q̄ fuit v̄ba Esa. dani⁹ optōne ezechie. circa b̄ miraculum vbi nō dixit nisi solum de vmbra si veller q̄ tendēt cursu suū vel retroḡdere et nihil dixit de sole. s̄t p̄z i rūsōne ezechie vbi dixit. Facile ē vmbra cresce. x. linea s̄t nec b̄ volo vt fiat: h̄ vt reuersat retrosum. x. ḡdib⁹. hoc ē dicē q̄ nō ēt tameūdēs miraculum si cursu suo. s. velociori vmbra incederet: h̄ voluit q̄ retrocederet: et p̄z q̄ in hac rūsōne nulla sit mentio de sole h̄ tñ de vmbra a sole et colūna

C b u

Liber

horologij causata: h̄ idē p̄ sū excentōne vbi d̄. Et redditur
vmbra p̄ lineas q̄b̄ sā descēderat i horologio achaz retroz
sum. x. gradib̄ vbi nulla sit mētio de sole: sed tñ d̄ vmbra
vt d̄c̄m est. Hoc idē p̄ esa. xxvij. vbi de h̄ agit. vbi. s. dici
tur. Ecce ego reuerti faciā vmbra lineap̄ p̄ q̄s descēderat i
horologio achaz t̄c̄. vbi tñ d̄ vmbra sit mētio. Nec obstat
q̄d sequit. Neversus ē sol. x. lineis. q̄ statim s̄bdit. In line
is q̄dē descēderat ad denotādū q̄ sol i suo cursu n̄ descēde
rat h̄ tñmō i ll̄ ḡdib̄ achaz. Nepe etiā in scriptura d̄i ali
q̄d de sole q̄d n̄ verificat de corpore suo: h̄ de radijs eī sicut
Jone. iii. Percussit sol sup caput Jone. i. radii solis. Con
firmat etiā hec expositio ex h̄ q̄ legis circa miraculū faciū
sōste de statim solis. Josue. x. nā vbi d̄ in translatōne n̄a
nō fuit antea nec postea talonga dies obediēt dño voci
hois: in hebreo d̄. Nō fuit aut̄ nec p̄ sicut dies illa t̄c̄. vbi
videb̄ q̄ negat s̄lūndinē illī d̄iet n̄ f̄m longitudinē. h̄ i h̄
q̄ dē p̄descēdit dēpc̄atōi hois in rāto miraculo: q̄d n̄ eēt
ver̄ si cōdescēdisset voci esaiæ seu ezechie in s̄kī t̄ etiā i ma
iori: maior em̄ esset retrocessio sol̄ q̄s eī statio: sicut magis
hdic̄t vni motui mot̄ cōtrari sp̄ins q̄s quies. Facit etiā
ad h̄ q̄d h̄f. ii. palip. xxvij. vbi d̄ hac materia tractans dicit
q̄ p̄ncipes babylonis missi fr̄terūt ad deū. s. ezechia: vt in
ferrogat̄t de portēto q̄d acciderat sup terrā: nō em̄ dixerat
de portēto q̄d acciderat in sole seu i mūdo: h̄ solū dixit su
p̄ terrā: q̄d deb̄z referri ad terrā iude vbi t̄ ezechias: al's n̄
optebat q̄ req̄erent eū si in toto mundo p̄tigisset: t̄ sic ha
beatur propositum.

En ca. xx. vbi postillatoz exp̄it miraculū t̄ signū
datū ezechie put̄ cōiter h̄ doctores exponit. Bur
gē. fimbrias suas magnificat t̄ dilatat admirando
p̄ nit̄ q̄rere rōez q̄re dē facit maximū miraculū p̄p̄ sana
rōez ezechie cūvnū d̄ minimis suffeciss. In hac admiratō
ne burg. p̄ peccat: q̄r̄t̄ oīm rerū q̄rere rōnes. t̄ h̄ f̄m
aresto. est micologia: p̄s̄ertum miraculop̄ rōnez quoꝝ ratō
est nisi diuina volūtas. em̄ cā t̄ rō q̄ri non d̄t vult beat̄
august. xxi. de ci. dei. ca. vii. sc̄do admirat̄ v̄hemētius si ta
le miraculū ponit̄ factū in retrocessione solis: t̄ quō astro
logi n̄o p̄ceperūt. t̄ si p̄ceperūt quō n̄o reliquēt in sc̄ptis
suis. t̄ quō error n̄o in cōputis cōtigisset: h̄ verū admiratō
nes iste locum h̄nt t̄pe iōsue in solis statōne: s̄c̄ eclyps̄ t̄pe
passionis xp̄i. burg. aut̄ put̄as velle h̄c difficultatē evade
re dat differentiā int̄ miraculū factū t̄pe iōsue illud dicēs
ad primū q̄ illud est factū ad magnā gl̄iam det: t̄ fuit ne
cessariū p̄p̄ vltionē de inimicis. In isto aut̄ nec fuit mag
dei gloria. nec singularis victoria h̄ solū sanatio ezechie. et
plongatio sue vite. Ad sc̄dm de astrologi d̄t̄ q̄ t̄pe iōsue
nondū erat ars astronomie innēta t̄c̄. h̄ ista vident̄ fr̄stria
dicta. primū q̄ istud signū videb̄ plus p̄tinere ad dei glo
riā q̄ illud t̄pe iōsue. Nā t̄ si tūc facta est vltio de hostib̄
ppli. nūc aut̄ facta est vltio de blasphematorib̄ d̄i. t̄ si tūc
facta sit debellatio cīnitatis p̄phane. nūc defensio ciuitat̄
sancte. t̄ si tūc debellati sunt reguli p̄ gladiū. nūc debella
tus est sine gladio monarcha opp̄sor oīm regnoꝝ. nec ve
rū dicit burg. q̄ istud signū p̄tineat ad solā sanatōz ezechie
d̄i nāq̄ in l̄ra. Hoc erit signū q̄ d̄ns facturus est f̄monez
quē locur̄ est. Fino em̄ dei hic allegat̄ ponit̄ in eodez ca.
cū d̄. Adūni oīonem tuā t̄ vidi lachrymā tuā. t̄ ecce sa
nauis te. die tertio ascēdes t̄plū dñi. t̄ addā dieb̄ tūis q̄n
decim annos. h̄ t̄ de manu regis assyriop̄ eruam te t̄ ciuitatē
hāc t̄ p̄tegā vrbē istā t̄c̄. vñ apparet q̄ minimū in hac
re fuit sanatio ezechie. nā illa fieri potuissit minore v̄tute
q̄ dinīna. alia aut̄ n̄o nisi dī v̄tute fieri potuerat. s. incinera
tio corporoꝝ armis t̄ vestibus illesis t̄c̄. istud etiā signū fuit
magis necessariū t̄ vtile q̄ illud. Nā alif potuissit fieri vltio
de hostib̄ q̄p̄ stationē solis. Potuit em̄ fieri i nocte sicut
t̄pe Gedeonis de quo iudicū. vii. In hoc aut̄ inopinabili
t̄ cūctis stupendo negocio necessariū fuit vñ d̄ maximis
fieri signis t̄ potissimū p̄ cōuersione ppli. t̄ fidei repatōe.
Ezechaz em̄ pessim⁹ oīm populū induxit ad ydolatriā. q̄to
Leg. xvii. Sed ezechias fili⁹ eius optim⁹ populū reduxe
rat in ḡtem ad cultū yeri dei. Ad auctorizandū igit̄ hanc

difficile rēductōnē v̄tile fuit. Imo q̄ necessariū fieri aliquā
magnū signū. cui⁹ dicti veri similitudo accipit a plasphem
ita rabsacis t̄ regis assyriop̄. supra caplo. xvii. z. xix. vbi
d̄. Nō vos seducat ezechias. neq̄ fiduciā vob̄ tribuat sup
dūm dicēs. Eruens liberabit nos dñs t̄ nō tradet̄ ciuitas
in manus regis assyriop̄ nolite audire ezechiam t̄c̄. Ecce
nunq̄d in his augustiū popul⁹ fuit cōfortādus in fide eze
chie. t̄ alt̄q̄ maxio signo cōfirmādus cōtra talē diaboli et
instrumēti ei⁹ impulsum. q̄ oēs difficultates t̄pe iōsue nō
erant. nā eius popul⁹ fuit in deserto t̄ mirabilita signa fir
matus. vt patet in fine Deut. t̄ in li. iōsue per totū. etiam
populū fuit mult⁹ potens se defendere t̄ hostes impete
re de cōi cursu sine notabili signo. hic aut̄ popul⁹ fuit pa
cūs a fide auersus t̄ nouis in t̄pe redact⁹ t̄ fortissimis hosti
bus impetūs q̄ oīa patet ex hoc loco quarti libri. z. xxix
sc̄di palip. Sc̄dm etiā d̄cm Burg. q̄. s. t̄pe iōsue ars astro
nomie nondū fuit repta. est irrōnable. nā iosephus dicte
abraā in egypto docuisse astronomiā. vt patet in corre
tō vltio. Gen. xliiij. t̄ scolastica hystoria h̄z q̄ ebam filius
noe alio vo noie zoroastres cū regnaret i thraecta. inuenit
artem magicā t̄ septē liberales artes scripsit in quatuor
decim columnis. in septem enēis contra diluvium aque
t̄ septem latericijs contra diluvium ignis. vna autem artis
liberalium sc̄itur esse astronomia. p̄terea in theoreca
planetar̄ d̄. Cōpositores tabular̄ sup̄ arim dicunt̄ fuisse
nemroth. hermes. icomus. ptolomeus. albatogni. algors
mus. albumasar. non igit ptolomeus fuit artis inuentor.
q̄r̄t̄ aristotiles longe eo prior fecit mentionē de illa arte. q̄r̄
p̄ metaphysice. t̄. xij. meta. adducit auctores illis sui tē
poris euđoxum calippum qui scripserūt de motibus pla
netar̄. epicyclis solis t̄ lune passionib̄. vñ ex scriptis p̄
moy p̄culdubio alfontini traxit differentias t̄ distantias
eaz additōez t̄ diminutōem lune t̄c̄. put̄ in tabula sua cō
tinēt. Grant̄ igit̄ t̄ manent admiratōes mote d̄ signo sta
tōis t̄pe iōsue t̄ retrogradatōis t̄pe ezechie. h̄ burg. ad mo
dū ysmahel se erigit cōtra oēs nulla fr̄tus aut̄e sine scri
pture fundamēto. dicit em̄ in hoc signo solē nō retrocessis
se. nec diē fuisse longiore. nec breviorē solito. Et dī signū
illud solū fuisse ad causandū vmbra i horologio achaz p̄
interpositōem corporis opaci. vt in radū solis t̄ planiciez
horologij. t̄ imaginat̄ hic chymeram t̄ aureos motes. sed
ex hoc mō dicendi plura contingūt incōueniēta. Primū
q̄ s̄nie sc̄tiꝝ doctoz sine rōne cōtrarie p̄sumit t̄ q̄d in po
stilla declinante aliquā s̄nia doctoz ex magna rōe. valde cō
muniter redarguit hoc h̄ t̄ alibi ex sola fātistica imagine
tōne facere nō erubescit. Secundū incōueniēs. q̄r̄ Burg.
coincidit in p̄fidia appollifans quē redarguit dīnī dyo
nisius auctoritate apli pauli eplā suā septima missa poli
carpo. vbi sc̄tiꝝ dyonisius exp̄sse ponit̄ solē retrocessisse t̄
diē fuisse triplicatū. t̄ q̄ sacerdotes ps̄ay in suis memoria
lib̄ faciūt recordatōez de die triplicato solis. q̄n istud mi
raculū fuit faciūt. vñ apparet q̄ sanct⁹ dyonisius viderit li
bros antiquoz quos burg. iōgrauit. Terciū incōueniēs. q̄
beat̄ august. ii. li. de mirabilib̄ sacre scripture. ca. iii. dicit
illud miraculū vere in sole factū imo ampli⁹ q̄ nō mō in
sole. h̄ etiam in luna t̄ in ceteris luminarib̄ celī. nā stante
sole sub iōsue stetit t̄ luna ait. reddēs rōem. ne inq̄t mea
luminū incōueniēt turbaret: q̄ rō tenet t̄ d̄ ceteris lum
inarib̄ sicut de luna: sicq̄ s̄c̄ steterūt oīa luminaria stante
sole sub iōsue ita t̄ sub ezechia retrocedente sole cetera lu
minaria retrocedabant. t̄ ita in cōputis motū nō potu
it fieri error. p̄nt replicat̄ burg. q̄r̄ siue stando siue retroce
dendo semp̄ remāsit idem aspect⁹ corporoꝝ celestī inter se.
quod probat beatus augustinus per computū circulorū.
a principio mundi vñq̄ ad t̄pā t̄ mortem manichei vbi. s.
Quartū incōueniēs. q̄r̄ burg. fundat suā imaginatio
nem sup̄ impossibili: q̄ videlicet causatio vmbre in horolo
gij achaz attēdatur penes horas ineq̄uales t̄ artificiales. Eū
enim sol mouetur et equaliter t̄ uniformiter t̄ linea in ho
rologio sint fixe t̄ permanētes semp̄ causauit vmbras f̄m
horas equales que sunt hōre dīi naturalis: t̄ ille cū arris

Regum III

cialibus nonq̄ colincident nisi in vroq̄ puncto eq̄noctialis als artificiales hore singulis dieb⁹ breuiarent vel longarent: ideoq; nō est iſtrū imaginabile in q̄ p̄ vmbram solis recipiant hore ineqles nisi mediante p̄pendiculo qđ cedit nō fīm motū solis cū nō sit fixū: h̄ fin voluntatez capientis vmbram: qz p̄t eodem mō cadē nulla luce solis existente in nō hemisferio. Quatuor in conciēs qz Burg. fīm modū suū fāntaſtīcū ponit mltā mīracula vbi vnu sufficit: qđ est p̄tra beatū Aug. de mirabilib⁹ sacre scripture: sola em retrocessio miraculosa corporū sufficit ad retrocessiones vmbre decē lineis et etiā oīm alioz ad v̄gīnentū: h̄ fin burgen. imaginatōnem oportet separari radiū a sole actualiter causatum: vel optet illū radiū in horologio achaz dicere nō esse a sole sed a deo speci aliter creatū et nihil habere commune cum sole: sed sepatum fīm esse et operari. Item oportet i Burg. miraculo separare actualiter accidēs a subiecto: qz radiū a radio nisi singatur deus ad effectū illī miraculi creasse lumen singularē facitū illī vmbre cuī opaco interposito. Itē tūc opteret et finge talis lucis fīcte singularē motū cōtra motū solis et alioz syderū sicut i stela epiphane: qz sole pcedente ad occasum cū suis vmbrib⁹ p̄ die plemento illā luce opteret pcedere vīsus orientē cū suis vmbrib⁹ p̄ retrocessione. Itē optuisset luce illā fuisse sole clariorem ad offuscandū solis luce: et p̄ pīs vmbra a sole causataz sicut oro sole cessat luna causare vmbra: als em̄ visum fuisse i horologio vmbra pcedens solis: et vmbra retrocedens illius fabricate lucis: qđ potius fuisse pdigiu q̄s miraculuz. Item oportuisset hanc luce redire in pīacentē materiā ministerio illī miraculi xp̄leto: et habuisset h̄ miraculum als qđ simile cū euāgēlico miraculo epiphane. qz et alia sunt absurdā et ad hīnōi miraculū nō p̄tinētia h̄ abiūciēda tanq̄ sine rōne dicta: nec valeret rō mouēs Burg. q̄si statio et retrogradatio solis summū gradū tenet in miraculis: et ad h̄ allegat sc̄m Cho. qz sic dicē ē h̄dicē bītō Aug. i. de trī ni. ca. vi. vbi dicit maximū miraculū suscitare mortuum. nec inuitat imaginatōez suā qđ allegat ex līfa. qz fit tīmētio de retrocessione vmbre nō solis: qz etiā dī de sole Esa. xxxvii. qz retrocessio facta sūt i sole: et sequit. Reuersus est sol decē lineis: h̄ burg. volēs euadere manifestū textū dicē in scripture sepe dici de sole: qđ de corpe solis verificat: h̄ tīmētio de radiis allegat ad hoc Ione. iiiij. Percussit sol caput

lōne: h̄ extranea ē ista etiā et p̄rōnē: cūm em̄ sol sit cā effectua radioz: q̄cqd igit̄ verū est dicere radiū solis fecisse: verū est et sole fecisse. qz in illo genere cause q̄cqd est cā cause ē cā causati. Et vulgo dī qđ q̄s p̄ altū fecit p̄ se fecisse vī: si igit̄ q̄ tractū radioz caput iōne p̄cūssum dī verū ē etiā p̄prie sole caput eī p̄cūssisse: nī ve- sit burgē. ponere ra- diū separatū a sole spāli miraculo qđ s̄ improbatū est. H̄ illa qua q̄ bur. somniat modicū sunt ad e- positōez līc valētia. Nec valeret qđ addit q̄ signū illud dabat ppter ezechias et eius sanatōez: qz dīc dīs deus: vt p̄z in līfa qđ fecit ppter bonitatēz suā et ppter dō seruū eī: et sic finiunt re- plice libroy Reguī zc.

Ea. xxi.

Domiuitos

b

ezechias. b

h̄r oñditur

qd factū sūt sub ma-

nasse rege iuda cui⁹

p̄ describit̄ querlat̄

infidelis. sc̄dō h̄ eūz

cōminatio pphalis.

ibi. Locutusq̄ ē do-

min⁹: tercio p̄minā-

tū occissio crudelis.

ibi. Insup et sangue

nem: q̄rro mors ma-

nasse et suscitatio cō-

silis: ibi. H̄līq̄ autē

sermonū manasse.

Circa p̄mū dīcī.

b Fecit ma. i cō-

do. declinās ad oēz

modū idolatrādi ve-

p̄p̄r ponit in litera.

c Et ado. oēm mi-

ce. sole lunā iouē: et

altos planetas.

d Extruxitq̄ aras

i do. dīs: qđ fuit mā-

gnus p̄tempr⁹ s. exercere idolatriā loco cult⁹ dīvīni.

e Et tra. fili. su. p̄ ignē. mod⁹ traductōis exposit⁹ ē s. e-

vi. ca. de. achaz.

f Et ariola. ē. i. exercuit dīvīnatōez que

sūt in artis: sup aq̄s imolat̄ demonib⁹.

g Fecit phi. q̄li-

ter hoc sit intelligendū dictū fuit supra. i. li. xviiij.

h Et aru.

hī sūt q̄ in extis aialū imolatoz demonib⁹ dīvīnat̄.

cetera patēt vīz ibi.

i Seducti s̄t a ma. r̄c. ex q̄ p̄z mali-

cia ipsi⁹ manasse extēsue: qz pp̄lm fecit errare: et intēsue

ex p̄cīz q̄uitate.

k Locutusq̄ ē dīs. h̄ p̄r ponit p̄mī-

natio pphalis: qz dīs volēs pp̄lm reuocare: mittebat fre-

q̄nter pphas ad arguēdū p̄cīz p̄tersta et p̄minandū penas

futuras: vt sic p̄cīz pudore vel pene timore desisteret a pec-

catis: et p̄z līfa vīz ibi.

l Et q. au. tīn. amb. au. ei⁹. p̄ stu-

pore et admiratōe magnitudis mali sup iſlm futuri.

m Et exten. su. iſlm su. sama. et pon. r̄c. i. i eadem mensa-

ra et eodē pondē puniā regnū iuda: in q̄ puniū regnū iſlm

de q̄ p̄nūtōe dictū fuit s. c. xvij. t. xvij.

n Et de. iſlm

si. de. r̄c. in quis⁹ nihil apparet de his q̄ fuerat ibi scripta

sīc nabulardā deleuit iſlm incēdēdo domū dīi. et domū

regē et domos iſlm p̄ circuitū: vt hī. j. xxv.

o Et du. cre-

sti. r̄c. loq̄t ad silūtūdinē illīq̄ p̄fecte delēt tabulas: qz plu-

C b iii

Cap̄lm. xxi.

Omnīuitos Ezechias cum p̄ibus suis: et regnauit manasses fili⁹ ei⁹ p̄ eo. Duodecim annoz erat manasses cū regnare cepisset: et qn̄q̄intaq̄ annis regnauit i ūlīm. Nomē matris eius ap̄hsiba. Fecitq̄ malū in cōspectu dīi iuxta idola gētiū q̄s deleuit dīs a facie filioz iſrl̄. Eouersus q̄ est et edificauit excelsa q̄ dissipauerat ezechias pat̄ ei⁹ et erexit aras baal et fecit lucos sic fecerat Achab rex iſrl̄: et adorauit oēm militiā celi: et coluit eā. Extruxitq̄ aras i domo dīi: dī q̄ dixit dīs: in iſlm ponā nō men meū et extruxit altaria vniuersi militie celi i duobus atrijs templi dīi. Et traduxit filiū suū p̄ ignē: et ariolat̄ ē et obfauuit auguria: et fecit phitones: et aruspices multiplicauit ut faceret malū corā dīo et irritaret eū. Posuitq̄ idolū luci quē fecerat i templo dīi sup q̄ locut⁹ ē dīs ad dō: et ad salomonē filiuz ei⁹. In templo h̄ et i iſlm quā elegi dī

ole pcedente ad occasum cū suis vmbrib⁹ p̄ die plemento illā luce opteret pcedere vīsus orientē cū suis vmbrib⁹ p̄ retrocessione. Itē optuisset luce illā fuisse sole clariorem ad offuscandū solis luce: et p̄ pīs vmbra a sole causataz sicut oro sole cessat luna causare vmbra: als em̄ visum fuisse i horologio vmbra pcedens solis: et vmbra retrocedens illius fabricate lucis: qđ potius fuisse pdigiu q̄s miraculuz. Item oportuisset hanc luce redire in pīacentē materiā ministerio illī miraculi xp̄leto: et habuisset h̄ miraculum als qđ simile cū euāgēlico miraculo epiphane. qz et alia sunt absurdā et ad hīnōi miraculū nō p̄tinētia h̄ abiūciēda tanq̄ sine rōne dicta: nec valeret rō mouēs Burg. q̄si statio et retrogradatio solis summū gradū tenet in miraculis: et ad h̄ allegat sc̄m Cho. qz sic dicē ē h̄dicē bītō Aug. i. de trī ni. ca. vi. vbi dicit maximū miraculū suscitare mortuum. nec inuitat imaginatōez suā qđ allegat ex līfa. qz fit tīmētio de retrocessione vmbre nō solis: qz etiā dī de sole Esa. xxxvii. qz retrocessio facta sūt i sole: et sequit. Reuersus est sol decē lineis: h̄ burg. volēs euadere manifestū textū dicē in scripture sepe dici de sole: qđ de corpe solis verificat: h̄ tīmētio de radiis allegat ad hoc Ione. iiiij. Percussit sol caput

Liber

ries dicit stilū sūg cerā: ad totū cōplanandū sic rex babylonis plures spoliauit et captiuauit populu hierlm. s. tempore loachim et tpe sedechie. vt babet. j. xxiiij. r. xxv.
p. **E**o q̄ fecerit malū corā me et pseue. r̄c. qr̄ l̄z būgnuz sit peccare. diabolicū m̄ est pseuerare. q. **I**nsp̄ et sang. innoxiu. **H**ic p̄ter de

scribit cōminantius
occisio crudelis. q̄ manasses nō foluz
xp̄bas dñi ad se missos nō audiuit: h̄ eti
am crudelis occidit et in magna m̄tēdine: ad qđ designā
dū subdit. **D**onec ipleret h̄rlm vſ
q̄ ad os. i. q̄ntū po
nit facere sic vas d̄
plēnu vſq̄ ad os: q̄ nō p̄t vltra capte in
ter istos occisos fu
it esatas xp̄ba q̄ d̄
fuisse anūcul⁹ ip̄ins
manasse ex pte ma
tris. et ppter hoc q̄
erat nobilis generē
non fuit ausus eum
ita desacili interfice
re sicut alios. h̄ q̄si
uit occasionez de le
ge: vt h̄ in quodā li
bro hebraico. q̄ dici
tur **J**ebamoth: di
tu diristi. **D**idi do
minū sedentē super
solū excelsuz r̄c. vt
h̄ **E**lāe. vj. **E**t iō tu
dicas cōtra moysen
et ptra dñm dicentē
moysi. **N**ō videbit
me hō et viuet **E**xo.
xxiiij. Et sic iudicauit
eū ad morte: et
cū xp̄ha orarer do
minū. agnū quādā
cedrū: et ibi inclusit
xp̄bz: manasses at
vīso miraculo nō fu
it retractus a crude
litate. h̄ cū cedro fe
cit eū secari cū serra
serrea. **E**xpositores
aut̄ nostri dicūt cō
ter. q̄ fuit serrat⁹ ser
ra lignea ad dītūtū
nōrē afflictionē. et
cū xp̄ha peteret a
quā sibi dari et nega
ret: domin⁹ de excel
so misit squā in os
ei⁹: et idē loc⁹ ille in
xīa quē serrabat dī
ctus ē siloe. qđ signi
cat missionē m̄ in fi
ne iste manasses pe
nituit. vt h̄. ij. paly.
vſ. ca. **R**eliquia

aūt. **H**ic p̄t describitur mors ip̄ins manasse: et fili⁹ ei⁹ s̄b
stiratio. s. ammon: q̄ fuit imitator p̄ne malicie; vt dī in lit
tera. et p̄z l̄fa vſq̄ ibi. **S**erviuitq̄ imundicū. s. ydolis
q̄ vocant imundicile ap̄d heb. p̄t qđ ignominiose moru

na est et a suis suis intersect⁹ in domo sua. **C**a. xxij.
O Et annoz. **H**ic cōseqnēt describit qđ factuz sit sub
Josia rege. et p̄ oñdīt q̄lit sc̄tē vixit. sc̄do qualit sub
lectos sibi ad h̄ induxit. xxiiij. ca. **P**rimū aut̄ oñdīt
p̄ ex studiosa repatē tēpti. sc̄do ex formidatiō diuini in
dicij: ibi. **N**arravit
q̄z. tercio ex denota
req̄sitiō diuini con
siliū ibi. Et precepis
Circa primū dicit.
D Embulauit per
oēs vias dauid. s. q̄
tū ad bonū: nō q̄tū
ad molū: v̄pote in
facto vrie et iehu et
ps̄lib⁹. **E**t cō
flet r̄c. sanitores tē
pli a populo: offere
te eā ex deuotiō p
habendis necessari
ls in templo.

D Deutroq̄ fabris
dicunt aut̄ fabri ge
neralit artifices nō
solū in ferro et alijs
metallis h̄ etiā in la
pidibns et lignis.

C Ad instaurāda.
id est reparanda.

F Bartatecta. i. te
cta q̄ defendūt par
etes a pluvijs et in
perie aeris ne corrū
pank: et dicunt a sar
tio sart. et tecū cti.

G Tignarijs. i. car
pentarijs q̄ faciunt
tigna. **H** Et ceme
tarij. q̄ coponūt la
pides in mūr et li
niunt parietes.

H Nō suppatek eis
argentū. i. nō exiga
tur ab eis rō: h̄ eo
fidelitatē cōmitat.

I Librū legis rep
peti. i. domo dñi. dīz
h. sa. q̄ cū achaz q̄
reret libros legl dñi
ad cōburenduz iste
fuit abscodit⁹ i. mu
ro tēpli et sic cū rega
ret muri fuit invēt⁹

L Conflauerūt ful
tit r̄c. i. expēderunt
ē in regatōne tēpli
vt iussisti. **K** Par
ravit q̄z. h̄ p̄t oñdi
tur sc̄itas Josie ex
formidie diuini tu
diciū: quia cū audi
ret legi corā se male
dictōes sc̄ptas i deu
tero. sup transgressō
res legl et sc̄ret p̄fē
suū et p̄les altos su
isse trāsgressos legē.

M Sc̄dit vesti. sua. in signū
p̄teritas et p̄as futuras. et p̄z l̄fa. **M** Et p̄cepit. h̄ p̄t ou
ditur sanctitas Josie ex req̄sitionē diuini consiliū cum dī.
Ite et consulite dominū; et sequitor postea.

N Multipl. **S**cidit vesti. sua. in signū
p̄teritas et p̄as futuras. et p̄z l̄fa. **M** Et p̄cepit. h̄ p̄t ou
ditur sanctitas Josie ex req̄sitionē diuini consiliū cum dī.
Ite et consulite dominū; et sequitor postea.

Regum III

a *Teruit itaq; helchias r̄c. Querit hic quare nō fuerit ad hieremias ppham q; tūc erat vñ Hierere. i. Ad qd dicunt expositores nřl cōiter q; h̄ fuit. q; adhuc erat nřmis iuuenis nec hēbat in aucte s̄ hoc nō videt verum: q; hieremias cepit pphare. xij. anno regni Josie: vt h̄ h̄ hierere. i. et iostias p̄cepit reparari templū xij. anno regni sui: et tunc fuit iste liber regnus. Ex q; patz q; hieremias iam q; qn annos ad minus pphetauerat. et per p̄is in aucte erat. p̄pter q; d̄ Ha. sa. aliter r̄der fm duas opiniones hebreorum. Una ē q; iostias q; rebar p̄silū pteratis et miscidie diuine. et sō fuerit ad mulierem pphetē. q; mulieres maḡ solent ēē misericordes q; viri. Alia est q; Pieremias fuerat ad pmonendum. x. trib⁹ vbo ne obliuiscerent dñm i terra captiuitatē eorum: vel illos q; remanserūt. q; nō fuerūt ita generalitē captiuati p Halmanasar qn remanserint alio q; fugiēdo se absconderāt. sic monu it scripto illo qui postea fuerūt transmigrati in babylonem vt h̄ h̄ hierere. xxix.*

a *Que habitabat in irlm in scđa. s. māsione. q; hierlm erat clausa sp̄lici muro. sic dcm fuit s. iij. li. cap. iij. et sic erat ibi tres habitatioes. et i scđa manebat pphē et nobiles vti dictum fuit ibidē. Cetera patet vñq; ibi.*

b *Succen. indig. mea r̄c. i. pena a me diffinita nō retractabit et ad l̄faz ciuitas irlm fuit succensa p chaldeos. vt h̄. s. x. xv. c* *Fie. in stu. q; nřmis destruc-*

nē. d *Et in maledictū. s. in exemplū maledictōis: ita q; qn alioq; maledicit alicui: dicit sic fieri tibi sic habitatorib⁹ irlm. e* *Collegere ad se. tāu in pa. S̄ p̄tra h̄ vi: q; iostias fuit vulnerat cū iret h̄ regē egypti et mori⁹ est. vt habeatur ca. seqn. dōm q; ista collectio pacifica intelligit q̄rum ad h̄ q; destrucō ciuitatē et templi nō accideret in dieb⁹ suis: et h̄ nota⁹ cū dī. f* *Ut nō videant oculi tui oia mala et sapientes em̄ reputauerūt mai⁹ malū videre destrucōnez sue religionis et pphli q; mori. vñ dī. i. macha. iij. Melius est nob mori in pphlo q; vidē mala genti⁹ nře et sanctorū. Dicit em̄ ioseph⁹ li. de iudaico bello q; tyr⁹ quis ēē gentilis in destrucōe irlm cū templū ardet: et sacerdotes fatigati ex siti et labore q; incendiū pp̄iniquū se redderēt ei. petē-*

tes sibi vitā donari: iussit eos occidi dices eos ēē degeneris ai q; tēplo et numini cupent stupinē. pōt ēt alit exponi Collegere r̄c. s. ad p̄ies scđos i lymbo q; s̄t i pace eo q; s̄t se curi de sua futura britudie. iostias em̄ vñ ex p̄dicti fuit sanctus: et iō p̄ciosa i p̄spectu dñi mors ipsi⁹. fm q; dīc p̄s. cxv.

Preciosa in p̄spectu dñi mors scđoꝝ ei⁹.

corā dñio: auditis sermonibus h̄ locū istū et hitatores ei⁹: q; videlicet fierēt i stupore: et in maledictū: et scidisti vestimenta tua: et fleuisti corā me: et ego audiui ait dñs: ad circa colligaz te ad patres tuos: et college ris ad sepulcrū tuū i pace: et vt nō videant oculi tui oia mala que inducturus sum sup locū istum.

a *Capl. xxiij. Et renunciauerūt regi qd dixerat. Qui misit et congregati sunt ad eum omnes senes iuda et irlm. Ascenditq; rex templū domini: et omnis viri iuda vniuersi qui habitabāt i irlem cū eo: sacerdotes et pphē et ois popul⁹ a p̄uo vñq; ad magnū: legitq; cunctis audentibus oia h̄ba libri federis qui inuentus ē i domo dñi. Stetitq; rex super gradū. et fedus p̄cussit coram dñio vt ambularent p̄ dñm: et custodirent p̄cepta ei⁹ et testimonia et ceremonias in omni corderet in tota aia: et suscitarent verba federis huius q; scripta erat et libro illo. Acquieuitq; populus pacto. Et p̄cepit rex helchie p̄tifici et sacerdotib⁹ secūdi ordinis et ianito rib⁹ vt p̄iicerēt de templo dñi oia vasa q; facta fuerāt et baal et in luco et vniuerse*

a *Capl. xxiij. Et renunciauerūt regi r̄c. Dñs q; liter iostias sc̄iē vixit. hic p̄nr oñdit quō studi ose ad hoc pphm in duxit. Circa qd primo describit ei⁹ opa tio laudabilis: scđo occisio lamēabilis ibi. In dieb⁹ ei⁹. tercio substitutio plis dissimilis: ibi. Tuit q; pphm terre. primū oñdit ex tribus. s. ex federis cū deo reno vatione. scđo ex ido latrie destrucōe: ibi Et p̄cepit rex. tertio ex phase celebratōe ibi. H̄cversusq; est irlm. Circa primū dī. a Et renunciauerūt regi. s. vñba pphetisse.*

b *Qui mi. et p̄gre. r̄c. vt p̄federaret populu dñio: vñ s̄bdit.*

c *Legitq; cū. au. r̄c. vt intelligerēt legi p̄cepta et bona p̄missa acceptatib⁹ et mala p̄minata trāsgressorib⁹.*

d *Stetitq; rex su. gra. quē se cerat salomō: vt h̄ iij. palypo. ca. vij.*

e *Et fe. p̄cū. co. d. p̄mittēdo sub iuramento p̄ se et populo seruare mandata domini.*

f *Acquieuitq; populus pacto. iuramentum illud s̄g se recipiendo.*

g *Et precepit rex.*

Hic p̄sequenter de scribit idolatrie de-

structio. et primo in templo domini quod erat deputatus diuino cultui. sed reges idolatre introduxerant ibi cultus idolatrie: et hoc est quod dicitur.

g *Et p̄cepit rex helchie pontifici. i. summo sacerdoti.*

h *Et sacer. scđi ordi. q; sub summo sacerdote ministrabāt per hebdomadas successiue. David enim volens ampliare cultum diuinum: instituit. xliij. sacerdotes sub summo sacerdote per hebdomadas ministrantes: vt habetur i. galip. xliij. i. Et p̄iicerēt de tem. dñi oia va. q; fa. fue. ba. i. ad cultū ipsi⁹.*

k *In luco. q; plantat⁹ erat in atrijs dom⁹ dñi vt ibidem coleret baal.*

l *Et vñ. mi. ce. i. vñsa facia ad cultuz planetarū et xij. signoz q; sunt in zodiaco et alias p̄stellationum notabilium.*

Liber

m **E**t in pul. eo. in be. quis erat locus deputatis idolatrie per hieroboam. **n** **E**t dele. aru. qui in extis aialiu imolatoru idolis diuinabant. **o** **E**t eos qui re. q; non solum idola. sed et cultores destruxit p. **E**t es. re. i. eradicas ne aliquid remuneret. q. **E**t piecit sup sepultra. vulgi q; coluit idola. **r** **D**estruxit quodq; ediculas effeminatoru. i. q uas edes in qb; habitabant saedotes idoloru q; erat castrati. ido hic noiatur esse minati. vñ hebrei dicunt hic. **s** **E**diculas mons. p. qb; multis. ex. q; do. in ci. i. corinas ad factendu. p. stibula i. luco. vbi ad honorem idoli. p. stribant se mulieres in tali luxuria credebant sa cerdotib; eo q; non faciebant p. pria concupiscita morti. sed magis ad honorem idoli. sicut dicit p. h. s. x. ethi. de edoxo. q; posuit felicitatem i. de lectationib; qd sibi credebat. eo q; non videbat amicu. delectationu. **t** **E**t cota. excel. vbi sacri. etia dño q; b; n erat lictu post tēpli edificationem. **v** **D**e gabaav vsq; bersabee de vna extremitate regni sui vsq; ad aliam. **x** **E**t destruxit aras por. in introitu ostij iosie. In hebreo b; tōsue. Hic erat p. fecit in quadā civitate. et iuxta ostium domi sue erant altaria ad imolanduz ex tēplu. **y** **D**e rūtamē nō aicē. sac. re. b; interponit ad remouendū dubiu q; forsitan crederet alijs q; isti sacerdotes q; imolabāt dño in excelsis. admitte rentur silt ad imolandū dño in tēplo quod tñ non fuit factum. gmissi fuerit ad comedenduz de oblatōibus sicut filii sacerdoti manes in ei domo. et fui emptici vernaculus. q; tñ psonē non sūt apte ad faciendū officiū sacerdotis i. tēplo nec etiā leuite e. **z** **C**otamiauit q; topheth. i. idolatriā idoli. Moloch q; vocabak topheth. qd signat tympanū. seu tympani sonitu. eo q; sacerdotes illius idoli p. curiebat in tympanis ne gentes audiret clamore filiorū suorū in māb; idoli mo-

rientiū. sicut dicit fuit. s. xvij. et Iesu. xvij. **a** **A**bstulit q; eqs re. dic Ha. sa. q; erat eq fm vitate q; dederat reges isrl idolatre. ad b; q; alij colentes sole in ortu solis cu eqs et currū irent versus orientē q; obuiates soli ad ei⁹ reuerentia. **E**xpositores autē nr̄i dicunt cōiter q; erat eq sculpti. gētēles em̄ sole colentes. sculpebat im̄aginez ei⁹ cu currū et eqs vi b; in legenda quorū coronatorū. et ad sitiū tūdinē gentiliū ex q; b; idolatria derinata est ad iudeos. reges iuda fecerat talēm im̄agine in honorez solis. **b** **G** disp̄it cine. eo. itorēte ce. vt nō remaneat illi⁹ idolatrie memoria. **c** **A**ld de xterā pte mōns offensiois. iste ē mōs olinueti. p. hierlm et vocat b; mōs offensionis eo q; salomō offendit deū edificādo ibi tēpla idolop p. v̄xoris suis vt. s. b. iij. li. xij. **d** **H**e pleurop loca eoz osibus mortuorū. p. b; designās. q; erat cōtaminata p. idola triā ibidē ppetrataz **e** **E**t altare qd erat in bethel re. qd fecit hieroboaz. vt b. s. iij. li. xij. f **E**t tulit os. de se. sic p. dictus fuerat p. pphaz dñi. vt b. s. li. iij. ca. xij. **g** **Q**uis ē tirul⁹ ille. cu eēt ibi mista se pulcra q̄rit q̄re losias spal̄t q̄siuit de illo. ad qd r̄ndet Ha. sa. q; vidit ex vno latere sepulcri herbas feridas et pungentes oras vt spinas et verticas et himoi. ex alio vo latē herbas bonas et suavis redolentes. vt balsamūr huiusmōi. **h** **O**dit etiā dīci q; falsus pphaz q; fecerat se ibi sepeliri. vt pceret ossibus ei⁹ pphaz merita pphaz sci ibidē sepulti fecerat ibi signū notabile. et scripturā q; q̄ coḡscabat q; erat sepulcrū pphaz sci q; dū iuda venerat. et pphaz losias rex iuda spāliter q̄siuit de illo sepulcro. **i** **I**nsp̄ et oia pphaz ex. que erant in ciuitatibus samarie. quia indei. x. tribuum qui capitulatis alijs latuerant et postea habitabant in ciuitatib; illis obediebant losias ad cōmonitionem hieremie pphaz. vt dicit Ha. sa.

litter q̄siuit de illo sepulcro. **j** **I**nsp̄ et oia pphaz ex. que erant in ciuitatibus samarie. quia indei. x. tribuum qui capitulatis alijs latuerant et postea habitabant in ciuitatib; illis obediebant losias ad cōmonitionem hieremie pphaz.

Regum III

a **N**eversus est hier. Hic p̄nter osd̄s denotlo iōsie ex phase solenni celebratōne: vnd̄ subdit. b **D**ic est sacrum tale phase. i. solennitas paschalitatis tanta. c **A**d dieb⁹ iudiciū. iij. galip. xxvij. dicit a dieb⁹ samuelis: et in idem redit. q̄ fuit ultim⁹ iudicū: vt h̄f s. j. li. ca. xij. nō legit tñ q̄ filij israel tpe iudicū sole-
nitet celebrauerunt phase: h̄ tpe iōsue ce-
lebrauerūt: vt h̄f iō-
sue. v. ca. nō em̄ oia
scripta s̄ q̄ facta fue-
rūt. d **S**ed t̄ phitones t̄c. ita s̄ fre-
quenter exposita sa-
peri⁹. e **S**ilis illi
nō fuit an̄ eū rex.
licet em̄ Dō in aliq-
bus fuerit deuotior
iste tñ fuit innocēti-
or: q̄ talia criminā
nō p̄misit sic dauid.
f **D**erūtū nō est
auersus dñs: q̄ scri-
tas iōsue non expi-
avit malicias p̄deces
sop̄ suop̄ q̄ fuerant
nimis magne: t̄ q̄
tum ad grauitatem
criminū. t̄ q̄tum ad
diuīuritatē temporo-
rū. g **I**n die. ei⁹.
Hic p̄nt poit mors
iōsue lamēabilis cū
dñ. h **E**t abiit iō-
sias rex iuda in oc-
cursum eius: q̄ rex
egypti procedēs ad
bellū p̄tra regā assy-
riop̄ trāsliuit p̄ prem-
regni iude. t̄ dō iōsi-
as nolebat h̄ sustine-
timē ne ingressus
terā suā cā capet v̄
saltē spoliaret.
i **E**t o. ē in mage.
nomen est loci.

k **C**ū vi. eū. l. p̄nḡ
set atra eū. l **C**u-
litoz po. **D**ic p̄nt de-
scribit s̄bstiratio dñs
illis: q̄ ioachaz fili⁹
Josie fuit ydollarra
pessim⁹: ido subdit.
m **E**t fecit ma. co.
dño t̄c. s. manasses
achaz t̄ alij q̄ fuerat
pessim⁹ pp̄ qđ tradi-
tus ē i man⁹ regē legi-
pti: vñ subditur.
n **D**ixitq̄ eū pha-
re em̄ pharaō cepis-
set syriā: mādauit p̄
ioachaz vt veniret
ad eū i reblata q̄ ē ci-
uitas syrie: t̄ ille nō
audēs renūe eo q̄ n̄
hēbat v̄tūtē residen-
di: missus ē ab eo vi-
c̄ i egypti: t̄ ibidez
mortuus est.

Regē q̄ p̄stitut pharaō nechao heliachim: fratrez so-
achaz seniorē ipso: h̄ ppl's terre p̄posuerat iuniorē ad hoc
inductus p̄ amicos ex pte matris sue: qui erāt potentes in
regno: h̄ pharaō restituit regnū seniori: vt sibi fidelis seru-
ret. p **D**ixitq̄ nomen suū ioakim: sic em̄ debet scrib̄
sc̄ p̄ simplex k. t̄ m̄
in fine: q̄ i heb. scri-
bit p̄ coph et mem:
quib⁹ corrīndēt apō-
nos k. t̄ m̄. mutauit
aut̄ rex egypti nom̄
ei⁹ in signū t̄ memo-
riā q̄ ipse creauerat
eū regē. q **A**rgē-
tū aut̄ et aurū dedit
ioakim pharaoni:
reddēs ei diligenter
tributū: q̄ restitue-
rat sibi regnū: seq̄.

Caplm. xxiiij.

F **D**ieb⁹ ei⁹.
Dic p̄nt oñ-
dit qđ actus
sit sub illo ioakim:
sc̄o qđ sub ei⁹ filio
ibi. Regnauitq̄ io-
achim: sic em̄ d̄z scri-
bi iste: q̄ in heb. scri-
bit per caph e nunz:
quib⁹ in latino cor-
rīndēt ch: t̄ n. t̄ hoc
idem dicit Piero. i
homel. genealogie
xpi. tercio quid sub
frē suo: ibi. Duxitq̄
eos. Circa primum
dī. a **I**n diebus
ei⁹. i. ioakim fili⁹ iō-
siae: t̄ h̄ faciū ē anno
octouo regni eius.
b **T**lscen. nabuch-
rex babylonis: q̄ de-
bellato pharaone re-
se egypti: t̄ capta sy-
ria et tota terra v̄sq̄
ad riū egypti. exce-
pro regē iude: voluit
regnū iude ponē s̄b
tributo: qđ et fecit:
vnd̄ subdit. c **E**t
fa. ē ioakim ser. triū
an. t̄ rur. fbel. q̄ au-
diuit q̄ rex egypti p̄
parabat se ad bellū
p̄tra nabuch. t̄ ideo
volens fanere ei: eo
q̄ regē fecerat eū ve-
predicū est negant̄
tributū sub spe de-
fensionis p̄t reges
egypti.
d **M**inistrisq̄ ei do-
mī. latrūculos chal-
deorum t̄c. devasta-
tes terram iudea.
e **F**actum est ante
verbū domini cō-
tra iudam speciali-
ter per Hieremiam

Ca. xxiiij.
F **M** dieb⁹ eius ascēdit
e nabuchodonosor rex
babylonis: et fact⁹ ē ei ioa-
kim seru⁹ fb⁹ ānis: t̄ rursū
rebellauit p̄tra euz. **I**m-
misitq̄ ei dñs latrūculos chal-
deoz: et latrūculos syrie: t̄
latrūculos moab: t̄ latrū-
culos filiorū ammon et im-
misit eos in iudā vt disp̄de-
rent eū iuxta verbū dñi qđ
locut⁹ fuerat p̄ seruos suos
pp̄bas. Factū est aut̄ hoc p̄
verbū dñi p̄tra iudā vt au-
ferret eū coraz se; pp̄ pecca-

C b v

Ziber

Ap̄hetam. vt p̄z h̄lere. xxij. r. xxv. **P**ropter p̄tā. Ma
nasse. l̄z em̄ manasses penituerit et a deo exaudit⁹ fuerit in
ps̄ona p̄pria. vt h̄r. iij. galip. c. xxxij. nō tñ q̄stum ad h̄ q̄ po
pulus a captiuitate et ciuitas ab incendio liberarent. tu q̄
ppl's sicut et rex peccauit nō tñ silt penituit. tū q̄ post ma
nassen d̄s reges in
da offenderūt d̄m
excepto iosia ppter
qđ pplus fuit capi
uat⁹ et ciuitas destru
cta vt h̄r. c. sequēti.
Et dormiuit ioa
chin cū p̄ribus suis
nō est q̄ h̄ notanduz
q̄ moru⁹ fuerit i pa
ce: imo sicut dīc̄ Jo
sephus nabuch. cū
exercitu venit in hie
rusalē: et cū spe fede
ris ibi recipet. inter
fecis multis de po
pulo et sublatu⁹ the
sauris et ḡe vasoru⁹
tepli interfecit Ioa
chin. et fecit corpus
ei⁹ inhumatū. piici
extra portas hierlm̄
sicut hieremias p̄di
xerat. vt h̄r. Pie. xxiij. Sepultura q̄si
ni sepelies. b **E**t
regnauit Ioachin. h̄ p̄t̄ oñdit qđ fcm̄
sit sub ei⁹ filio. quez
substituit nabuc. re
gē. t **E**t vltra nō
addidit rex egypti. r̄c.
sc̄z cōtra regē babyl
onis sicut spauerat
Ioachin pat̄ istius
vt p̄dictu⁹ est: cui⁹ cā
subditur cū dicitur.
Tuler. ei rex ba
bylo. a riuo egypti. r̄c.
et iō andebat ē eum
exire. l **E**t tribus
mē. reg. i h̄rlm̄ rex
em̄ babylōis timēs
ne iste Ioachin esset
memor necis p̄ne
et sic regi babylonis
rebellaret et eius ad
uersarijs se iūgeret:
cito rediit cū exerci
tu ad remouenduz
euz. m **E**gressus
q̄ est Ioachin rex in
da: timēs em̄ ne oc
casione sui ciuitas
et tepluz destruerē
tur et populus tota
lis captiuarek de cō
silio hieremie reddi
dit se voluntarie regi babylonis cū matre sua et amicis su
is. et suscepit cū rex babylonis anno. viij. regni sui. s. regis
babylonis et nō regni Ioachin. q̄ solū regnauit trib⁹ mēsi
bus ut dc̄m̄ est. n **E**t priu. inde oēs the. dom⁹ dñi r̄c. et
trāstulit in babilonē cū rege et m̄re et fortiore p̄plo et melio
re. vt p̄z in l̄ra. o **E**cē millia. infra h̄r. Septē millia et ar
tifices et inclusores mille. Dōm⁹ q̄ tria millia fuerūt de iude
is. i. de tribu iudayt h̄i h̄iere. xl. et isti nō porūf in sc̄dā nū
ta manasse vniuersa que se
cit: et ppter sanguinez inno
xiū quē effudit et ipse uit hie
rusalē cruore innocentium: et
ob hanc rē noluit d̄s p̄pici
ari. Reliq̄ aut̄ fmonū Ioa
chin et vniuersa q̄ fecit nō
ne hec scripta sūt i libro ser
monū dierū regū iuda. **E**t
dormiuit Ioachin cū p̄rib⁹
suis et regnauit Ioachiū fili
us ei⁹ p̄ eo et vltra nō addi
dit rex egypti vt egrederef
de terra sua. Tulerat ei rex
babylouis a riuo egypti. vs
q̄ ad fluuiū euphraten oia
que fuerat regē egypti. De
cē et octo ānoz erat Ioachi
l cū regnare cepisset: et trib⁹
mēsib⁹ regnauit in hierusa
lem. Nomē matris ei⁹ noe
scha filia helnathan de hie
rusalem. Et fecit malū corā
dñio iuxta oia q̄ fecerat pat̄
eius in tpe illo ascēderunt
fui nabuchodonosor regē
babylōis i hierusalē: et cir
cūdata est vrbs munitioni
bus. Elenitqz nabuchodo
nosor rex babylōis ad ciui
tatem cū seruis suis: vt op
pugnarent eā. Egressusq̄ ē
Ioachin rex iuda ad regem
babylonis iper et m̄r ei⁹ et ser
ui ei⁹ et p̄ncipes ei⁹ et eunu
chi ei⁹: et suscepit eū rex ba
bylonis anno octauo regni
sui. et ptulit id oēs thesau
ros dom⁹ dñi et thesauros
dom⁹ regie: et concidit vni
uersa vasa aurea q̄ fecerat
salomō rex israel in templo
dñi iuxta verbū dñi: et trā
stulit oēs hierusalē et vniuer

ciatōe cū dī B. Septē milia. z dī ill. vij. milib⁹ mille erāt artifices notabiles z tō cū dī. p. Et artifices. li z tenet p. id est. q. fuerūt de alijs tribub⁹ z mille de artificib⁹ notabili- bus. z sic in vniuerso fuerūt decē milia. z ista ductio pp. dī xpric trāsmigratio. q. volūtarie se tradiderūt qd aut̄ po-

sos principes et oes fortes
exercit⁹ decē milia in capti-
uitate et oem artificez et iclu-
sore nihilq⁹ relictū est exce-
ptis patribus populi ter-
re. **T**ranstulit qz ioachin i
babylonē et matrē regis et
viores regis et eunuchos
regis et iudices terre duxit
in captiuitatem de hierusa-
lem in babylonē et omes vi-
ros robustos septē milia et
artifices et inclusores mille
oēs viros fortes et bellato-
res duxitq⁹ eos rex babylo-
nis captiuos in babylonez
Et p̄stituit mathatia patru-
um eius p eo: iposuitq⁹ no-
mē ei sedechiā. **V**icesimuz
et primū annū etatis hēbat
sedechias cū regrē cepisset
et vndecim ānis regnauit i
hierusalē. **M**omē m̄ris ei⁹
erat amithai: filia hieremie
de lobna. **E**t fecit malū co-
raz dño iuxta oia q̄ fecerat
ioachin. **F**rascebat ei dñs
p̄ hierlm p̄ iudā: donec pijs
ceret eos a facie sua **R**eces-
sitq⁹ sedechias a rege babi-
lonis. **Capi. xxv.**

Actum est autem anno nono regni eius mense decimo: decima die mensis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse et ois exercitus eius in hierusalē: et cū dederunt eā et extruxerūt in circuitu eius munitōes. **E**t clausa est ciuitas atq; vallata usq; ad undecimum annū regis sedecchie nona die mensis. Prevaluitq; fames in ciuitate: nec erat

chias fregerat suramētū suū sibi factū vt p̄dictū ē. q̄ Et circūdederūt cā. vt null⁹ posset ingredi vel egredi. c̄ Et extru. in cir. et⁹ mu. i. machinamēta ad destruēdū muros. d̄ Et clau. ē ci. ab illis q̄ erāt intra 3 aduersarios. q̄ ab q̄ val. ab aduersarijs extrinsec⁹ ex̄nib⁹. f̄ Preualu. fa. in ci. int̄m q̄ mulieres comedebāt pp̄los pueros suos. fm q̄ b̄ Tren. usq; Nan⁹ mulierū misericordiū coxerūt filios suos facit st̄ cibi ean i arruōe filie p̄vli mei. l. cigitat irlim.

Regum III

S Fugit itaq; sedechias r. dicit Ha. sa. q; ipse fugit p; q; n; dam viā subteraneā: cni; exit; erat bñ longe a ciuitate: et ab exercitu chaldeoꝝ cū lumine ipm; et societate ei; dirige tem; h; vt inueniret a chaldeis et capieſ. dñs fecit apparere vnu capreū silvestre. et dñ chaldei vellēt eū capte fugiendo cucurrit fug terram

fm lineā ill i; vie s; terranee p; dicere et sic chaldei inuenierunt sedechias q; exiverat vllā illā. Ad h; autē inducit bñ ezech. loquentis in gsona dñi de captōne sede chie. xij. ca. Et extēdam rhete meū sup eū et capieſ in sage na mea ita q; fm eū capreū p; dicto modo ducēs chaldeos ad sedechias vocat rhe te dñi: h; hoc dictum nō hz magnā appa rentia: q; nō est veri simile q; chaldei in puncro capiōis ciuitatis vellent intēde re venationi. p; terea liceſ p; talē viā subteraneā possent fugere pauci: non tñ tot q; erant cū sedechias vi p; rendit lfa. et i; do meli; videſ q; chal dei securi sunt sedechias p; indicū aliq; rum q; ceperūt i; ciuitate q; nō poterāt fugere. Ad autēm do ezechielis p; dī ci: q; rhete dñi sine sagena ibi intelligit exercitus chaldeoꝝ et capiens sedechiam fm ordineſ iusticie diuine.

Et oēs bellatores q; erāt cū eo dispsiſi ſunt: quia chaldei fuerūt intēti ad capiendū regē quē principaliter q; rebant. Apprehensuſ ergo cum. s. vitum. Duxerūt ad regē babylonis quia tam gsonam nō au debat occidere ſine regis ordinatōne. Qui locutus eſt cum eo iudiciuſ; arguens eum de transgressione veritatis et iuramenti: et ſic pcessit ptra eū q; rigorem iuſticie in gsona p; pria: et filioruſ ſuoy. **D**ense quinto. Hic pñr describit incendiū ciuitatis. p; c̄tuſ ad tps cū dicit. **m** Septi. die mensis he re. vlti. dñ. Decima die mensis. Dñm q; nō eſt p; tradictio: q; ſeptima die mensis fuſt pſit ignis in ciuitate: et dura uit incendiū vſq; ad decimā diē inclusiue p; magnitudinē et multitudinē edificioruſ. vñ hoc ponit p; principiū incen diū Hiere. vlti. ponit ei; ſuſis. **n** Ipſe ē ann⁹. xl. regl babylonis Hiere. vlti. dñ. xvij. ann⁹. q; ſoluſ Ha. sa. d. q;

erat. xix. annas a principio regni nabucho. z. xvij. ab illo tpe quo p; cepit ioakim filiū iofie: et fm hoc cepit eū ſcō anno regni ſui. h; hoc nō videſ p; ſonare textuſ q; ſupra. xxiiij. ca. dictuſ eſt q; ioakim tris⁹ annis ſeruſit nabucho. et in quarto anno rebellauit et fuit captus et occiſus et filius

ei; loachin loco ei; ſubstitutus q; regna uit trib⁹ mensib⁹ q; amoto ſubstitut⁹ eſt ſedechias q; xj. anno regni ſui captus eſt et ciuitas incēſa et ſic videſ q; a prima ca ptōne ioakim vñ ad incendiū ciuitat̄ ſu perūt tm. xv. anni. et iō aliter p; dīci. ſc̄ q; xix. anni regni na bucho. non erāt ſim pliſt cōpleri: h; erat vñ incōpler⁹. et ille bic noiaſ p; prez q; transierat: et Hiere. vi. taceſ p; p; ei; incō plitioneſ ſic freqnt fit in alijs loci. **S**ci endū etiā q; nabuc. p; regnū in chaldea: poſtea obtinuit reg nū assyrioy: et fac̄t̄ e monarcha: et aliqui ei; āni nūterant a pñcipio ſigni i; chaldea aliqui at a tpe q; fuſt monarcha. **o** Eſe ſuc. do. dñi. incipieſ a maioriſ ſedificiis. **p** **N**emor do. cō. in heb. h̄f. Et omnē domū magnā. p; h̄ i telligūt loca vbi cōueniebat ad audiendū legē. vt di. ra. ſa. **q** **H**eliquaz at. hic pñr describit dispō de pda: et p; c̄tuſ ad populum vite ſeruatum cuſ dicit. Heliquaz at p; re. inci. q; nō poterat fuſere ſic ſt miliereſ et pñuli. **E**t p; ſu. q; rc. anteq; ciuitas capet: **s** **E**t de pau. ter. zc. ne terra in ſolitudinē redige ref: et ſic rex babyloniſ inde tributū nō h̄er. **o** Codo ordinat pda c̄tuſ ad vasa templi cum dicitur

t **C**olūnas autē ereas q; erant in templo dñi zc. de iſiſ co lūnis et alijs vñſilib⁹ p; ſuſit h̄f. ſ. iij. li. viij. ca. vbi de foſa et dſpoſitione talū dictu fuſt: et lō h̄ p; trāeo. **a** **Q**ue arrea au. et q; argentea argē. i. p; ſuſit aurea ad vñā p; rem ſil: et argentea ad aliā: et ſil de alijs metallis: tercio describit ordinatio p; de c̄tuſ ad pp̄lm occiſum cum dñ. **b** **T**uſt q; pñr. militie ſarafam zc. iſiſ emi fuerant pſiliariſ ſede chie et pſentanei in rebellione ptra nabuch. **c** **E**t ſo. pñr. ex. q; pba. ty. i. aptos ad pñliſ: et ſoluebat eis ſtipedia vt. di. ſa. **d** **P**ercuſiſcos rex babylonis rōne iaz tacta.

Prologus

e Populo autem. Postquam descripta est captiuitas sub sede chia. Hic pars describit suilitas sub godolia et per describit huius subiectio: secundum ioachim sublimatio ibi. Factum est. Circa primum dominum. **f** Godoliam regem quae pfectum rex babylonis populo qui remaserat ad terram colendam ut tributum inde colligeret et mittret regi babylonis. **g** Quod cum audiret. oes duces militum qui in captione sedechie dispersi fuerant ut predictum est et in diversis locis latuerat. **h** Juravitque eis godolias regem. sed fidelitatem per pacifice eent in terra sub suitate regis babylonis. **i** Factum est ut in mense septimo a pfectione godolie. **k** Dicitur ismael regem de semine regio. et iudei dispergeret ei qui alii in regno inde esset superiores eo. **l** Et de cetero viri cum eo. **m** Alii plures erant exterius latentes: qui deceperint viri non fecissent tantum cedre et tanquam predictum cepisset quinque tunce fecit iste ismael ut plenius scribit hic. **n** Et ceteri viri cum eo: percusseruntque godolias predictiose postquam eos receperat gratoe. ut habetur. **P**iere. **c**.

n Cōsurgentes ois populus regem propter hem fuerunt in egyptum regem. **o** Silium ut habeatur regem. **p** ne chaldei propter infectores godolie qui in terra repetabat platonam nubum. venirent et intollerent totum populum qui remanserat. **q** Factum est regem. **r** pars describit sublimatio ioachim regis qui tradiderat se nabuchodonosor. et duxerat in babylone captiuus. ut dicuntur est. **s** xxij. c. cā fuit qui euilmerodach regis qui per suum nabuchodonosorem amittit in quaibz fuisse feras hitauit vix annis. ut habetur. **t** multa mala fecit. **u** post ei de insania reuertens ipsum cum ioachim in carcerauit ubi amicicia ad inuidem traxerat propter quod cum iste euilmerodach postea sublimatus est in regnum: deduxit ipsum ioachim de carcere. et ipsum inter principes regni sui maxime honorauit. ut habetur. **v** pater Iosephus. **w** Hoc autem factum est a domino propter duo: primo est ut consiliuus hieremie qui ioachim se tradiderat regi babylonis ostenderet fuisse bonum qui per hoc evasit morte et ciuitatis destrucoes regis suo. et tandem cosecutus est exaltationem in regno babylonie regno inde destrucoes. secundum est ut ybri elias de nabuchodonosore. quod habetur Esa. **xvij**. videlicet quod de sepulcro suo eet ei excedens per consilium ioachimi copleret. iste enim euilmerodach timet ne per suum resurgeret a mortuis. sic de isania ad sanam mentem redierat: fecit corporis prius ex humeri et in multis partibus disiudi: et vulturibus dari que ad diversa loca euolauerunt. et tunc dixit ioachim. nunc resur-

get per tuum quoniam iste ades in unum step reuertentur. q. d. s. **b** non habes ultra timere. per igitur in haec facio quod ipso pfectio proprie diuinatur predicta. et exaltatio semis domini propter eius merita etiam in terra aliena sum dispositio et diuine sapientie que mutat ipsa et erates trans fert regna atque perficit attinges a fine usque ad fines fortis et disponens oia suauiter cui est honor et gloria in seculo eternum. **c** In capitulo xv. ubi dicitur in postilla. per igitur regem et additio.

Dicitur etiam **p** Malia regis exalta tois ioachim assigris non minus necessaria. sed ne euacuatur propria iacob genes. xl. Non auseatur sceptra de iudea nec dux de seniore ei regem. Si ei ioachim iste mortuus fedeschia et alijs regibus iudei remanseret pietus vilit in carcere manifeste esset ablatum sceptra et dux de iudea per longum tempus anno aduentum christi quod eet de directo per prophetiam predictam habetur. **q** In quatuor tempore ioachi fuit a carcere eductus et thronus eius super thronum regum positus. ut habetur in libro. idcirco saluat propria quod adhuc etiam tempore transmigratus dux remanebat de seniore iudee. et comedens post mortem ioachi successit salathiel et zorobabel in magistris et notabilibus honore et successio usque ad tempus aduentus christi exclusa ut per singula quaque nomina iuncturasque verborum et pretermisse in libris regum reguntur historie: et innumerabiles explicantur euangelij questioes. **r** Si septuaginta interpretum

d Explicit secundus liber malachim. i. regum quartus.

e Incipit prefatio sancti hieronimi in libro dabeniam in quod est palypomenon: quod nos dicere possumus. **f** Vnde dierum.

G Antus ac talis est liber iste ut absque illo si quis scias scripturarum sibi voluerit arrogare semet ipsum irrideat. per singula quaque nomina iuncturasque verborum et pretermisse in libris regum reguntur historie: et innumerabiles explicantur euangelij questioes. **g** Si septuaginta interpretum

et hebrei libri aduersarii nostri super predictum verbum. Non auferetur regem in quodlibet libro. de thalmud quod dicitur cahedri exponitur. quod illi duces de iudea de quibus loquitur prophetia iacob erat principes transmigratos residentes in babylonia regem. **h** Postilla fris Nicolai de lyra in libros regum cum additionibus pauli burgi et replicis defensius Martialis doring finit feliciter.

i Expositio fratris cuiusdam de ordine postillatoris in plogum librorum paralypomenon sequitur.

J Antus ac talis est regem. iste plogus proponitur translationi beati hieronimi que palypomenon de hebreo in latinum transtulit. sicut ipse testatur in secundo libro contra rufinum. In libro vero i. palypomenon qui habet titulum dicitur dabeniam ad scriptum chromatuum papae pfecticula usus suis. **k** Si. lxx. int. regem dividit aut iste plogus in sex partes. in quibus prima. lxx. interpretum proposita excusatio ostendit